مرڪ تي منع

(ڪهاڻيون)

Murka te Manah

سندري اُتمچنداڻي

Sundri Uttamchandani

www.sundriuttam.com

www.sindhisangat.com

Download free Sindhi movies from

www.sindhisangat.tv

فهرست

- ليڊيز هاسٽل
- سرءُ جي منڊ
- مڇڏ ماسي
- يادن جا سنسان محل
- رڃ جو درياهہ
- هو ليڪڪ ڪين هو
- الڳ راهون
- سواگت
- وڏا ٻہ ٻار
- مرڪ تي منع

ڪجهہ اسان جي طرفان

سندري اتمچند اڻي جي ڪهاڻين جو اٺون مجموعو توهانجي هٿن ۾ ڏيندي اسانکي خوشي ٿي رهي آهي. هڪ معياري ڪهاڻيءَ جو سڀيئي خصوصيتون, توهانکي هنجي ڪهاڻين ۾ نظر ايندیون, زندگيءَ جي مسئلن کي مد نظر رکي لکيل سندس ڪهاڻين جا مرڪزي خيال, نهايت ئي سهڻي, پر اثر محاوريدار ٻوليءَ سان قباهيل ملندا۾ سندس ڪهاڻيون پالڪن کي سوچڻ لاءِ مجبور ڪن ٿيون.

هنجا ڪتاب هند ۽ سنڌ ۾ ڪافي مقبول ٿيا آهن ۽ سنڌ ۾ٻہ ور ور ڪري ڇپيا آهن.

سندس ڪيتريون ئي ڪهاڻيون هندستان جيٻين ٻولين ۾ٻہ ترجمو ٿيون آهن.

نهرو امن انعام, ساهت ا ڪادمي انعام, گورو پرسڪار ۽ٻين ڪيترن ئي انعامن سان سندس ساهنڪ شيوڪن جو قدر ڪيو ويو آهي.

ليڊيز هاسٽل

سڄي هاسٽل جو چڪر هڻي وارڊن هاڻي پنهنجي روم ۾ پهچي ويئي هئي، مگر جيسٽائين پنهنجي روم جو دروازو بند ڪيو هئائين، تيسٽائين هاسٽل جي ڪمپائونڊ ۾ پٽر جي گول ٿلهي تي ويٺل ڇوڪريون، ڪمرن ۾ ڪپڙا هڻي، ڪل ڪي ڀَلي ويٺيون هيون. وارڊن جي دربند ٿيڻ جو آواز ٿيو ۽ هنن ڇوڪرين جي ٽولي ڪل ڦوهاري وانگر وانگر وهي ڇٽڪي

هڪ چيو "هي مئين درجن واريون اسانکي فرسٽ ايئير فولس چونديون آهن نه. اڄ اسانجي رومن جا دروازا اهڙا صفائيءَ سان بند ڪري آيون آهيون جو سندن وارڊن ڪيڏيءَ فول بڻائي ڇڏيو سين."

ٻيءَ چيو "بس ڪر هاڻي سونا تون جلدي جلدي پوءِ ڇا ٿيو."

سونا ڏکو ساهه کڻي ٻانهن ۾ گوڏن ڪي مهٽيندي چيو جنن پوٽن جون ڳالهيون ٻڌڻ لاءِ ته ڪيڏو اتساهه اٿو؟ هڻي منهنجي گوڏي ۾ ڇهندڙيون پکين ٻانهن ۾ چموٽا هڻي، پنيان چوٽي ڇڪي ڇڪي منهنجو ته دم ڪڍي ڇڏيو اٿو......"

هڪ چيو "ته تو اڄي اڄي ساهه لڳڻ واريءَ ڳالهه تي چپ چو ساڌي" اسين ويٺا چئون "پوءِ ڇا ٿيو" "پوءِ ڇا ٿيو" ۽ تون آهين جا اونده ۾ ويٺي پويان وارڊن جي پٽ ڪي چرندو ڏسين"

ٻيءَ چيو "جلدي ٻڌاءِ جلدي ٻڌاءِ اڙي وارڊن اسانکي هتي ويٺل ڏسي ها، ته چوي ها "امتحان ڪان پوءِ هڪ رات ته ڇوڪرين جي زبان تي نالو نه لڳايان...."

اڌ ۾ ڇڏيل ڳالهه جاري ڪندي سونا چيو "متي جو ساهه پئي لڳي ته هيٺ رهندڙ ماڻهن مان ڪنهن جي اک چڙهي ويئي بس پوءِ ڇا هو ررو رڙ مچي ويئي. مئين مڪان واريءَ کي جڏهن خبر پيئي ته سندس ئي رڏڻي ۾ پيئي ساهه لڳي، تڏهن ڪٿنديئي پنهنجو گرم لويون وني ساهه جي مچ مٿان وڌائين.

ساهه يڪدم اجهامي ويئي. جاچ ڪرڻ تي معلوم ٿيو ته ڪنهن چلهه جي ٽڪر کي گاسليٽ ۾ ٻوڙي کڻي تيلي ڏني هئي.

ان مهل سس نهن اڃا گهر ۾ مس گهڙيون هيون. لئين پئي لڳو سندن داخل ٿيڻ لاءِ ڪوئي پوت پريت سيريو ويٺو هو.

سونا ڪان سوالن جي بوڇار ٿي ويئي " سچ پچ ڪو روح هو ساهه ڏيڻ وارو؟.... پلا ڳاڙها

سساوا چانور ڪونہ لڌا؟..“
سونا چيو، ”اهو تہ عجيب واقعو ڏهنبارهن ڏينهن کان روزئي ٿيندو هو. ڪٿي نہ ڪٿي ٻاڙهن ساون چانورن جي هڪ پري نظر ايندي هئي پوءِ ئي ديگڙن ڦٽي ڪرڻ جا آواز يا هنڌن مٿان پاڻي يا اڱرن جي پور هارجي وڃڻ ڪري جهڙا عجيب واقعا ٿيندا هئا. هنباهہ کان اڳ ۾ ٻاڙهن ساون چانورن جي پري ڪٿيہ نظر ڪينڪئي. پرباهہ لڳڻ واريءَ ٻالهہ هٽي وڏي ڏيل واريءَ سسبڪيءَ ڪيہ رت جو دورو ڏيئي ڇڏيو. ويچاري هڪ طرف ٻانپڻ مسر پچڻ لڳي تنهئي طر ڊاڪٽرن جا در پيٽڻ لڳي. پوءِ روز روز جي هيءَ نئين روبڪاربند چو تي نئي. مٿان هيءَ رڏني واريباهہ سپ چونس، ”پڪئي پڪ پتر ناراض ٿيا اٿيئي تنهنجي جان ونڻ ٿا چاهين نہ تہ تنهنجي گهر اندر گهرڻ مهل چوباهہ لڳي؟“
مائيءَ کي ڏڪٽي اهڙي لڳي جو رات جو ننبئي نہ پڪيئي اچيس. اڳي ننهن کي هر وقت پيئي ڏنيپندي هئي. پر هاڻي ڊپ جي ماري نهن کيہ ڪين ڪچندي هئي. مگر هڪ ڏينهن رات جو 11 ٻجي جي سنسناهٽ واري وقت اوچتو سندس ننهن جون رڙيونٻڌڻ ۾ آيون هيٺ اسين پنهنجي گهرن ۾ هڪٻئي سان لڳي سمهين پياسين. دل ۾ چيوسين هاڻي انهيءَ روح اچي نهڻس کي ٻڌڙ کان ورتو آهي. ڏڪنٻجن جا ڏاڊا ٻئي آواز آيا، پر ڪير جو مٿي چڙهڻ جي همت ڪري سگهي“
چوڪرين جي ميڙاڪي اوچتو هڪ ڪيڪٻڏي ۽ سنڌڪنہ ساهہ مٺ ۾ اچي ويو.
تنهن تي سونا ڏاڍيءَبهادريءَ سان چيو، ”گوپي تون هن سچي قصيٻڌڻ مهلہ ڊڄين ٿي تہ وڃي پنهنجي روم ۾ سمهي پو. ڪمزور دل ماڻهن کي ههڙيون ٻالهيون نبڌڻ کپن.“
هڪ چوڪريءَ چويس، ”فرسٽ ييئر فول اٿ اٿ، ٽيبل (هاٽ ٽربل) نہ ٿي پويئي.“
ٻيءَ چيس، ”يچ هتان، اسان جوبہ ٿي مزو وڃئين. پر گوپي اٿي چو ٿي، سونا کي چنبڙي پيئي چي سيئي منهنجي روم ۾ هلو. گهٽي رنبدل کان پوءِ نيٺ سيني کي گوپيءَ جي روم ۾ئي هلٺو پيو. روم ۾ سو واروٻلب ٻئيٻريو پوءِ گوپي ٻئي ڊپ پيءَ نگاهہ سان هيڏانهن هوڏانهن نهاريو. سونا پڇيو آخر آهي ڇا جو هيڏو پيئي ڏڪين؟“
گوپيءَ چيو، ، ”منجهند جو مان وڃي هاشتل جي پٺ واري جهنگل ۾ ستيءَ جي چبوتري تي پڙهڻ وينيس. اوچتوئي اوچتو ڪنهن روح اچي منهنجي مٿان ڪپهہ اڇلي. مان يڪدم ڀڄي ايس ان مهل کان منهنجي دل پيئي دڪ دڪ ڪري ۽مٿان هي توهان جون ڊپ واريون ٻالهيون..“

ٻس چيڻ لاءِ هڪڙيءَ چيو، "اڙي ٻڌو ٻڌو ستيءَ جي چبوتري وٽ ڪجھ اڇلاڻ وارو هٿ ٻه پيو اچيو ٻربلبر ڪنهنجي جتيءَ جو اواز هو جو ويجهو پوندو ٿي آيو.
"گوپي جو ته ساھ وجي لڪيءَ ۾ ڦاٿو. پر سونا ڪيس مٿيءَ ٿپڪي هڻي چيو، "ڦٽ ڦٽ هوندو اهو گورکو پهري وارو..." همت ٻڌي جڏهن هڪڙيءَ ٻاهر اچي تصديق ڪئي تڏهن سوناجي ڳالھ ٻربلبر نڪتي.
محفل ۾ وري جان اچي ته سڀئي اچي سونا کي يوت واري ڳالھ ٻڌڻ لاءِ زور ڀرڻ لڳيون. سونا ڪين ٽارڻ لڳي ڇي ڳالھ پيريڻ ٻڌنديون ته سڄو مزو ئي نڪري ويندو. اڃا اها رد ٻدلئي پئي هلي ته گوپيءَ وٺي ڪيڪون ڪيون، ڦيلي جهڙي هڏ ٿي وئي. هٿ پئي چنبيڻين "چاهي چاهي؟" ڪري مس ناپر ۾ آنڌڪوس ته ساڙهيءَ جو پلئه کڻي سيني کي ڏيکارڻ لڳي. ساڙهيءَ تي رت جا گول گول نشان لڳل هئا هراس ۾ اچي وئي سڄي محفل. ٻيون ڇوڪريون جا ن کڻي پنهنجيون ساڙهيون ڏسن ته انهن تي ٻه ايڪڙ ٻيڪڙ رت جا نشان هئلئي هئا. سڀئي ڏوڪي ڪمري کان ٻاهر آيون.
پر سونا همت نه هاري ڪمري ۾ ئي ويٺي رهي. سڀئي ڏيري ڏيري ڪمري ۾ موٽي آيون مگر رت جي داغن جو راز سونا اڃا ڪانه ٿي سلي سگهي آخر گوپيءَ ڏڪندي ڏڪندي پنهنجي ٻئنگ پلنگ هيٺان ڇڪي ٻاهر ڪئي ۽ هڪ رنگين سارهي ڪڍي سيني جي اڳيان ٻيهي مٿڻ لڳي.
سوان اٿي گوپيءَ جو ٻسترو چنڊڻ لڳي ليڪن اوچتو ئي سدنس هٿ رڪجي ويو. سڀئي سڪيون سونا وانگر ٻستري کي ڏسڻ لڳيون. اهو ڏسڻ ڇا هو ٻس گوپيءَ کي هسٽيريا وڏي وئي. وڏي زور زور سان ڪيڪون ڪرڻ لڳي. چوي "هاڻي موني پڪ اهي ته ڪا نه ڪا آتما منهنجي پنيان پيئي آهي نه ته هنڌ تي هي رت جي ٽٻڪا هجن ها؟" سڀئي ڏوڪينديون ور ٻه وراڻدي ۾ پڄي آيون.
رات جي سناٽي ۽ گهٽا ٽوپ انڌڪار وچ ۾ هاسٽل جي فقط هڪئي روم ۾ ٻتيءَ جو هيڏو شعاع ڏسي ۽ ڪيڪون ٻڌي هاشتل جون سڀ ڇوڪريون جاڳي پيئون. مٿئين ماڙ تي رهندڙ ايم اي ٻي اي وارين اٿان ئي هڪ ٻئي کي چيو، "هي فرسٽ ييئر فولس اسانکي ننڊ ڪرڻ ئي ڪونه ڏيندين ۾" انهن مان هڪ جي ييڻ ڪانتلبه هيٺ ايف جي ڇوڪرين ۾ هئي. هن مٿان رڙ ڪري پڇيو "ڇا ٿيو آهي ڪانتا؟" ڪانتا ڄبيل آواز ۾ چيو ، "تون اتي ٻيهه، مان مٿي ٿي اچان."

ڪانتا جني پهچڻ ڪانپوءِ مٿين ماڙن وارين ڇوڪرين جي ڪل ٽنولي بند ٿي ويئي. ڪي ته هيٺ به لهي آيون ۽ اچي گوپيءَ جي هنڌ تي رت جا ڇٽا ڏسڻ لڳيون. ڳالهه ڪنهن کي به سمجهه ۾ نه پئي آئي. هڪڙي ايم اي پڙهندڙ يشودا نالي ڇوڪريءَ چيو "ڀوتن پريتن ۾ ته منهنجو وشواس ڪونهي پر هن گهٽنا لاءِ مان يڪدم ته ڪجهه راءِ نٿي ڏئي سگهان." هننجي هلڪي وڄڻ تي گوپي سندن نقل ڪري چيو، "پهرين ڀوتن پريتن ۾ ته منهنجو وشواس ڪونهي... ڏتيري ڪيهلڪي آهي فرسٽ ييئر فولس اڳيان رعب ڏيکارڻ رهي ڏيکاري هڪ رات هن ڪمري ۾ ....."

سونا چيو، "هل مان ٿي توسان هن ڪمري ۾ هلي سمهان گهٽو ڏيندينءَ"

گوپي ته تڪڙ ۾ ڪيس ڇنڀڙي چيو، "ننهنه ... بس ڪر ڀلا مان خودئي هلي ٿي تو وٽ سمهان. هڻ هن روم کي تالو. رڳو هن ڀاهه لڳڻ ۽ ڳاڙهن ساون چانورن جي پرين واري ڳالهه مونکي نه ٻڌائج.

سونا چيو، "ڇري ان ڳالهه جي پڳاڙي ٻڌندينءَ ته پاڻ ڊپ ئي لهي ويندءِ"

اجا تالوئي ويني پاتئون ته پر واريءَ روم مان رڙيون واڪا اچڻ لڳا. گوپي سونا کي ڪپڙن کان پڪڙي ويني ڇي خدارا مونکي هڪ پل به اڪيلو نه ڇڏج."

پر واري ڪمري جون چارئي ڇوڪريون وهاٽا ڪٽي ٻاهر نڪري آيون. ڇي اسين ته هلي ٿا هال سمهون."

سونا چيو، "ڀو ڇا به ڇو؟"

"ڇو" اڙي پهرين پورنما جي ڪمري ۾ به ساڳيو گوپيءَ جي ڪمري وارو روح هنڌ تي ليٽ ڀيپيٺي رت جا داغ ڪري ويو آهي."

"اوتيئي" گوپي کان تڪڙ ۾ نڪري ويو سندس ڪاڏي اهڙو زور زور سان ڌڪڻ لڳي جو هڪڙي ڊپ واري وايو منڊل ۾ به سيني کان ڪل ڇڙي ويئي.

مٿان ٻالڪنين مان وڏين درجن واريون ڇوڪريون اجلهه هي ملاڪڙو ڏسي رهيون هيون.

سونا ڪانتا کي سڏ ڪري چيو، "تنهنجي ڀيڻ جي ڪمري ۾ جڳهه هجي ته گوپيءَ کي موڪليان مون کي ته لڳي ٿو اڄ سندس هارٽ فيل ٿي ويندي."

"ب ب ب ب" ڪندي ساڳيءَ طرح ڪاڏي ڌڪڻيندي گوپي اصل سونا کي ويڙهجي ويئي. ڇي مان توهان هيترين جٽين سان گڏ هال ۾ سمهنديس."

سونا چيو، "اسين ته سڄي رات ويهي جنن ڀوتن جون ڳالهيون ڪنداسين ڀوءِ"

ٻيءَ ڇوڪريءَ سر ونايو، ”ها انجام ڪر ته اسانکي روڪيندينءَ ڪين.“

گوپيءَ چيو ”پ پ پل ڪڪ ڪڪجو.“

ڇوڪريون هال جون سڀ بتيون ٻاري گوڏو گوڏي سان لائي سونا جي ڳالهه ٻڌڻ ويٺيون.

گوپيءَ چيو، ”سرڪي اچو ته اچا“ سڀ اچلبه سرڪي آيون. ڪنهن گوپيءَ مٿان پنهنجي ٽنگ رکي ڪنهن ٻانهن.

اوچتو هڪڙي چيو ، ”گوپي مٿان ٽنگ رکڻ سان سندس ڊپ ۾ ڏڪڻي پسرجي اسان ۾ ٿو هليو اچي.“

ٻيءَ چيو، ”اڙي ها ڙي.“ ڇاتيءَ تي هٿ رکي چيائين، ”مونکي گوپيءَ مٿان رڳو ٻانهن رکي، ڏسو نه دل ڪيئن پيئي دڪ دڪ ڪريم....“

ٺهڪڙو جو پيو ته خود گوپيءَ به (ڏڪڻ بند ڪري ڇڏيو.) کل روڪي نه سگهي.

سونا چيو، ”هو جيڪا پاڙي واري سس ۽ ننهن جي ڳالهه ويٺي ٻڌايو مانو ته ”مان ڊڪ رات اوچتو ننهن جون رڙيون ۽ ڪنهن جي ڏکن ٻجن هڻڻ جو آواز ٻئي ٻڌڻ ۾ آيا. ڪنهن به همت نه ٿئي جو مٿي وڃي. آخر هڪ پروفيسر همٿ ٻڌي مٿي ويو، اسين ٻيون پاڙيواريون سڀ ساهه قبض ڪيو هيٺ بيٺيون هيوسين. چلبڏونءَ ته پروفيسر پيو انهيءَ سس نهن جي در کڙڪائي. در کليو ته اواز سڄو هيٺ ڇتو ٻڌڻ ۾ آيو. سس در کوليندئي چيو، ”ڏٺئه پروفيسر صاحب هي ساوا ڳاڙها چانور پرين ۾ وجهي هن منهنجي ننهن ٻڪي4 سيني وٺ ڦتا ڪيا آهن. نڪ مٿان ٻجن هڻڻ جو آواز آيو.

”مگر هنکي ماريو ڇو ٿا؟“ هن پروفيسر جو اواز هو.

”ماريانس نه؟ مڙس هتي هجيس ها ته ڇوڪريءَ کي اماري ٻاڙ يمنهن ۾ هٽان ها. ڇا ته ڇوڪريءَ سڄي پاڙي کي نچايو آهي اجا ته هي سڀا ويٺي ڳاڙها ساوا ڪيئين. اجا ته الاجي کهڙا کيل ڪري ها سڄي پاڙي کي ڊيجارڻ لاءِ“

”پلاٻاهه ڪيئن لڳي.“ پروفيسر سس کان سوال ڪيو.

”پڇ نه انهيءَ ڪرم چنڊيءَ کان... ڇوي ٿي جنهن مهل سس نهن ٻاهران آياسين ۽ تالو کولي اندر ٿياسين تنهن مهل کيس اچ لڳي. رڌڻي ۾ ويئي پاٽي پيئڻ ته پير وڃي ليس گاسليٽ جي ٽبي کي گاسليٽ پيو چلهه جي ٽڪر مٿان هارجي. هن نياڳيءَ به ڪٽنديئي ٽڪر کي ڪري ٿيلي هڻئين پوءِ ويئي هليٻاهر ڪاڪوس ڏي. ان وچ ۾ هيٺ وارن جي نظر رڌڻي جي دريءَ مان ٻاهه جي پنيٺ تي وڃي پيئي تن وڏي رڙيون ڪيون. مونکي به ٿڏي تي

عقل اچي ويو جو ٻلئنڪيت ڪٿي ٻاهر مٿان وڌم.”
هيءَ ڳالهه ٻڌي ڇوڪرين ٽهڪڙن سان هال پري ڇڏيو.
سونا چيو، ”پروفيسر جڏهن هيٺ آيو تڏهن چوڻ لڳو، هن ڳالهه ۾ ننهن جو ذرو به ڏوهه ڪونهي.” ڇوڪريون رڙ ڪري سونا کي ورڪي ويئون ڇي اهو پروفيسر ڇريو ته ڪين هو؟
سونا چيو، ”نه بلڪل هو ته من وديا جو مشهور پروفيسر هو. چوڻ لڳو، هن ۾ ڏوهه سڄو سس جو آهي. ننهن کي ناهي ماءُ، ناهي پيءُ، گهوٽ هليو ويو ولايت. سس اهڙي ظلبطي واري جو ساهڙي سٽ به رکڻ نه ڏئيس. سو ڇوڪري اندر ۾ اڪيلي ٿي ٿي اي دماغي مريض ٿيڻ جي حد تائين پهتي آهي. پروفيسر جا ڳالهه اسان من سان هنئين ته اسان کي ٻڌائڻ لڳو. ڇوڪري نه ته ٻيءَ طرح بلڪل گونگي گانءِ هئي. سس ئي ڇڙٻو هو ته ننهن کي هيٺ نه ٿي موڪلين چوندي هئي ته ننهن جو ير اندر ڇگو آهي ٻين سان ڳالهائيندي ته ڪرجي پوندي
ٻاپ ڙي” ڇوڪرين گڏجي رڙ ڪئي. وايومنڊل ۾ هاڻي ڊپ جي جاءِ قياس والاري. پر گوپيءَ جي ”۽ هي رت جا داغ...” هٽي واتا ورنه ٻگاڙي وڌو.
هڪ چيوم، ”رت جا ڦرا پيين ۾ ڳاڙهي مس وجهي انهيءَ ڪانتا ڦٽا ڪيا هوندا.”
گوپيءَ چيو، ”مگر ڪانتا ته مٿي ويئي ي پيڻ وٺ، انڪانپوءِ توهين منهنجي پاسي واريءَ روم مان رڙيون ڪري ٻاهر نڪتيون...”
ڳالهه برابر هئي.
هڪ ڪني رات پريان واراندي مان ڇير جو آواز هلندو هال ڏي اچڻ لڳو. هاڻي هلڪو ل ڪل جو اواز به هلندو ٿي آيو هن پيري گوپيءَ ساڙهيءَ جي پلئه منهنتي ويڙهي سونا کي ڇيلهه ۾ ٻانهون ويڙهي ڇڏيون ۽ دت ماري ويهجي رهي. پر سندس سرير سڄو ملئين پئي ڪڙيءَ وانگر ڏڪيو جو ڇوڪريون ٻوٿه ۾ ڪڙو ٿٻي ڪلڻ کي روڪڻ لڳيون. ڇو ته ڪل ۽ ڇير جو آواز بلڪل هال جي در تائين اچي پهتو هو.
اوچتو هال جي ٻيڪڙيل در کلي پيو. در جا ڪليو ڇڻ تتل هانو تي ٿڌو ڇنڊو پيو.
ڇوڪريون هڪٻئي جا هٿ پنهنجي ڇاتين ت يرکي ڊگها ساهه کڻي يشودا ۽ موهنا کي چوڻ لڳيون، ”ڇگو توهان سياڻيون ٿيون آهيو ڪل ڪل ڪنديون ڇير پائي اسان کي ڏڪائڻ آيون آهيون. ڏسجو اسان جو به وارو ايندو.”
يشودا کلي چيو، مگر ان مهل اسين ڪونه هونديون سين. توهانجي هاسٽل ۾، ڪي ٻيون

فرسٽ ييئر فولس هونديون. پھرينھ ڏايو توھانکي خبر پيئي رت جا داغ ڪنھن جا ھئا؟“
گوپي يڪدم منھن تان ساڙھيءَ جو پلئہ ھٽئي اٿيھبيٺي.
موھنا چيو، ”ھيءَ ٻلي ڪٿي سمھي پيئي ھئي.“
يشودا چيو، ٻلي نہ ڪئي ڇئيس. اڙي ڪئي اھي رت جا داغ مڇرن جا لڳئي.“
سڀ اڪيون ڦاي يشودا کي ڏسڻ لڳيون يشودا چيو، ”توھان وٺان ٿي، مٿي پنھنجي ڪمري ۾ ويس تہ ننڊئي نہ پئي ملئي ڪتاب کڻي پڙھڻ ويھي رھيس. اوچتوھانھن ت يمڇر چڪو پاتو. مونھہ مٿان کڻي ڏک ھنيومانس مڇر مري ويو پر ڇگو موتو مڇر ھو جوھانھن تي رت جو داغ ٿي پيو. ٿوري دير ڪان پوءِ وھاٽي تيھہ ساڳيو موٿو مڇر ڏنم. ٽڪ ھنيومانس تہ وھاٽي تيھہ ساڳيو رت جو داغ ٿي پيو جھڙو ھيٺ گوپي جي ھنڌ تي ڏنو ھوم. پوءِ تہ ھڪھئي پنيانملئينھہ چار مڇر ھنڌي تي ماريم. سڄي چادرھئي رتجا داغ ٿي ويئي. ھان ڏسو توھانجي وشواس لاءِ کڻيملئي آھيان. پڪئي پڪ ھاسٽل جيھاھران کو مئل جانور ڪنو ٿيو آھي، جنھن تي ھھڙ اموٿ امڇر آيا آھن.
گوپيءَ ڊگھو ساھہ کڻي اکيون پاڙي چيو، ”سچي ٿا چئو؟ يشودا ديدي“ ۽ سندس ھٿ کڻي پنھنجي ڇاتيءَ تي رکيلئين، ”ڏسو ٿا ديدي منھنجي دل ڪيئن پيئي دڪ دڪ ڪري“
يشودا سند گول ڳل تي چموٺوملئي پيار سان چيو، ”اڙي ھا“
گوپيءَ مچلجي چيو، ”ھوءَ ڪپہ جيڪ اکنھنجي روح ستيءَ جي ڇبوتري تي اڇلي؟“
يشودا سندھئي ڳل پٽي لڏا ڏياريندي چيو ”ڀڳلي ستي4 جي ڇبوتري پرسان ڪپھہ جو وڻ آھي ھنن ڏينھن ۾ ڪپھہ جون ڦٽيون ڦاٽنديون آھن. سياٽي ڏسج سجا پٽ ڪپھہ جي ريشي سان ڀريا پيا ھوندا.“
”اوئي اي اي“ ڪندي گوي اٿيھبيٺي تہ ڪير جو ڪل روڪي سگھي.

سرءُ جي منڊ

تڏهن هي سڀ هوئي ڪين، هيڏو هال ڪين، هيڏو هال اڌ پٽ تائين گولائيءَ ۾ نهيل صوفا، ڏٺي پاسي اٺن ڪرسين سان ڊائيننگ ٽيبل، ڇت ۾ ٻه جهاز ۽ انهن جي وچ ۾ هيڏو وڏو پنو. ملائين ته ڏٺي پاسي واريءَ پٽ ۾ هڪ ليئر ڪنڊيشنر ٻه هٽائي ڇڏيو اٿم. پر مٿس فارميڪا جي پٽين وارو طاق. ملائين لڳل آهي جڻ ڏٺي پاسي واريءَ پٽ جي ڪپٽن مان هڪ ڪپٽ آهي... پر اهو وقت ئي ٻيو هو جڏهن سنڌ مان لڏي آيا هئاسين.

گهر به هي ڪين هو تڏهن، ننڍڙي ٻه ڪمرا هئي. مون ٻاهر پي ساهڙين سان آمه تو راند ڪئي. سياڳچند اسان جي گهر جي دڪيءَ تي پير رکيو ته مان به سندس هٿ ۾ هٿ ڏيئي راند ڇڏي وڃڻ لڳس. سهميل مانيٽي لحظي ۾ سياڳچند چيو، "ڪيئن سوني؟..."

مون ڪنڌ مٿي ڪري ڏانهنس نهاريو هو ڇپ چاپ مرڪي رهيو هو. ذرا پنيان منهن ورايم. ساهيڙيون راند ڦٽي ڪري وڃي چڪيون هيون. منهنجي اوڏناهي ته هون ئي ٿي ويئي هئي. منون وري دڪيءَ تي پير هيٺ پي رمتي ڪيل سياڳچند ڏي ڏٺو. ملائين ٻئي لڳو سندس مرڪ جڻ پٿر جي مورتيءَ ۾ هميسه لاءِ اڪرجي ويئي آهي.

"ڪيئين سوني.. اڄ مان وڏيڪ سنو ٿو لڳان نه؟" اوهه هاٺي وڃي منهنجي نظر سندس ڪپڙن تي پيئي. نئون سبايل، گري رنگ جو چوڙيدار ۽ ڪرتو پائي آيو هو سياڳچند.

سندس هٿ ڦٽو ڪري، مون وات تي هٿ رکي وني ٺهڪ ڏنا، "واتو توهين ته اڄ ننڍا ٿي پيا آهيو بلڪل چوڏهن سالن جا... نه، توهين چوڏهن جا نه، چوڏهون ته منهنجو شروع ٿيو آهي. توهين پنڌرهن جا ٿا لڳو."

"نه مان آهيان نه پسدن" سياڳچند مونکي ڳراٽڙي ڪٽي پاتي.

ان مهل مونکي ڇا ٿيو، مان اڄ ٻه چئي نٿي سگهان. مٿي ۾ گهمراٽي، ڇاتيءَ ۾ دڪ دڪ، فقط اهي ٻه ڳالهيون ياد آهن. منهنجي ماءُ اچي دروازو کوليو، تيستائين سياڳچند مونکي ڳراٽڙي پائي هٿ هٽائي ڇڏيو هو. منهنجي ماءُ سياڳچند جي اندر گهرنديئي، هٿ سان ڪٽ جي نوهار مٿان پيل ڪچري کي صفا ڪيو ۽ کي سوهڻ لاءِ 3 چئي، پر ٻه ٻيهي رهي. مٿي تي وئو اڄ ملبه هيٺيرو ڪسڪائي چيائين، "اڄ ڪڪيءَ کي پلي وني وڃون شيوا تي، سياني کان وني ڪانه هلي سگهندي."

سياڳچند جو منهن ننڍو ٿيندو ڏسي، منهنجي ماءُ چيو، ٻي ڪائي ڳالهه ڪانهي، سونا جي

اڄ پڪ ٿا ڏيون“.

”ڇوڪرو پنهنجي آسپاس جو آهي.؟“

”نه ڪٿنيءَ ڪان درو جن جو مامو آيو آهي، پريو پڪليو گهر آهي زال کي گذريءي اڃا ڇهه مهينا ٿيا اٿس“.

”ٻار؟“

”ٻه اهن، پر ڏاڏي، ناني ويٺيون اٿن سنڀالڻ واريون“.

”پر عمر ٻه هوندي... ڪم چڱو ته نه ٿيو“.

”توهانکي ته خبر آهي اسانجي ڪنيءَ جي. وڏيون ته ڇئن ڇئن ٻارن تي ڏنيون اٿم. ويچارن وٽئي مونکان ڪوڙي پلئي ٻه ڪين...“ ڏکوو ساهه کنيو اميءَ

”ته...پلي اڄ ڪئمپ ۾ ڪير ورهائي اڇون؟“

”هاڻ ٻاٽليون سويل رکي ويئي آهي ڪير واري “.

اسين ڪير جون ٻاٽليون ڪڻڻي ڪمپ جي وڏوڏن واري ٽڪر ۾ آياسين. هڪ هڪ گهر ۾ هڪ هڪ ٻاٽلي ڏيئي رهيا هئاسين جو مون پڇيو ”ٻاري دادي ڇو ڪانه ٿي؟“

ٿورو منجهي سياڳچند چيو، ”ڇوي ٿي اڄ ڪان وٺي نه ايندي“.

ڪير ڏيئي موٽي رهيا هئاسين. سياڳچند چيو، ”ته تو ٻه ٻه ٻه ٻه ٻڌي سان شدي ڪري ويندينءَ“.

ٻڌو اکر ٿئون هوٻيو سپ ته مميءَ ٻه چيو هو، ڏک ڏک ٿيڻ لڳي ڇاتيءَ ۾ ٻڌو ٻڌو ٻڌو، منهنجو پيءُ اڇي اکين اڳيان ٻيٺو.

”اڇا وار، اڇيون مڇيون منهن ۾ نجهه...“

وڏوڏن واري ڪئمپ ڪان موٽياسين پئي ته چندرو ماما اسان ٻنهي کي سڏ ڪيو. دڪان اڃا ان مهل ڪوليڪين ويني. هڪ ٿهه ٿيل ڪپڙو اڳيان وٺئي ڇيڪين، ”سوني ڏيءَ هيءَ ٽڪر ڪٽي وڃ فراڪ سبئي پئڄ“.

”ڇو ماما؟“

”نياڻيءَ کي ڪجهه ڏبو تبرڪت پوندي“.

”وٺ ڇوري وٺ“ سياڳچند ڪلندي منهنجي ڇوٽي پٺي چيو، ”ماما ٿو ڏيئي، ٿئون راڪ ٿو مليئي“

مون ڪپڙو جيءَ سان جڙي وني گهر ڏانهن ڊڪ پاتي، اميءَ جي نظر گهٽ هئي. نوار جي کٽ جي ڪنڌ تي ويني مالها ڦيريڪين. مون ڪپڙو ڳوٺڙيءَ ۾ وجهي رکيو.

ماءُ چيو، ”روئي ناهي اٿم. پٽ گهر کي چوتنکو ٿيئي، سگهيڙو ڪلئي وٺ،. مهمان ايندا ته تول ڊنگبہ توکيئي ونٽي اچٹو پوندو. چوڙا ته ٿيئي وڙهي ويا آهن، سي الاجي ڪيڏي مهل اچن.ٻبلبا پريان هڪ پرانيءَ آرام ڪرسيءَ ۾ ڪڙو ٿيندي ڪنگهڪار ڪئي.

ٻبدوٻبدوٻبدو، اندر ۾ انهيءَ هڪ لفظ مانڌاڻي ڪٽي وڌي.

مون چوتنکو ڏنو، ماني ڪاڌي، ڪپڙي واري ڦونڙي ڪنئين ۾ گم ٿي ويس. شام گذري، رات گذري مان نہ موٽيسٻبئي ڏينهن منجهند جو جڏهن گهر موٽيس تڏهن اکيون ڦاٽي ويئون سپني جون گهر سڄو پوليس چونکيٻٹجي پيو هو.

”ڪيڏانهن ويئي هئينءَ چوريءَ“ ما چوٽي پٽي.

”کهڙو ڪارو منهن ڪڙڻ ويئي هئين؟ ڪہ نہ؟“ وڏي پيڻ ٿڦڙ هينو.

”وڃليئہ نہ سڄي گهر جي پت؟ کهڙو منهن ڪٽي ڪئمپ ۾ جيئنداسين؟“ٻيءَ پيڻ رڙ ڪئي.

پاءُ اکيون ڦوٽاري اڳانٻبيهي ڏڪايو، ”اڙي ٻڌالهہ ڪر نہ کهڙيٻبدمعاش سان پڳي هئين؟“

ٻئي پاءُ آهستي چيو، ”سياڳچند سوشل ورڪر ته سڄو وقت ڪئمپ ۾ئي هو.“

هاڻي منهنجوبہ پارو چڙهي ويو. هٿ وارو ڦونڙي اڇلي کٽ تي وڃي اونڌي منهن سمهيس چيم نٽيٻڌايان نٽيٻڌايان ۽ رڙيون ڪري روئڻ لڳيس.

سپ پاڻ ۾ ڳالهئي رهي اهئا ته چوڪريءَ کي جيڪي ڏسڻ آيا سي ته ويا هلي، پر پاڙي ۾ ته اہ اخبربباهہ وانگر پچرلئي ويا اهن ته چوڪري شايد قتل آهي هاڻي سڄي ڪيئن ڪرلئجيس... مار ڏجيس....

ان وچ ۾ٻبلبو ڏيري ڏيري ڏيري پنهنجي پراڻيءَ آرام ڪرسيءَ مان اٿي، منهنجي پير ۾ اچي کٽ جي ايس تي ويٺو. منهنجي مٿي تي هٿ گهمائي چيائين ”پٽ ٻڌالهہ ڪر نہ، رات ڪٿي ٽکي هئينءَ ڪاڏو رکي ڇڏيوسين تو لاءِ....“

”ڪاڏو؟ ـٻکہ ته لڳي...“

ٻبلبي مونکي آرستو اٿاري، هلي رڌڻي ۾ ماني ڪارلئي. سپني ماٺ ڪٽي ڪئي،. پر نگاهہ قيديءَ تي هئڻ. مان رڌڻي مانٻاهر آيس ته سوالن جيٻيٻوچار شروع ٿي ويئي. ”هيءُ ڦونڙيءَ وارو ڪپڙو ڪنهن ڏنو توکي؟ چو ورتہ؟ .... ڪنهن ڪان ورتہٻڌي نہ ٿي مئينءَ...“ هينرئ ته وايو منڊل هڪ زهہ ڪشيل ڪمانٻٹجي پيو... اوچتو منهنجي ساهيڙي چندري اچي اسان اسان وٽ پهتي. وڏيءَ پيڻ يڪدم سوال ڪيو ”چولئي آهين تون، چندري؟“

چندري سهمجي ويئي. آهستي چيائين, "دادا سياڳچند مڪو آهي".
مون سندس فراڪ کي هٿ لائي چيو, "توکي ڪنهن ڏنو هيءُ فراڪ؟
"چندرو ماما"
"مونکي بہ ڏنو اٿس. تو ڪنهن کان سبايو"
چوڄ مان مونکي ٿونٺ وٺبانهن وجهي چندريءَ چيو, "منهنجي پيڻ توکي بہ سبي ڏيندي. ندرو ماما چيو, "اٿن نياڻين کي فراڪ ڏيندس".
"هان" مون سيني جيلرن ڏي نهاريو. سندس اکين ۾ تارا ڦٽي گهري رهيا هئا.
"مگر رات سڄي ڪيڏانهن ويئين؟" وڏيءَ پيڻ رڙ ڪئي.
"ماسي پپان وٽ" ڊپ ۾ جڻ گولي ڇٽي مونکان.
"لڪ لعنت هجيئي" وڏيءَ پيڻ پوندو اگهيو منهنجي منهن ۾ . پر ڪمان جي زهبلڪل ڍلي ٿي ويئي. پوءِ بہ ما مٿي تيہ ڏڪ هٽي چيو, "پر چنديءَ کان پڇو تہ سهين پڳينءَ چو؟"
مان ٿيڊو ماڻهو".... ڇئي ڊڪ پلئي گهر کانٻاهر نڪر يويس. رستي ۾ فراڪ جو ڪپڙو ياد آيو تہ ڊڪندي وري اند رويس ۽ ڦوڻڙي کٽي ڊڪندي نڪري آيس. هڪ سٽ لڪ جي جهونڪي وانگر ڪنن ۾ پيئي جا ان مهل کا پاڙيواري اميءَ کي چئي رهي هئي, "مان تہ اهڙيءَ ڇوڪريءَ جي چمڙي چيري ڳاڙها مرچ لوڻٻرڪي مارياس".
مون ڊڪندي اچي سياڳچند جي گهر دنگ ڪيو سندس زال پاريتيءَ مونکي ڳراٺڙي پلئي سمجهايو. "متان ڪرينبيي سان شادي. هاڻ ڪانہ پيئي آهي اهڙا گهٽيئي جوان ڇوڪرا پيا آهن. ڪٽي ٿورو ڪمائيندا هوندا, توکي دادهن ڪنهن کان دان ۾ مشين وٺي ڏيندو".
"ها جها چو نہ وٺي ڏبي اڙي اسانجي سونو ڪا..."
چندريءَ چيو, "مان وجان ٿي".
مون چيو "مانبہ توسان ٿي هلان".
چندريءَ جي پيڻ فراڪ چا سبي ڏنو, منهنجي زندگيءَ جي گاڏيءَ کي ڦيتا هٽي چڏيائين. پڪو پرن ڪري ڇڏيم تہ سلائيءَ واريہٽجنديس. سياڳچند جي مدد سان مسين اچي ويئي. هاڻي مٺ ڪوسي هئي. اهو ڏينهنبہ آيو جڏهن پيئرن ڏنو ماءُ پيءُ کي مان پيئي پاليان. چپ سبي ڇڏيائون. پيئرن کي گولين ڀبالن لاءِ مون وٽان پئسا ملا تہ مونکان نندا اڳيئي هئا, هاڻ وڏيڪ نندا ٿي ويا.

دادا سياڳچند آزاديءَ سان گهر ۾ ايندو هو. مونکي وٺي ويندو هو. ڪير ورهڻ بند ٿيو ته سياڳچند جاين جي دلاليءَ ڪي لڳي ويو.
مون چيو. ”مونکي به جاءِ ڪپي مان پئسا جمع ڪندي ويندس توهان وٽ“.
”پهرين هل شهر ۾ جايون ڏس ته سهين. ڏسون ڪهڙي جاءِ پسند ڪري سونو“.
شهر..... جايون.....اڏ نهيل..... سجون نهيل..... مينهوڳي جاين جي پندهرن ۾ هي مٿي سياڳچند جي بانهن پڪڙ يهلڻ برستا جون پهريون بوندون... هيج پيري ڪل...
”تون ته ڪلين ئي ڪلين پيئي، ڪڏهن مونتي به نظر ويئي اٿيئي؟“
مون ڪل روڪي سياڳچند ڏي نهاريو ٻنهي هٿن ۾ سندس منهن پڪڙي چيم. ”چه چه دادا ڪيڏو منهن لٿل آهي توهانجو“
سياڳچند يڪدم ڪني مونکي پاڪر پاتو. مونکي الاجي ڇو وري دڪ دڪ ٿيڻ لڳي. ڏاڍو ننڍو منهن ڪري چيائين. ”تکي ڪهڙي خبر سياڳ جو ڀاڳ بلڪل بدلجي ويو آهي“.
مون چيو ، ”ڪيئن. ڇو“
چيائين. ”پاروتيءَ مونکي طلاق ڏيئي ڇڏيو آهي“.
مطلب؟ مطلب هاني ڪپڙا ڪونه ڌوئي ڏيندي“.
”روٽي به نه نهي ڏيندي؟“
”نه ڪجهه نه ڪندي منهنجي لاءِ“.
”نه ڪر پته نه ڪري مان ڪري ڏيندويسانو“ مون وري سياڳ دادا جو منهنجي پڪڙيو. هن به مونکي پاڪر پئي منهن ڪٺي منهنجي ڇاتيءَ ۾ هنيو.
خبر ناهي ان مهل ڪيئن ڪٿي سڪي هئي جا اندر ۾ چوڻ لڳي ”پرائي مرد کان پاڪر نه پارائبو آهي “.
ضدي ته مان آهيان ئي. انهيءَ اندر جي آواز کي ڪٽي آڱوٺو ڏيکاريم. سياڳ دادا مونکي هڪ ٻانهن سان پاڪر ۾ پيري ڪلي چيو. ”هي ڇا پيئي ڪرين منهنجي ننڍڙي گڏي؟ ڪنهن کي پيئي پڇيرائين؟“
هن پيري مون پاڻ ڇڏايو. چيم. ”ٺئين نه ڪبو آهي دادا“
مگر اهو ”ٺئين نه ڪبو آهي “ ايترو ڍلو هو جو سياڳچند وري ري مونکي پاڪر ٿي پاتو.
مان هاڻي سندس گهر ۾ ڪيس ڪپڙا ستري ڪري ڏيندي هيس. پهرين پاريتيءَ جلبه ڪندي هيس پر پاريتي نوڪريءَ تي هلي ويندي هئي. ان مهل گهر جي راڻي مان هئس ۽ راجا

سياڳچند.

ٻاڙي ويڙهي ۾ ڪانا ڦوسي ٿيڻ لڳي، ته سونا سياڳچند کي ڦاسايو آهي پر جن جو موسان چڱومڻي ڏيٺ ويٺ جو رستو هو تن هميشه مڻينءَ چيو ته، ”سياڳچند جلبه ججب چڱيا هيتري ننڍڙي ڇوڪريءَ تي اهڙو ڪٽي جادو ڦيريو اٿس جو سڄي ڏينهن ڇيلي وانگر پٺيان لڳي پيئي ڦريس“

مان پنهنجي ضدي طبيعت سبب هي سيبڏي اڇلبه وڏيڪ سياڳ دادا سان گهمڻ لڳيس. هيتروٻاهر نڪرڻ لاءِ سنا ڪپڙا ضروري هئا. مشين ته مون وٽ هئي. سلائيبه جهڙي تهڙيمآئي ٿي. انڪري سنجهي مان گهر اينديئي مشين ڪڍي پاري اوڙي وارن جا ڪپڙا سبي وٺندي هئس.

صبغ جو سويل شيوا جيٻهاني سياڳچند سان نڪري ويندي هيس.

جيڪي ڏينهن سياڳ دادا ڪنهن ضروري ڪم تي هليو ويندو هو انهن ڏينهن تي مان ڪپڙ ملبندي هئس. گهر ۾ ڪن وقتن تي چانور اٿوبه نه هوندو هو. تڏهن امي نماڻائيءَ سان پڇندي هئي، ”ڪجهه ڏيي ڏيئون اٿيئي اهي ڪپڙا سبڻ واريون؟ ڏاڍو خون سڪايو اٿئ تنهنجو“

”خون ٿيون سڪائين ته ڏيئيبه ڏس، سئو ٿيون وڃن نه“ ”ڏسان ته ڇا ڏٻو اٿئ“

تهن نوٽن جي ٿهي ڪڍي ڏيڪاريندي هئس ماءُ کي چوندي هئي. ”اڄ پٺهين کي دڪان تي ڪونه مڪم. رات سڄي ٺونڪار پئي هليس. ننڊ تي ڪانه ڪئي اٺائينٻاٺهين کي چوان ٿي، وڃي هنن رپين مان ڪٽڪ ۽ چانور ڪٽائي اچي سيڏي واري ڪان۾“

مان چپ چاپ پئسا ڪڍي ماءُ جي تري4 تي رکندي هئس ۽ وري سبڻ کي لڳي ويندي هئس.

هڪ ڏينهنٻڏم، وڏي ڀيڻ اما کي چئي رهي هئي، ”تونبه حد آهين، ڇوڪري4 کي ڪجهه ميڙڻ ته ڏي ته ڪنهن چڪي گهر ۾ شادي ڪرائي ڇڏجيس. اجائيبدنامي وڏندي ٿي وڃي،. سياڳچند توهان کي گرو ٿو لڳي پر جيڪي اسين وينا ساهري گهرٻڏون سو توهين ٻاڙي ۾ رهنديبه نٿلبڏو شايد“

هي سيبڏڻ مهل مون ننڊ جوٻهانو ڪيو هو ۽ مڻينءَي پيئي رهيس. ليڪن اندرمئي اندر مونکي لڳو مان هڪ وڏي جنگ جي ميدان ۾ بيٺي هئس. رپين جو لشڪر ڪٺو ڪري رهي هئس، جنهن کي وٺي غريبيءَ جو قلعو ٽوڙي اندر داخل ٿيڻو هو جتي ڪوئي جوان

شهزادو منهنجي سپنن جو راجا قيد هو. مان ڪيس ڏيتي ليتي ونڻ سان مفت جو مال هٿ ڪرڻ جي زنجيرن کان آزاد ڪري ساڻس شادي ڪنديس.“

مگر ٿيو ڇا... اهي اڌ نهيل جايون جن جي ڇت تي ڪو پکي پکڻ به ڪين هوندو هو، فقط سياڳچند جي شاعراڻي ٻوليءَ سان سهڻيءَ جي سنهيءَ چادر ۾ ويڙهجي ويندا هئا اسانجا سرير هوا جي جهونڪن ۾ ساونڻ رت جهڙا گلن سان صسينگاريل جهولا نظر ايندا هئا.

ڪنهن پکي پکڻ جي هاڪي اواز تي مان به چرڪ پري سياڳچند سان ڀڙي پوندي هئس ۽ ٺيين اسان ملهايو هني مون اڌ جڙيل مڪان ۾، جتي نه در هئا ۽ نه ٻولٽ هئا اجڙي ويئي

جڏهن انهن اڌ جڙيل مڪانن ۾ منهنجي چوڏهن پنڌرهن سورهن ورهين تائين زندگي تڏهن منهنجي ناري سرير اندر سرجنا جو احساس ٿيو. مان سمجهي ويس ناريءَ ڪي ڌرتي ماتا جو روپ ڇو سمجهيو ويندو آهي. پر اهو سڀ ٻڌڻ سان سڀ سياڳچند جو منهن لهي ويو. ڇيڪئين انهيءَ سوال ڪي ٻه ڏسڻو اهي ۽ هي ٻيو ڪم نڪتو آهي، اسپتال ۾ نرسين جي ڏاڍي ڪوٺ آهي، منهنجي هڪ دوست تو لاءِ وڏي پگهار تي نوڪري ڏيڻ جو انجام ڪيو آهي. سياڳچند جي وهنوار ۾ ان مهل ايتري نماڻائي هئي، جو مون هڪدم ها ڪري ڇڏي اڄ سچيان پيئي جنهن سياڳچند ور ور ڪري مونکي ڇيو هوندو ته مونيک سماج جو ذرو به ڊپ ڪونهي، اهو ان مهل ايڏو ڊنل هو جو ان مهل مان نرس جي نوڪرءَ لاءِ اگر نه ڪريان ها ته شايد منهنجي پيرن تي ڪري پوي ها.

خير، نرس جي نوڪري ته هڪ بهانو هو. ڊاڪٽر سياڳچند جو دوست هو. مونکي ڇيڪئين، ”نرسين جي پهرين ڪجهه تپاس ڪبي آهي ۽ مونکي ليٽائي بيهوشيءَ جي دوا سنگهائي ڇڏيڪئين.“

ان ڏينهن شام تائين نرس جي ڊيوٽي ڏيڻ بدران مان خودئي نيم بيهوشيءَ ۾ اسپتال ۾ پيئي هئس. هي سڀ ڇا هو؟ ڇالاءِ هو؟ اهو به اڄ ٿي. سمجهان ڇو ته هفتي کن اندرئي مونکي ڇيو ويو هاڻي اسپتال ۾ نرسين جي ڪوٺ ڪانهي، تون پلي سلائي ڪري پنهنجي آجيوڪا ڪيندي ڪر.

سياڳچند پري پر يهلي مسواڙ ت يهڪ گهر ورتو هان هو جاين جي دلاليءَ مان چڱو ڪمائڻ لڳو هو. پارٽيءَ ڪي پنهنجي ٻن ٻارن سوڌو گهر ۾ ڇڏي سياڳچند پنهنجي ٺئين گهر ۾ مونسان گڏ رهڻ لڳو. مان رات جو هميسه ماءُ وٺ هلي ايند يهئس. پهرين ته پيسرن ڏاڍا پنڻ ڪيا. پر جڏهن ڏٺئون مان روزانو ما ڪي ننڊين پيئرن، نندي ٻيڻ جي پالنا لاءِ خرچ ڏيڻ لڳي

آهيان ٿڏهن چپ ٿي ويون. ڪڏهن ڪڏهن ٿڏهنبہ ٺڪرڪات نڪرندا هئا. جڻ لال لوئي تہ سڄي رات جلي پوري ٿي هئي، پر ڪٿي ڪا ڪاني ٽانڊوبڻجي رک ۾ ڍڪي پچيئي هئي جا واءُ لڳڻ سان وک اڏامڻ تي چمڪاٽ ڪري ڇڏي ٿي ويئي، ”سونا سڄي ڪين سڙي رک ٿئي آهي سندس جيءُ اجلبہ جر ورتو آهي“

ٿئين گهر ۾ سياڳچند ڪي رڏي پچلئي ڪارلئڻ پيارڻ ۾ مون پاڻ ڪي گهر گرهڻيءَ جي روپ ۾ قبول ڪر يورتو. پر وري ور يهي چلئي ٿيو منهنجي اندر سڄي جان جنگ جو ميدان بڻجي ٿي ويئي، جتي لٿيل ڦريل جهانسيءَ جي راڻيبہاڪاري ٿي اتي ”اڙي غدارو منهنجي سوپ جي رپين جو لشڪر جن جن پنهنجين ٿجوڙين ۾ٻند ڪري رکيو آهي، تن تي شل دوزخ جيہباه وسندي. منهنجي ڌرتيءَ جو شهزادو اجلبہ ڏيتي ليتيءَ جي لالجي ڪوٺ اندر قيد آهي. مان آهيان جا غلاميءَ جي زنجيرون، غريبيءَ جا پيڪر توري نٿي سگهان“.
ڪخبر ناهي ڪيئن منهنجي اندر جيہبي آراميءَ جي جاڻ سياڳچند کي معلوم ٿي ويئي.
هن هڪ ڏينهن نونکي ڏاڍو تمڪايو، ”چاهي اهو سپ؟ چاجيہبي آرامي؟ چالئہ هيڏو روئن مچايو اٿيئي..؟.. مون توتي ڪوبہنڌن ڪين وڌو آهي. توکي هر طرح سکي رکيو اٿم.
ڪهڙي گهر جي چوڪري آهين... ياد ڪر اڄ ٿنهنجي ڪپٽ ۾ ڪيڏا وڳا ٽا لٽکن؟ مڻيلبہ گهٽ ڪونہ اٿيئي. تون پلئين نہ ٿي، اهوبہيو سوال آهيبہاقي سونا چورا، منديون، سونا والا هرڪا چيز تہ نهي ويئي اهي تنهنجي تنهنجي پينرن ڪڳي چا مليو آهيبہيدا مڙس ماٺيجو اولاد، ٽي هڪبہ سڳوبہ اٿن، پوءِ چا؟ پونگرا تہ ڪتنبہلين ڪيبہ آهن..“
رودن ڪٽان اڃيہوڏ جي چڙهلئي شروع ڪئي مون وٺ وڙي چيم، ”سياڳچند مان خودبہ نہ ٿي سمجهي سگهان مونيک ڪهڙو دک آهي..“
”شڪ جيہباه ۾ شرندي هوندينءَ، سمجهندين هونديءَ مان پاريتيءَ وٺ ويندو هوندس، جو ٻارن جي پرورش کي پنهنجو فرض سمجهي ڪجهہ ڪيس ڏيان ويئو..“
جڻ منهنجي هٿن جا ڪبوتر اڏامي ويا مونکي تہ خبربہ ڪين هئي تہ سياڳچندبارن جي پڙهلئي لاءِ زال کي مدد ڪرڻ شروع ڪري ڇڏي آهي. هاني شڪ جاڳيو تہ ڪڏهن ڪڏهن سياڳچند مونکي خالي گهڙي وانگر چو لڳندو آهيبہارن جوي فرض اهي تہ زال لاءِ تہ انهن کان وڌو فرض آهي. پر مان اجا ڪجهہ چوانئي چوان سياڳچند رڙ ڪري چيو، ”سوچ ڪيڏيون ڳالهيونبہڌنديبہ توسانبہاهيو اٿم توسان ناتي ڪانپوءِ پاريتي ڏي ڪڏهن اک ڪٽي بہ نهگ نهاريو اٿم ۽ تون آهين جا مونکيبہلا وانگ رپي ويئي آهين..“

خبر ناهي ڇا ڪجهه هو هن جهڳڙي جي اندر. مون ماءُ جي گهر پهچي، پاڻ سان انجام ڪر يچڏيو ته ور يهن در تي نه ايندس.
مون چيو، ٻلا وانگر ڀي ويئي آهين سياڳچند کي؟ پر مڪه کولي ڏس پياسو خشڪ چپن وارو هي تنهنجو تي ته مڪه آهي جو امبرت لاءِ واجهڪي رهيو آهي. پياس رودن ڀري ڇڏيو آهي تنهنجي هانو ۾...“

تڏهن سرءُ جي موسم اچا کين شروع ٿي هئي. منهنجي سرير جي ڌرتيءَ تي بهار جي مند گل ڦلنبا ۽ بهارون لايو بيني هڪئي. تيهن ڪان مٿي هوندي منهنجي عمر، جڏهن ليلان داديءَ جو ياءُ رمون، هڪ هڙ ۾ ڪجهه ڪپڙا مون وٽ ڇڏي وڃڻ لڳو.
”اڙي پيئي هيڏانهن هيڏانهن، ڪجهه سمجهاءِ ته سهين کهڙي کهڙي ڪپڙي مان ڇا اچ سبڻو آهي.“
رمو منهنجي سامهون مشن وٽ بيهجي ويو. هو سڏو سڏو منهنجي اکين ۾ ڏسڻ لڳو.
منهنجي من جي دريا ۾ هڪ مڇليءَ اچل ڪاڏي ”اڙي شهزادا“
ڪجهه دير ڪانپوءِ رموءَ جي تاب جڏهن منهنجي نظرن کي جهڪڪي ڇڏيو، تڏهن چيئين،
”اهو سڀ ليلان اچي ڪندي. منان چپ رهيس. ملئين به ڪونه پڇيم ”اهو سڀ“ ڇا؟ ليڪن اهڙي ڪا مورچا مو رهي ويئي هئي جو ڪجهه ڪچي ته نه سگهيس رمءَ کي وڃڻ کان روڪي به نه سگهيس.
ٻئي ڏينهن صبح جو ليلان ۽ رمو منهنجي گهري آيا. ليلان چيو هي منهنجو ڌرم جو ياءُ ڏنئه سونيلبس چريه ٿي پيو لٽي توتي.“
مان کلڻ لڳيس. پري ڪٿي زندگيءَ جي سچيين وادين ڏي ڏسندي چيم، ”واهه پيئي ليلان ڏاڍا وڏا چرچا پيئي ڪرين مونسان... هل پلابڏاءِ هنن ڪپڙن مان ڇا ڇا تيار ڪرڻو آهي...“
انهن ڪپڙن جي سلسلي ۾ رموءَ روز اچڻ شروع ڪيو چيئين، ”شهر ۾ هل ته توکي هڪ دوست اکن پيٽيپرن سبڻ جو آرڊر وٺي ڏيان بس توکي ڪم ڪرڻ جي ضرورتئي نه پوندي.
”عجيب ڳالهه پيو چوين رمو آرڊر لاءِ ڪم نه ڪبو ته آرڊر پورو ڪيئن ڪري ڏبو.“
”سونيا ڪم ايتر سولو ۽ گهڻو ملندو جو مشينون رکي ماڻهو ڪم تي لڳڪي، تونبيا آرڊر

ونڻ نڪري پيئي“.

”ڪٿين؟“ مونکي لڳو منهنجي پيرن هيٺان ٻه لڪڙيون ڪڙيون ڪيون ويئون آهن. جن تي ٻيهي هاٽي آسمان کي ٻه ڇهي سگهنديس. ”ليڪن رمو هڪ ڳالهه ٻڌاءِ محنت هو ڪندا روز. 20 روپين جي مان جڏهن ڪين ڏهه ڏيئي ڏهه پاڻ وٽ رنديس تڏهن مان ٻيا آرڊر ونڻ نڪرنديس. اها ٺڳي ناهي؟“

”اهو ته دني اجو دستور آهي. نه ته دنيا ۾ جاين جوڙڻ وارا مزور غريب ڇو هجن. جهوپڙن ۾ ڇو رهن...“

ٻس ٻس ٻس ٻي اوڏيڪ مثال نه ڏي، مان هن سلاڪيءَ ۾ مئي خوش آهيان ٻينجي محنت رت ڪري ڪان تنهن ڪان ته.“ منهنجا لفظ وات ۾ مئي رهجي ويا رموءَ جي شڪل ايتري لهي ويئي جو مونکي ڪل اڇي ويئي... ڇيم تنهنجو ٻئرو ميٽر ڇو هيٺ ٿي ويو رمو.

مٿي ڇت ڏي ڏسندي رموءَ چيو. ”ڪنهنجي دل جي ڪنهنکي ڪهڙي خبر...“

اها ”ڪنهنکي“ اکر مان آهيان ته رموءَ جهڙي شخص تان ته قربان ٿي ويندس. رموءَ کي ٻه ڪهڙي خبر ته سندس جهري سهڻي موهيندڙ شخص لاءِ مان ڪيڏو تڙقي هئس ۽ ڦاٿيس وجي سياڳچند جهڙي پاڻ کان وڏي پيءُ جيڏي شخص جي چڪر ۾...

سمو اڇي ويو جڏهن زندگي هندوروٻڻجي پيئي. گهر جي هڪ روم صاف ڪري پهرين ٻه مشينون، تن لاءِ ٻه ڇوڪريون ريم. آرڊر وڌيا ته پيٽيڪوٽن سڀڻ لاءِ چار مشينون رکيم ۽ مان هئس رموءَ سان گڏ ٻمبئيءَ جي شاهي رستن تي، هوٽلن ۾ ”ٻاغن ۾، ريلوي پلين جي مٿان...

رموءَ چيو ”ڪشمير هلندينءَ سونيا؟“

”ڇو“

”سوال آهي؟ سڀ جوڙ اهني مون ڪتي ڪندا آهن؟“ ان مهل اسين هڪ ريلوي پل جي مٿان ٻيٺل هئاسين. مونکي لڳو جنوريءَ جي هوا ڪشمير ڪان هتي ٽڪي آهي. پلڪ ۾ سساري تڏڪار سميٽي، جا اڇي مونتي وسڪي اٿس ته... ”اوئي“ مون ڏڪندي ٻئي ٻانهون ٻڌي ٺڏ ڪان ڇوڪٽڪاري جي ڪوشش ڪئي... پر رموءَ اک سان پيار جو ڇٽاڪ اهڙو هنيو ۽ مٿان ڇيڪين، ٻانهن ۾ پاڪر ۾ ڀڪيئن ٻه ٺڏ ڪي ٿي؟.“

اهه.. سندلباقي اڌ نه ڇيل سٺ ساري سرير ۾ وڄ جي ڌار ڪي ڦٽڪئي ويئي. هيٺ ريل جي پٽن تان ريلون گمر هيون مٿي آسمان ۾ سج تي پاري جي ٺڌ جو ٿهه هو ۽ هيءَ پل، هندورو

هئي جنهن ۾ رمو ۽ مان وينا لڏي رهيا هئاسين نہ راڌا ڪرشن هئاسين... ڪجھ دير ڪانپوءِ اننت ۾، پهليل خوشيءَ کي سميٽيندي، پاڻکي هڪ عجيب درد ۾ مبتلا ڏٺم. ڏکهو ساھ کڻي چيم "هلون؟..."

رمو پل جي ڪٺهڙي کي آڏار ڪريبيٺو هو. مٿر مرڪ سندس مک تي هئي، نهاريئي نهاري رهيو هو مون ڏانهن يڪٽڪ ڏيري چيائين، "سونيا تون واقعي خوبصورت آهين..."

اڙي اڙي هي تہ هن ڇوڪري مونتي آڪاس پلئي وڌو مان هڪبي آرام خوشيءَ کان اکين ۾ ڳوڙهيا آني ڪلڻ لڳيس... "هلون هاني رمئيا... ماٺهو پيا اچن وڃن" هاڻي رموبانهونبڌي هلڻ لڳو.

کهڙو آهي قدرت جو قانون رمو تہ تير جوان سڌو ٿئي هليو ۽ مان... مان تہ جڻ هڪ ڍنل يت هئس. پيرن مان پختگي ور ور ڪر نڪري ٿي ويئيبي سهاري ولبڻجي يئي هئس، ڪاش ڪنهن وڻ جو سهارو هجي. رموءَ منهنجي ٺونٺ کي جهلي منهنجي پيرن ڏي ڏسندي چيو، "چمپل ۾ ڪجھ لڳي پيو توکي؟"

"ها" مونن ڪنهن غئبي سور کان ڪڙاهي چيو. رموءَ يڪدم هڪ پنو کيسي مان ڪڍي کڻي منهنجي پيرن اڳيان رکيو. چيائين، "هن تي پي رکبنا چمپل جي." پير ۾ ڪا تور پرجي ويئي هئي چمپل مان پيرمئي نہ نڪري. رمون هيٺ ويهي منهنجو پير چمپل کان آجو ڪري، پني تي رکيو ۽ يڪدم پين سان ماپ ليکي ورتائين. وريبہ پنهنجيئي هٿن سان منهنجو پي رمٿي ڪري هڪ پيرو مٿيس پيار سانٻئي جهٽ ڦيرلئي وري پير کي چمپل ۾ وڌائي جنهن وقت منهنجي پير مٿان سندس هٿ گهمي رهيا هئا، تنهنجي وقتلئين لڳو ڌرتيءَ زور زور سان گهمراڻي هٽي مونکيبيهڻجي ميزان مان ڪڍي ڇڏيو آهي. تڏهنبئي هٿ هيٺ رموءَ جي ڪلهي تي رکي، ان چڪر کي سهاري ورتم....

هلندي هلندي هڪ ترڇيءَ نظر سنا مونڏي ڏسندي رموءَ چيو، "سونيا هڪ ڳالھ پڇاءِ ؟" مون ڪلي ڏنو، "ڳالھ پڇڻ لاءِ موڪل وٺڻ جي هي4 کهڙي قسم جي ارچڻلئي آهي تو وٽ."

"تون منهنجي ڪلهن تي هٿ رکيا.. ڇو."

کيس رستي ۾ هڪ هنٽبيهاري سندس سندر منهن کي نظر سان ڇهندي چيم، "ڇو؟... تون مونکان ڏھ سال ننڍو ڇو آهين؟.. "پهرين ان جو جواب ڏي..."

ڪنهن وٽ ڪوئي جواب ڪين هو. اها رات ڪيئن گذري....بس مونکيئي خبر.... هن ٺئين ناتي مونکيبي آرام ڪري وو.

صبح جا ڏھ مس لڳا ھوند اجو رمو اچي پرگھٽ ٿيو. مان رات کان وٺي ور يوري اھوٺي سوچي رھي ھئس تہ رموءَ سان ھلڻ وڏيڪ رستو وٺلڻ نہ گھرجي. پر اڪيون منھنجون ڏھن وڄڻ تائين بہ ڪيڏو انتظار ڪري چڪيون ھيون... ڪيتري ڦڙتي اچي ويئي منھنيج انگ انگ ۾....

رموءَ ھڪ پيڪيٽ ڪڍي ڏنو مونکي.

پڇيم "ڇاھي ھن ۾ ؟"

رموءَ جي شرارت ڀري مرڪ سان پنھنجي مرڪ بہ ملندي ڏنم.

"چمپل"

"او چمپل" پيڪيٽ کولي، پٽ تي اڇليبنھي پيرن ۾ چمپل پائيبينس ڪاش شڪرانن سان ويرھي سگھان رموءَ ڪي.

ڪيل چيم، "رمو ايترو خيال تہ زندگيءَ ۾ ڪنھن نہ رکيو منھنجو."

ھٿ مھٽيندو رمو ڪلڻ رلڳو، "يلا ھيبہ ڪو وڏو خيال رکڻ آھي؟.. ھل يلا ھاٽي... ھڪ تمام وڏو آرڊر سبڻ لاءِ ملٺو آھي. پوءِ شايد ھڪبہ چوڪري وڏيڪ وھارٽي پوندي مشين تي."

ھاٽي مشين ھلائڻ وارين ڇوڪرين ۾ سر پر ٿي. مون چيو، "ھتي جاءِ ھنن لاءِئي سوڙھي آھي."

ڇوڪرين يڪي آواز ۾ چيو ، "اسانڪي ڏجو پنھنجو گھر مان سبي ايندي وسين."

"اوڪي.." ڇاتيءَ تي ھٿ رکي، ڪنڌ کي اڳيان جھاڪئي رمو اھڙي ناٽڪي انداز ۾ چيو، جو ڪل ڦٽي نڪتي سين ڪان.

نئون آرڊر وٺڻ لاءِ اسينبئي گھر کانباھر ٿي نڪتاسين تہ منھنجي وڏي ڀيڻ اچي پرگھٽ ٿي. مونکي چيائين، "اڄ مان ماٺي آھينا، تون ڇوٽي وڃين؟"

جواب رموءَ ڏنو، "ديدي ھڪ وڏو اردر ملٺو آھي. اين منجھند تائين موٽي ايندا سين. مونيڪبہ ڪم تي وڃٺو آھي."

وڏيڪ ديدي4 ڇاتي چيو سوبڌٽو ڪين ھو سو نئين چمپل سان پٽ پٽ ڪندي مانبہ اڳ مليل آرڊر جلباڪس ڪڍي رموءَ سان تڪڙي تڪڙي نڪري آيس. رمو مونکي ھڪ باغيچي ۾ وٺي ھليو..

"ڇاھي ھتي رمو؟"

”تون هتيبينچ تي ويهه تہ سهين. هلن ڏس هي گلاب“ رموءَ گلابجو گل ڪٽي مونکي هٿ ۾ ڏنو. مونکي اڄئي خبر پيئي تہ رموءَ جا هٿ ۽ هٿن جون آڱريونبہ گلاب جي پنکڙين وانگر نرم آهن. گلاب ڪي سگهندي من جا ڪهڙ اڪهڙا پٽ ڪلي پيا, ڇئي نتي سگهان.
رموءَ چيو, ”مون اڄ توکي ڪلهوڪيءَ ڳالهہ جو جوابڏيڻ لاءِ هتي وهاريو آهي. اسين ڇوڪرا ويهين سان جا هجون يا ستاويهن جا, ڪوئي فرق نٿو پوي.“
”۽ اسين ڇوڪريون ستاويهن جون هجون يا سٺيهن جون هجون تڏهنبہ ڪوئي فرق نٿو پوي؟“
”ڏت... پريم جي جهان ۾ عمر جا فرقبيوقوفت ڳڻيندا آهن...“
”پريم .. ڇا پيو پوين رمو؟“
”پاڻ ڪي دوڪو نہ ڏي سونيا“ رمو دور دور ڏسنديبہ ڪنهن اندرينءَ اڪ سان مونکي جاچي رهيو هو... مان اچانڪ پر ۾ ويٺل رمو جي گوڏن تي سر رکي روئي پيس....
رموءَ منهنجي مٿان هلڪو جهڪي منهنجي لونديءَ وٽ منهنجو منهن آندو. موت هنڪان وڌ منو ڪيئن هوندو ڪڙو ڪيئن هوندو. هاهاڪر هو منهنيج تنبدن ۾ سک, دک, اميد, نااميدي, من ساگر ۾ اهڙيون لهرونبڻجي ور ور ڪنديون پئي آيون. جو اڪيون منهنجون سيلابڻجي پيئون...
”مان توسان شادي ڪندس سونيا“ هن ڪن وٽ مونکي ڪهڙي هيءَ ڳالهہ چئيبرهماند ۾ جوٺيون ٺمڪڻ لڳيون تيز هولئون انهن ڪي وسلڻ لاءِ آيون ”رمون خبر اٿئي مونکي ڪنهن وقت سياڳچند جي سنگبدنام ڪري ڇڏيو هو ؟...“
”مونکي انسان ڪوئي واسطو ڪينهي.“
”مو ۾ تو وانگربئي ڪي مدد ڪري چاڙهڻ جو ڏانءُ ڪونهي, نہ تہ وانگر موتين جهڙا ڏند ڪڍي ڪلڻ تي اچيمف تہ موهيندڙ مرڪ آهي سلئين منهنجي منهن تي.“
”سونيا ڪي ڇا آهي ڇا ناهي, انجي توکي ڪهڙي خبر, تو وٽبس هڪ ڳالهہ تارن تار پريل آهي.“
رموءَ جو هي ماٺ ماٺ سان ڏسڻ جو سياءُ
”ڪهڙي“
”......“
وري پڇيم ڪهڙي ڳالهہ آهي مو ۾ تارون تار پريل؟ پنهنجي ٽڙيل گل جهڙي منهنجي ڪي

منهنجي ويجهو آڻي ٿو چوي "پيار... تنهنجو مونکي لاءِ پيار..."
منهنجو منهن ڳاڙهو ٿيو يا نه پر اکيون پاو سان پرجي، ڇپر جهاڪڻ کان بند ٿي ويئون.
سندس ڇاتيءَ تي مڪون هڻي چيم، "تون سٺڪين ٿو مونکي مو ڏاڍو ٿو سٺڪين رموءَ ڪٺي منهنجي اڏيءَ تي هٿ رکيو.
اچانڪ مونکي ڪا ڳالهه ياد اچي ويئي، مان منهن ڦيرڻ کان سواءِ رهيس.
"وري ڪهڙو گرهڻ ڏنو مڻبم"
ڏگهو ساهه کڻي چيم "رمو تو مونکان ڪيترو نندو آهين. تنهنجي گهر وارا اصل ڪونه مڃيندا."
منهنجو هٿ پنهنجي هٿ ۾ وٺي ٿو چوي "پنهنجي گهر وارن کي مڃڻ جو زمو منهنجو."
هڻو ذڪوبر بار ڪنيڪين. رموءَ جي بدڙي ماءُ جڏهن مونکي ڏٺو تڏهن پاڪر ۾ پري مٿي تي ڪري چمي ڏنائين. سڪ شايد ڪين اصل ٿڌي جل جيان ڏوڪيندوا نار وجهندا ايندا آهن تڏهن ڪنهن مهل ڙي من تون ڪين ڇو وسهي وهندو آهين ته هيءُ سکن جو پرواهه ڪوندي نارو اهي جو سدس پيو وهندو هتي تبس ندي ۾ پاڻي اچي چڙهڻ لڳو هو...
تن ڏينهن منهنجي ماسيءَ ولائت مان لکيو "منهنجي جاءِ صفا ڪرڻ کي ڇڏجو. مان مهيني اڌ هلي اچان شايد. ڪا اهڙي بيماري اٿم جنهن جو علاج هتي پوري طرح ٿي نه ٿو سگهي.
مان ماسيءَ جي گهر جي ڪنجي کڻي رموءَ سان ڏ ماسيءَ جي گهر جي صفائي ڪرڻ نڪري پيس. رمو هڪ مئي ۽ مزور کي هيٺان وٺندو هليو. لفٽ ۾ چڙهي ڇهين ماڙي تي پهتاسين. رموءَ هٿ ان ڇڪي بالڪنيءَ ۾ هلي بيهاريو. "سونيا" اسين ڌرتيءَ کان ڪيڏو مٿي آهيون اڄ؟ آڪاس ڏس ڪيئن هيٺ لهي آيو آهي" مان ملڙي ٿي هن شاعراڻي اظهار کي محسوس ڪرڻ لاءِ ڪوشش ڪرڻ لڳيس پر مونکي ته ڪجهه محسوس ٿيوئي ڪين ٿي ڪلاڪ کن کان پو جڏهن بئي نوڪر سڄو گهر صاف ڪري هيٺ هليا ويا ۽ مان ماسيءَ جي بات ٿب مان ترڳي باهر آي ستہ ڏام رمو هٿ منهن ڌوئي وري به وچي بالڪنيءَ ۾ بيٺو آهي. آس پاس ۾ ڪلب ڇه ماڙ جڳهه ڪين هئي، انڪري مونکي لڳو رمو سچ ٿو چوي ته آسمان هيٺ لهي آيو آهي. مان ٿلهي توال سان پنهنجا ڏگها واسينگ وار سڪائي رهي هئس جو رمو چيو، "اڙي هيئن سڪائبا آهن وار" پاڻئي منهنجي پٺيان بيهي روارن کي ٿوال سان اگهڻ ۽ هر هر چمڻ لڳو.
مٿان چيائين، "امي چوي ٿي هن مهيني توهانجي شادي ڪنديس. مون چيو، "تنهنجي امي به

ڏاجو ناهڻ شورع ڪيو آهي. منهنجو پاڻ پنهنجي ڪنهن سمگلر دوست کان اهڙين اچيون ساڙهيون وٺي آيو آهي جو من هنجو ته اکيون ٺئي چرخ تي ويئون. اميءَ چيس هي سڀ سونيا جي ڏاجي لاءِ رک. جڏهن خبر پيس مگڻي توسان ٿيڻ واري آهي ته کلڻ لڳو چيئين، رمو سونيا کان ننڍو آهي. ترڪي ويندو پر امي توورا اکرپتيئيس ته جڏهن وڏي عمر وارو مرد ننڍيءَ عمر واريءَ ڇوڪريءَ سان شادي ڪري سگهي ٿو، تڏهن ننڍي عمر واري مرد سان وڏيءَ عمر واري ڇوڪري ڇو نه شادي ڪري. خيرڀحث ڪانپوءِ مجيئين ۽ خوشي ۾ هزار ريا امي کي ڪيڏي ڏنئين ته ڪجهڀيوبه ڳهه ڳنو نهرئٽو هجيئي ته نهرئج اڄڪلهه مال پاڻي جام ملڻ لڳو آهي“.

رموءَ چيو، ”گهر ته منهنجو ڏسيئڻي آهين. ههڙو ماسيءَ جي گهر جهڙو سينگاريل پلي ناهي، پر سٺو آهي...“ مون رموءَ جي ڇاتيءَ تي ڪٽي پنهنجو ڪليل واسينگن وارو مٿو رکيو ”منهنجو رمو سٺو آهي ته گهر پلي غار ڇر ۾ هجي، ڇاهي وڻ مٿان پکيءَ جي اکيري جيان هجي“ رموءَ مونکي پاڪر ۾ پري هلي ڊللپ جي گاديلي ۾ ڇڻ ڳوهي وڌو. ڪو ڊپ ڪونه هو، ڪو پو ڪونه هو، جيڪي هميسه هڪ تي وچڻ وارا آهن، سي اڄئي ڇو نه هڪ تي وجن.

هيءَ اڄ ڏاڍي لنبي ٿي ويئي. روز اها ”اڄ“ اڇڻ لڳي. هفتيڀن ۾ئي ملئتن ۾ ڏاڍي ڇئه پڇئه ٿيڻ لڳي ته روز ڇوڪري نڪريو وڃي صبح ساڻ. هاڻي ته آرڊربه گهڻا ڪانه تي آڻي، ڇئن مشينن سان گهڻئيبه ڪيون اٿس.

ٻئي پينر ۽ ماءُ چنتا ڪرڻ لڳيون. پيءُ ته هاڻيبستري مان اٿندوئي مشڪل هو. مان صبح جو سويل اٿي ڪڏهنبيدا، ڪڏهن مڃي، ڪڏهن ميها ڪجهبه رڌي وٺندي هئس، ڦلڪن لاءِ اتو ماسيءَ جي گهر ۾ وڃي رکيو هوم. عجيب سڪ هو هن ننڍڙي گرهستيءَ ۾،

ڪيڏيون لنبيون هيون اسانجون ڳالهيون ۽ ڳالهين جي لنبئي گهٽ ٿي، ته هٿ هٿن ۾ وجهي ٺئينئي سمر هئسو واري هولي ۾ پيا لڏندا هئاسين. رموءَ جي ڊيوٽي هونءَ تيه ڪڏهن ڏينهن ڪڏهن رات هئي. هاني هن پنهنجيبين دوستن کيبه رات جي ڊيوٽيءَ کان ڇٽئي ڏنو هو.. اسينٻئي ڄڻا ڏينهن سڄو ماسي جي جاءِ ۾ ڪاٽي، رات جو پنهنيج گهر ۾ پهچي ويندا هئاسين. ڪهڙي ويل هنبهار جي مندڪي سڏيو هوم. جو اها گهڙ ست ڀئجي ويئي هئي.

ڪجهه عرصي ڪانپوءِ هڪڙي ڳالهه ٿي.. گهر ۾ ماءُ ۽ پينر ڇوڻ لڳيون. سونيا پنهنجي

شڪل ڏني اٿيئي آرسيءَ ۾ “
هلڪو ڌيان سان شڪل ڏٺم ته خودبه حيران ٿي ويس. مونکي هي ڇا ٿو ويو هو چمڙي منهن تي ڍلي پئجي ويئي هئي، سرير اندران ماس ڄڻ ڪورجي ويو هو. واقعي پريم ۾ انسان پاڳلپڻجو پوي. رموءَ کي هٿن سان ڪارمڪندي مون پاڻ ته ڄڻ پالئيءئي ڇڏيو هو. ماءُ چيو، ”رشين منين چيو آهي “گهڻ منڪي4 جيبه چڱي ناهي“ تون جيو آرڊرن ونڻ پنيان ڏينهن رات ڊڪندي ٿي رهين، سو هٿي ڳاري پاڻ کي چٽ ڪري ڇڏيو اٿيئي“
مان حسرت پريءَ نگاهہ سان پاڻ کي آرسيءَ ۾ ڏسڻ لڳيس. ماءُ چيو، ”هاني پيئر ڪمئڻ لڳا اٿيئي، توکي گهٽي هڻ پچاڙ ڪرڻ جو ضرورئي ڪهڙو آهي“
ڪلي چيم، ”چو منهنجو ڏاجو ناهڻ وسري يو اٿو ڇا؟“
پيڻ چيو، هيءُ پاٽين جو الاجي ڪتان سٽ ساڙهين ۽ ريشم جا ونئي آيو آهي، سي تو لاءِئي ته آهن“
مبرلبرمئينئي هو.. مون ان ڏينهن پنهنجون ساڙهيون هڪ وڏيءمبئگ ۾ ناهي رکيون. ڊريسون ۾ هلڪوس ڪوٽ رات جو ويهي ڪٽيم ۽ سڀڻ وارين ڇوڪرين کي سڀڻ لاءِ ڏيئي، مان ور پيه صبح ساڻ نڪري ويس.
مان ڳري ويئي آهيان، ماس ڪورجي ويو اٿم.مئين ڇو ٿيو آهي ويچارن ۾ هلندي دڪين وٽ ٿلهو اچي ويو. سيمينٽ جو ڏاڪو ڳل ۾ لڳو. ڳل ڦٽيو ڪين. شڪر، پر لوڪل ٽرين ۾ چڙهي ماسيءَ واري مڪان ۾ پهتس، تيستئين ڳل سجو ڪارو ٿي ويو.
اتي پهچنديئي ڳل کي ڏسي، رموءَ ڪجهہ اهڙي عجيب نگاهہ سان نون ڏي ڏٺو، مان سراپجي ويس. اسين جهولي تي وڃي ويناسين، رمو ماٺ هو. ”چو ماٺ آهين رمو؟ هيڏو ڏڪ ڪئيمئين آهيان رمو چيو ”ڏڪ ته مون ڪاڏو آهي.
مان سنسد سجوبدن هٿن سان ڇهي ڇهي چوڻ لڳيس. ”ڪتان ڏڪو ڪاڏءِ ... ڪٿي ڏڪ لڳو اٿيئي؟“
رموءَ هڪ چني ڪيي ڪٽي مونکي پڪڙئي ”ڪنهن لکي آهي؟“ مونبئيپانهون رموءَ جي ڳلي ۾ ڪٽي وڌين“
”سياڳچند“
نالوبڌي دل دڪ دڪ ڪرڻ لڳي. چني پڙهي ته اوسانئي طا ٿي ويا. هي ڇا ٿي ويو هو سياڳچند کي“ ڏاڍي ناٽڪي زبان ۾ لکيو هئائين، ”سونيا منهنجي آهي. تون پنهنجي عمر

ڏس رمو ڀاءُ سونيا جيءَبدن تي هر انچ مٿان منهنجي ڇاپ آهي..“ وغيره.
مونکي لڳو ڌرتي ڀيءِ ڏڏي. ڀينگهه تان لهي پٽ تي ٿي وينس. رمو جي گوڏي تي ڪٽي سر رکيم. رمو چيو ، ”ڇا ٿو ٿئيئي؟“
اهو ڏينهن اسانجو ڪيئن روئندي گذريوبس پرماتما ٿو ڄاڻي. مان آپگهات ڪرڻ لاءِ تيار ٿي ويس. هڪ ڀيرو ته پڇيبالڪنيءَ مان ٽپو ڏيڻ جي ڪوشش ڪيم. پر رموءَبه وجهي مونکي گود ۾ ڪٽي وروت. چوڻ لڳو. ”مونکي ته تونبلڪلبار ڀيءِ لڳين.“ ڳل تي هٿ لائي چيئين،ٽپيو ڪير جيڪر ڳل تي ههڙو ڪارو داغ ڏسي ته خبر ناهي ڪهڙا ڪهڙا سڪ آڻي توتي..“
رموءَ جي هيءَ سٺ ڇا هئيبس ڪٽجي ويس مڏيءَ ڪاتيءَ سان هي ڇا ٿي ويو.. پريم جو هيرو وشواس جي منديءَ ۾ گهگهلو ٿين شوبه ٿي ويو هو ڪير ڄاڻي ڪيڏي مهل ڪري به پوي...
بس وقتئي ڪين لڳوبرابر هڪ ڏينهن اهو هيرو ڪريئي پيو. رموءَ جي نگاهه بدلجي ويئي. ڪي سمنهنجي هر چرپر ۾ شڪ اچڻ لڳو. سامهون دريءَ ۾ هڪ گنديءَ صورت واري ماڻهو مٿي نهاريو اسان جي ڄاءِ تي ڇهه ماڙ هئي، هن چوٿين ماڙي تان بالڪنيءَ طرف نظر ڪئي ۽ رمو چيو، ”ڏسجي ٿو هتيبه هڪرو تنهنو پريمي جنم وٺڻ لڳو آهي..“
”منهنجي رموءَ ڪانسواءِ ڪوئي نهايربه سهي مونڏي ته اکيون ڪڍي ڇڏيانس.“
”پڪ؟“
”پڪ ڇا منديءَ تي ٺڪ سمجهيو. منهنجي ڳالهه مان سندس گوڏي تي سمهيل هئس ان مهل چرچي جي انداز ۾ چيئين، ”ڪيترا ڀيرا مان ڪجهه شيءِ پي وٺڻ هيٺ هليو ويندو آهيان. پوءِ ويني اک ملائيندي هوندينءَ.
”اري اما“ مان رڙ ڪري اٿي وينس.
”هي ڇا ٿي ويو آهي توڪي رمو منهنجا ته ڇيهه ڇڄي پيا آهن اڄ..“
”اڙي چرچوبه نه ٿي سگهي سگهين؟ مان ته ساڀيا مان پيو گذران. ڪهڙيون ڪهڙيون ڇوڪريون پيئون پنياون پون. ماءُ شادي شادي، ڪري جان ڪڍي ڇڏي آهي.“
”هل تبرهمڻ ڪان مهورت ڪيلئي وٺون.“
”تڪڙ ڪهڙي آهي؟“

”تکڙي ڪيئن ناهي هڪٻيئي ڪانسواءِ ساري رات گذارڻ ڪيڏي ڏکي ٿي لڳي.“

”نيڪ آهي هفتي اندر اما کي چئي. مهورت ڪيڪي ٿا وٺون.“

ٿوري دير ترسي چيئين، ”مگر هي تنهنجو جهونو پريمي سياڳچند ته ڪونه رولو وجهندو وري...“

”چاڪاڻ“

”تنهنجي سونهن جو جنهن هڪ ڀيرو خزانو لٽي ڏٺو سو ڪيئن تڙڦندو هوندو تولاءِ سو تون نه سمجهي سگهندينءَ“

”ايڏي سهڻي ته مان آهيان ئي ڪين..“

”ڪيريلا آهين. سوينا توکي پنهنجي خبرئي ڪانهي. هن هڪ مهيني جي اندر، هن ماسي جي اڪيليءَ جاءِ ۾ خبر ناهي ڪيترا ڀيرا تو مونکي ڪکيو آهي...

”ءِ منهنجو چا پورو رت ست نه خلاص ٿي ويو آهي؟ گهر ۾ ته آرسي ڪنيو منهن ۾ ڏين ته ڏس ايڏو چو ٿي پٽڪين آرڊرن ونڻ لاءِ جڏهن ملڻ ئي ٻه ڪين ٿا.“

رمو يڪٽڪ منهنجي منهن ۾ ڏسندو رهيو، پوءِ چيئين، ”هاڻي ڪجهه ڏينهن هڪٻئي کان الڳ گذاري ٿا ڏسون....“

”مون نماڻا نيڻ مٿي ڪڻي اندرئي اندر ۾ التجا ڪئي ته اها سزا نه ڏي رمو تو ٻنا جيئڻ ڪونهي منهنجو. مگر ڪين هار مڃڻ منهنجي سياءُ ۾ ئي ڪانهي اٿي چيم ”پوءِ ته هانيءَ ئي ٿا هفتي لاءِ قلف لڳڪي هلون ماسيءَ جي مڪان کي.“

”هلون ٿا“ چئي رموبه هڪدم اٿي بيٺو.

هاءِ ڙي هاهه هي چا ٿو ويو منهنجي ته ٿهن مان ڪبوتر ٿي اڏامي ويا. مون سمجهو هو مونکي پڪڙي وهاري ڇڏيندو... مگر هي تبس اٿئي وينو هو.

ليڪن سچ پچ ڪبوتر تڏهن اڏاڻا جڏهن مون رمو جي وڇوڙ ۾ ٽي ڏينهن تڙڦندي گذاريا. پنهنجي ڏاجو پيڪ ڪري ورتم نوان پلنگ دڪان تي تيار ڪرڻئي رکڻئي آيس؟ مٿان ڪنهن اچي ڪن ۾ ڦوڪڻ ڏني ته رمو ته دوستن سان گڏ سينگاپور هليو ويو.

هھڙو ڏک ڪوئي نيلهه نظر اچي سيتا ماتا تکي ڌرتي جاءِ ڏني مونکي ته ڪوئي آسرو ڪونهي. شاعر جي سٽ لڇي اٿي من ۾ جنهن کي ڏڍ نه ڏانءُ سان ڪيئن ڪاٽي ڏينهڙا رات وچ ۾ ساريون روشنايون گم ٿي ويئون هي آوازبم لڳل ڌرتيءَ ٻڙي جلي فقط دکي رهي هئي...

هاءِ ڙي هيءَ سرءُ جي مند وڻن سڪل پڻ ڪيرڪي ڇڏيا. رستي هلندي پنهنجي پيرن جي آواز چرڪڻي ٿي ڇڏيو... وڻن ۾ ته وري نوان غنچا ڦٽندا پر منهنجي سرءُ.. شايد مسڻ تاين هلي. ڪيترن سال گذاري ڇڏيا آهن هن مشين جي چڪري ڦرڻ ۾. نه ٿڪو آهي نه ٽٽو آهي. ڪپڙن سڀڻ جا آرڊر گهر ويٺي ملڻ لڳا آهن. هر سال نئين مشين شامل ٿيندي رهي آهي. وڏي وسيع هال ۾ هي سڀڻ وارين جو ڪٽنب وقت جي چڪر ڪي مشين جي چڪر ۾ ضربيندو هليو آهي. رپين جي لشڪر سان غريبيءَ جي قلعي تي سوپ ته پاتم پر هڪ جا پوت سسئي جي ڏيرن وانگرن منهنجي پنهونءَ ڪي پرديس ڏي اڻڻي ويا. ڪهڙ اڏونگر ڏوريان ڪهڙا جبل جهاڳيان... رمو مونکي سونا مان سونيا چوڻليئه؟ ڪيئن پلايان اهو پيار؟ منهنجي هر چاهنا ڪي پورو چو ڪي؟... چو آنده منهنجي جيون ۾ ڀهار؟ هاڻ ته سرءُ جي مند جو ڊلي آجهي تڀهار جي اچڻ جا سپئي دروازلبند ٿي ويا آهن. گهرڀاهران جوڀاغيچو آهي ان ۾ سنجها جو سمو روز پهچي ويندو آهي. شفق جي اداسخ لالي هوندي اتش ساڻ هلندو ويندو آهيڀي پناهه آسمان تان منهنجي ماضيءَ جو ڪاروان...

مِڇڙ ماسي

ماسڙ تنهن ڏهاڙي ٻئي ٻئي ويندا ونئي آيو. فاڪ سان اڇي پوٽ يڪي چيائين، "هان وٽ پئسا، ٻيلروٽي وني آهه." ماسي ڦاٽا ٽٽا ڏر ڪڍي ٿوپو سڳو ڪرڻ ويني هئي، نڪ تي رکيل عينڪ ذرا مٿي چاڙهي ماسڙ جي منهن ۾ ڏسي چيائين، "سو نئين جوانيءَ اٿئي ٻيدا ٻيل ٿو ڪلئين.؟"

ماسڙ ننهن ڪي چيو، "پٽ اسٽوءِ ٻاري ڏينم ٽمبيدا ناهي وٺان.

"ايٻڏين ڪين ٿو، مان ڪنهن سان ونيٻڪان؟"

هاڻي ماسڙ ذرا گرم ٿي چيو، "ها هلٻڏان وينو، مونسان ٿيٻڪين. پاڻ ويشنو آهين ٽمٻئي ڪي ڪمئن سهندين؟"

ننهن ستوءَ ڪي ٿيلي هٽي اچي ويهي رهي. اوچتو ماسي چڙڪ پري، اٿي رنڌڻي ڏي هلي، جتي ماسڙٻيدا ڦوڙي پليٽ ۾ ڪٽي وڌا هئا. ماسيءَ چلئنٽ وٽمبيهي، چپ تي آڱر رکي، ڪجهه وٽ ٽمبيني ڏنو، پوءِ گرم ٿي چيائين، "سوٻيدا پليٽ ۾ ڦوڙي وجهيا آهن؟ هان؟ ٻصر وارن هٽن سان ويئم، هاڻي ته ڪپٻيدي هاٿو ٿيو، ور يچمچوٻيدي ۾ وجايو اٿئي؟ اوجهو لوڻ ٻه خراب ڪيئه منيس هاڻيٻاهر اڄ ته نهٽينٻيدا ناهي ڏيي."

ماسڙ نئي تي گيهه وجهيٻيدا اوتي چڏيا.

ماسيءَ ٿهلئين گرم ٿي چيو، "هاڻي ته گيهه جي ديگڙيٻه پليٽ ڪيئه نه؟"

پوٽي جي ڏاڏي سان دل، تنهن ڏاڏيءَ ڪي وئي ڪان چڪي چيو، "تونٻاهر اڄ تمبلبيدا ناهي وني."

ماسيءَ پلئه چنڻلئي چيو، "اتيٻيني آهيان ته چاهي مئا؟"

ماسڙ ڪلي چيو، "ٽئيٻيني ڏسي ته مانٻيدا ڪيئن ٿو نياهيان."

ماسيءَ "يو" ڪي ڊگهو ڪندي چيو، "نريو ملڪ" ۾ مورو ٿيئيٻاهر هلي ويئي. پوٽي ڪيس ڪن ۾ چيو، "امان اڄبلبا توڪي ڪٿي وني هلندو، اها مونکي خبر آهي."

ماي هرين ته نراڙي گهنجلئي پڇيو، "ڪٿي وني هلندو؟" پوءِ رڙ ڪري چيائين، "ايٻيدا ڪلئي ڪٿي وني هلندين مونکي."

ماسڙ اندرانئي جواب ڏنو، "سئنيما تي."

ماسي وري وڃي رنڌڻي جي در وٽ ٻيٺي. پوٺي هڪ اکٻند ڪري ٽپا ڏيندي چيو، ڏئٺءُ نه مونکي سڀ خبر آهي.""هل مئا" ڪندي ماسي رنڌڻي ۾ وڃي پهتي ماسڙ هلڻ ٻهلروئيءَ سان ٻيدو ڪلئي رهيو هو چيلئين "پٽهين سئنميان جون ٽي ٽڪيٽون آڻي ڏنيون آهن.

"پٽ ته ڇٽيءَ ته ڪو نه پوءِ پٽ ڇا جو ٿو چوي پانيجو ڇٽ"

"پٽ ته ڪاڻ ڇٽيو ڪين مون؟ مون تي ڪونه چيومان ته رڳو ٽيڪر ڇڻ"

"جهڙو منهنجو پاٽيجو وينو پاليئي اهرو پٽ ڪونه پاليئي ها"

هاڻي ٻس ڪر... پلا سگهه ڪر، تيار ته ٿي نه سئنيما تي وني هلانءِ" چوندي ماسڙ ماسيءَ ڪلهي تي هٿ ٿي لاتو. ماسيءَ پرتي پڇي چيو "پهرين اهي هٿ صلبڻ سان ته مل هٽي گهر پليٽ ڪري ڇڏيو اٿيئي. منڪي ته نه پليٽ ڪ"

ماسڙ کلي چيو، ؟توکي ته پليٽ ڪريان؟.. توکي نه پليٽ ڪريان.. هل هاٽي هل سيگهه ڪر سيگهه ته سئنيما نه شروع ٿي وڃي"

"وڃي تون ٿي آءُ مونکي ٿا پيرهيءَ ۾ اهي شوق وڻن"

اڙي پنجاهه سالن ۾ ٿي پاڻ کي پوڙهي سمجهڻ ته اڄ اڄ اته پنڌ گهٽو اڳتي پيو اٿيئي"

"پنڌ تنهنجو هوندو اڳتي"

"منهنجو ته هوندوئي. مرد اسي سالن تئين ٻمٻار پئدا ڪري سگهدو آهي"

"هاٽي سب سڪر. ننڍن اڳيان ڪو شرم حياءُ ته رک"

"اڙي چري ننڍا اسانجي اڳيان شرم ڪن ڪين اسين هنن اڳيان شروع ڪريون هي ٽڪيٽون پٽنهن آڻي ڏنيون آهن ڇي ماسيءَ کي وني وڃ. سڄو ڏينهن سر تي چڙهي ويني آهي. گهر ۾ اڄ ته ڳالهائڻ جو سڪمبه ڪونهي"۾

"ٺئين چيلئين"

"سو رڙ چو ٿي ڪرين مئٽ اولاد ٿي رهيا آهيون تہ ٺئين چيلئين ته ڇا ٿيو. هل هاٽي هل. اڃهو هٽمبه ملي ٿو وڍان تنهنجي سرهي صلبڻ سان"

"ڇڏ منهنجو صلبڻ ڇڏ..." ماسيءَ ڏمال ڪيي ته ماسڙ اهو صلبڻ رکي. گينڊي وارو هٿ ڏوئڻ جو صلبڻ ڪٽي هٿ صاف ڪيا. "هاني ٽبس"

ٽبس چاڇي. پهرين وات صاف ڪر اڳيانهلي وهندين ٽبيدن جيٻانس پيئي ايندي تومان" ڏاڍي پل ڪئي اتمٻانيرياڻيءَ سانبڻجي"

"چو ٿو پڇتئين؟ هاٽيٻه ڪٽي موئٽي موڪل نه جوءِ کي...."

ننهنٻلڪيءَ ساڙهي ڪوٺي اڇي سس اڳيان رکي، ”امي هيٺئر استري ڪريمآئي آهيان.“
ماسيءَ پهرين تہ ننهن جي منهن ۾ ويٺي نهاريو پوءِ مرڪي ڪٽي ساڙهي ڪوٺي ننهن کان ورتائين جڏهنٻئي پير مردٻاهر نڪرڻ لڳا تڏهن ننهنٻلڪي، پنهنجي پٽ جيٻانهن کٽي سس کي پڪڙلڪي.
در گڏبند ڪري ”ماسيءَ چيو، ”هي پوٺو پهريدارٻہ ڏنو اٿن، ڏاڍا چالاڪ آهن اڄ ڪلهہ جا پٽ نهر“

ياد جي سنسان محل مان

ڪهڙو هو سو گيت.... لفظ تہ ياد نہ ٿا اچن. مطلب هن طرح هو. دل انهن واندڪائيءَ وارن ڏينهن ۽ راتين کي وري وري پيئي ڳولي. جڏهن سياري جي نرم اساڪڙيءَ ۾ اڱڻ ۾ ويٺا هوندا هئاسين. ڪڏهن اونهاري جي گرمين ۾, جڏهن ٿڌيريءَ هير جو جهوٽو ٿي لڳو. اسين ٿڌين ۽ اڇين چادرن هيٺيان سٽل. رات جو دير تائين تارا ڳڻيندا رهندا هئاسين.....

ننڍپڻ جي اهڙي واندڪائيءَ واري سمي جو ويچار ايندئي ياد اچي ويئي منهنجيبالپڻ جي سهيلي هري گڏ اسڪول ويندين هيوسين. گڏ موٽنديون هيو سين.

هر مهني ڪانبيمار هئي. اسڪول نہ هلي هئي. هڪ ڏينهن مان اسڪول مان موٽيس تہ اميءَ چيو مٿي وڃي ڏسي آءُ, هري اڄ مري ويئي آهي. تون سندس گهر ۾ اندر نہ وڃج. هريءَ کي خرابﺒيماري هئي, انجي اڳيان نہ وڃبو آهي...

اهو سڀ امي يڪساهي چئي ويئي پر جا ڳالهہ مونکي سمجهہ ۾ نہ پئيءلڳي ساهئي,. هري مري ڪيئن ويئي؟"

ڪتاب رکي مٿي وڃي ڪنهڙي وٺﺒيٺيس, هري کٽ تي سمهيل هئي. هتانئيﺒيني, هر روز ڪيس سڏ ڪندي هئس هوءَ ڪتاب کڻي ڊڪندي ايندي هئي. پر اڄ هوءَ کٽ تان اٿي ئي ڪين. ڪيئن ايڏو رسي پيئي مونسان؟ سندس ماسي پرٿيﺒيني هئي. ياﺒہ پرتيﺒيٺو هو. پيڻ تہ شايد رڌڻي ۾ هئي. پر ڪنهنﺒہ رنو ڪين ٿي. ماٺ جي مردني ڇاليل هئي..ڇائين چو؟" پر هري چو مري ويئي؟ "چو مر يويئي منهنجي ساهيڙي؟

مان سڏڪندي, فراڪجي پري سان اکيون اگهنديي, هيٺ لهي آيس. وڏي اما شايد اميءَ کي ﺒڌائي رهي هئي. "ليلي ماءُ جون پليﺒيونﺒہ ٽيئر آهن, پر هريءَ جيڪا ماءُ جي مرڻ تائين شيوا ڪئي, سانﺒيءَ ڪنهنﺒہ ڌيءُ ڪانہ ڪئي."

مان ڪندﺒ ۾ﺒيني فراڪ سان اکيون اگهي رهي هئس. اميءَ وهاڻن جون ڇئون پئي لاٿيون. اما کي چيائين, "نياڻيءَ کي انهيءَ ماءُ جي شيولائي نہ نهوڙي نيو. ڊاڪٽر وري وري سيني کي ڇئي ويندو هو تہ ماءُ کي وچڙندڙﺒيماري اٿو توهين انجي ڪپڙي کيﺒہ نہ ڇهجو.

اما ڳالهہ جو پوڳ ﭘﻠﺌﻴﻨﺪﻱ چيو, "هري نہ روز ماءُ جا ڪپڙا کڻي وڃي نل هيٺيان ڌوئڻ وهندي هئي. رنگيءَ جا رنگﺒہ ڪهڙا ڇئجن نياڻي کي هيڏيءَ شيرا جو ڦلﺒہ اهو مليو جو نہ ماٽيلئين نہ چوريلئين, وڃي سدنس چرلن ۾ سکي ٿي...."

مون سڏڪن کي ڄڀڪڻ لاءِ فراڪ جي پريءَ جو ڪيڏو ٽڪر وات ۾ ڄڀڪي ڇڏيو هو. پر اما جي هن ڳالهه تي اهو ڄڀيل ٽڪر ته وات مان نڪري آيو پر هڪ اوڪاروڻ سيني کي چرڪڻي ويو...
امي اچي مونکي ياڪڙي پاتي، ”پٽ روئڻ ٻنا هي. پاڻ پرارٿنا ڪر ته هنءَ ڙيءَ سنيءَ ڇوڪريءَ کي سل سرڳ ۾ آستان ملي.“
هرٻرٻر سني هئي. سياري جي اس ۾ ٽپهڙيءَ جو پڳڙن جي پري پري اڳيان رکي، ويدا ڇئن چادرن تي ڪشميري يا ڪنديءَ جا گل پريندا هئاسين. هريءَ جو پرت اهڙو هوندو هو جهڙو ڇاپو.
اونهاري جي گرم راتين ۾ چوٽ تي وڇي سهمنديون هيوسين. وڳڏو شاهي چوٽ، مٿان تارن ڀريو آسمان.
تارن جون ڪهاڻيون ته ڪنڻ جونئي ڪين هيون. ڪهڙا ڪهڙا چڱا ماڻهو، ڪهڙا ڪهڙا مٺ ملئٽ، گذاري ويا هئا. انهن جا نالا ڪٽي چوندا هئاسين. فلاڻو هو تارو هوندو. فلاڻو هو تارو هوندو...؟ اوچتو ڪو پڇڙ تارو ڪرندو نظر آيو ته ڪروندڙيون ٿي چونداسين ٻلبا اهو ڪندو سوڻ آهي. ڪو ماڻهو مرڻ وارو آهي. ڪهرو آهي هي مرڻ جو ڊڦ گڏجي چونديون هيوسين. ”پڳوان اڄ ڪنهنکي نه مارجاڻ“
هڪ ڏينهن ٻرسات جي پاڻيءَ ۾ پجندي اسڪول مان موٽي رهيون هيوسين ته هريءَ چيو، ”ڪلهه کان منهنجي ماءُ ٻيمار ٿي پيئي اهي.“ چوندي چوندي سندس آواز گهگهو ٿي ويو. مون ڪيس رستو روڪي، ڳل تي هٿ ڦيرڪي چيو، ”نه رو هري گروٻلبا کي چئه. جلدي چنگئيندس. مان روز چنڊ کي ملئين چوندي هئس چنڊ اميءَ کي چٽا تيه امي اٿي، نچي ٽپي، ته منهنجي ماءُ چاڪ ٿي ويئي“
”نه مان وري گروءَ کي چو چوان؟ مان ٻه چنڊ کي چونديس. پر منهنجي ماءُ کي ته مونئي ٻيمار ڪيو آهي. مون لڪئي لڪئي ڪيس ٽيل جي لنبڙي کارڪي مرچئي گيانٽا ڪاريا.“
”چري آهين ملئين چو ڪيو تو؟“
هريءَ جي اکين مان نير جي ذارا جاري ٿي ويئ هري چو ڪيو هوملئين، اهو اما وڏيءَ جي ڳالهين منجهان مان خودئي سمجهي ويئي هئس ٻه چار ڏينهن امان وڏيءَ چيو هو، ”هريءَ ويچاريءَ جي نصيب ۾ مانيءَ تڪرٻه ڪونهي. نياڻيءَ اسڪول مان اچي لنبري سان ٻپلروٽي ويني کاڌي. چيومانس. چلهڻ چڪي مانيءَ ٻ ڦلڪا نٽي پچڪي ٽڪين، ته چوري

رڙڻي مان اٿي جو ڀڄو ڪري اچي ڏيکاريو. سڄو ڀڄو اگهيو پيو هو." امان جي اها ڳالهه ٻڌي مان زوريءَ زوريءَ هري کي پنهنجي گهر وٺي آيس. پر اميءَ اها جا نهار وڌي مونتي جو اصل گنگهار ٻئي سمجهيم پاڻ کي. هريءَ ڀه اها نهار ڏٺي. ڪن وٽ چيائين، "مونکي ڊپ ٿو لڳي مان ٻلبا وجان ٿي گهر."

مون صندل تي ڪاڌو ٻئي کاڌو. اميءَ جي نهار ۾ هاڻي نرمي هئي چيائين. "هريءَ کي پاڻسان ڪڏهن نه وٺي اچ."

چو پڇڻ جي همت ڪانه هئي. پر ڳٽي هٿ ۾ ۽ منهن اميءَ ڏي، شايد سڄي سوال جي نشاني ٻڌجي پيئي هئس مان.

اميءَ ڪنڌ هيٺ ڪري چيو، "غريبن جو پيٽ پڳوانهه نه پري سگهي، سو اسين ڪهڙي ٻاغ جي موري آهيون؟"

ٻال هردي ۾ سڏڪو ڀڄي ويو. اما وڏيءَ ٿورمئي پرتي ويني کاڌو، چيائين، "سڌو نٿي ٻڌائين ڏيءَ کي ته هر يجي ماءُ کي ڪنيبيماري آهي، انهنجي گهر جو ڪوبه ماڻهو ٻيماريءَ کي ڪٽي ايندو آهي گهر ۾ "

ٻن ڏينهن کان پوءِ "اما وڏي اسانجي ماءُ مري ويئي."

هي هريءَ جو پاءُ هو.ٻڌائين ٻئي لڳو ماءُ شايدٻئي ڪنهنجي مئي هئي. ڏاڍو ٻڪي4 دل وارو هو. رناڻين اصل ڪين ٿئي.

اما وڏي جڏهن سر تان ٿي موٽي ته هيٺ ڏاڪڻ وٽبيهي اميءَ کي سڏ ڪري چيائين جلدي پاڻي ٿهڪائي وٽ ته ڪپڙلبوڙيان. مان ٿڌي پاڻيءَ ۾مئي ميٽ لپ ملي ٿي اچان.

رات جو چنڊ نڪتو ته ڏاڍو گهوماٺيل هو. وري وري ڪوبادل مٿس اچي ٿي ويو پر چنڊ ٻبار جي اڪ مٿان لڙڪيل وارن جي چڳ جيان انکي هٽائي ٿي ڇڏيو. هريءَ جي "ماءُ مري ويئي" اهو جملو وري وري منهنجيٻال هردي ۾ ڪڪرن جي گجگوڙ تي گهٽين گهٻن ۾ ماڻهن ۽ جانورن جي ڊڪڻ پڄڻ جي حالت جو احساس ڪرائي ٿي ويو.

پوري ڏيڍ مهيني ڪانپو هريبه وجي ماءُ سان ملي. وري هڪ پيرو مٿي چوٽ ي وجي چنڊ کان پڇيم "چو نه چاڪ ڪئي منهنجي ساهيڙيءَ کي؟ چنڊ توکي سڄيٻئي جي دک جي خبر اصل ڪانهي. مان هتي چوٽ تي اڪيلي ايندي ڪيترو نه ڊڄان پيئي. منهنجي هريءَ کي چاڪ ڪرين ها ته ونکي اول ڪنهنجي پرواه ٿئي ها؟"

پر واري مسجد ۾ آخر مليٻانگ ڏيڻ شروع ڪئي. مان ڊڪندي ڊڪندي ڏاڪا ٽپندي جلدي

هيٺ لهي آيس. ماءُ جي پرسان وڃي ويٺيس. سندس ململ جو وڏو ڇڪي پنهنجي منهن تي ڪٽي رکيم.
”اڙي تون روئين پيئي ڇا پڳلي نياڻي وڃي سڪي ٿي. ويچاري ماءُ ڪانسواءِ ڇني ڇوري ٿي پوي ها، ڪير مڱڻيس ها، ڪير پرڻيس ها گهر ۾ هئي ته ڪوڙي ڪوڏيءَ ڪانه گوپي ته وريءَ سهڻي آهي سانءَ سندس پرڻيل پيڻ رکي نه ڏير لاءِ ڪٽيس ها ته انجلبه الاجي ڪهڙا حال ٿين ها.
اڄ وري زماني ڪانپوءِ هن گيت اهي فرصت جون راتيون ۽ ڏينهن ڳولڻ شروع ڪيا آهن. ان گيت وچڙيل ميت، يادن جي سنسان محلن ۾ آٽي ڪڙا ڪيا آهن...
ڪير ڄاڻي اپ ۾ ڪهڙو تاروبڻي پيئي هوندي منهنجي هري.

رج جو درياهه

جلسي تي بلڪل سهج سڀاءُ گڏجي ويو. پنهنجي ڪيسي مان پاڻ هڪ ڪارڊ ڪڍي منهنجي هٿ ۾ پڪڙائيندي چيو هئائين. "ست سال گڏ پڙهيل دوست، بلڪ اسين منتن ۾ ٿوري سڪ پوري ڪري سگهنداسين. فرصت وقت هليو اچج ۽ پنهنجن شعرن جي ڪتابڙي به ڪنيو اچج."

"اڄ ڪتابڙي منهنجي هٿ ۾ آهي پر ڪلاڪ ڪان هن بينڪ جي ڪمري ۾ قيد وينو آهيان." اهي اکر لکي، ور يهڪ پيرو سورج صاحب کي نوڪر هٿان چوٽ موڪلي ڏنم.

بس چمتڪار ٿي ويو. خود سورج پاڻ هليو آيو بينڪ ۾. سندس هٿ جي منڊيءَ واري شاهي هيري تي جو اس جو ترڪو پيو ته سڄي بينڪ ۾ اندر لٺ جا دنگ ڦهلجي ويا.

ڀاڪر پائي چيائين. "رام تنهنجي پاپيءَ جو ڏوهه اٿئي. مونکي تنهنجي اچڻ جي خبر ملي ها ته توکي هيئن يڪدم ڪهڪ وجهي اندر ڪٽي وجان ها. تو دلدار جو نالو ياد ايندئي قليليءَ ۾ ٿيون ڏيڻ شروع ڪندو آهيان پر هاڻي به تنهنجي پاپيءَ منهنجو دوست وڇوڙي ڇڏيو. هاڻي هيئن ڪر. تون پاپيءَ وٽ ويهه مان پنهنجي پارٽنر کي ليٽر پورٽ تان وٺي اچان."

مان اڃا دوست سورج جي چمڪي جي اثر کان ٻاهر ئي نه نڪتو هوس. جو ڏنم. نوڪر مونکي سنيتا ديويءَ جي اڳيان هلي ڀيهاريو آهي. خبر ناهي ڪيئن پندرهن سالن جي عرصي، سنيتا جي شڪل ئي پنهنجو هڪ پيرو به نه ڇڏيو هو مان هٿ جوڙي بيٺس ته ٻيٺو ئي رهيس. هوءَ پهرين ته مونکي جاچيندي رهي. پوءِ کلي چيائين "ها رام هنن جا حيدرآباد وارا سنگتي کلي اچو وهو ۽ پاڻ اڳيان هلندي هلي. مان جڻ ڪنهن جادو تي تار تي سندس پٺيان گهليو ويس. ايترو اميراڻو ڪمرو هوندو. سو ته مون سپني ۾ به نه سوچيو هو ليٽرڪنڊيشن جي هلڪي ٻڌبوءِ کي، ڪنهن عجيب خوشبو سان مات ڪيو ويو هو. هڪڙو چندن جو چورس نندڙو صندل رکيو هو هڪ ڪنڊ ۾. سنيتا مونکي انتي وهڻ جو اشارو ڪيو. سڄي ڪمري ۾ ڪٿي به نا تيڪ وارو ڪوچ يا ڪرسي ڪانه ٿي نظر آئي ۽ پوءِ به هيءَ سيڪت مونکي ئي ملي مگر هاڻي خبر پيئي ته سڄي ڪمري کي جا چندن جي خوشبو مگذ ڪري ويئي هئي سا هن تخت جي انگ انگ مان ئي ٻاهر نڪري رهي هئي . سنيتا منهنجي پرسان ئي هڪ موري تي ويهي رهي. نوڪر هڪ ٽپڪي سيڙهي ٽرو سڪو ميرو ٻسڪيٽ ۽ پاڻي رکي ويو. هڪ گول ڇوڀ به رکي ويو. سنيتا جي هٿن ۾ ڪلڻ منڊي مٽيو ڪين پيل هو. پر جنهن وقت هوءَ ڏوڏيون ڇلي، مونکي ڏيندي پئي ويئي،

تنهن وقت مٺين ٻٽي لڳو سانجهيءَ سورج جي منديءَ وارو ست رنگ شعاع هر هر ڪمري اندر ڦهلجي پيو وڃي. ”هي اڄ ڪلهه هٿ ڪٿي خودئي هيرن جي ڪاڻ مان ته ڪين نڪتا آهن؟“ مون تڪلف ڇڏي سڌو سنيتا کان سوال ڪيو.

هن ڪلي چيو، ”توهين ته آهيو ڀاٽي شاعر ماڻهو. ضرور مٺين مٺي چوندا. پهرين تمڀڙايو توهين اسانجي شاديءَ وقت ته حيدرآباد ۾ هئا. پوءِ هيڏا سال ڪيڏانهن گم ٿي ويا؟ گهڻا ٻاهر رهيا اٿو؟ دوست کي خط پٽ چو نه لکيو؟“

اڙي اڙي اڙي يڪساهي هيترا سوال؟“

خير اهي هيون واقفيتون. پرانن دوست جون ڪين حالتن سان. پر مونکي جو پنهنجي ناهيءَ سورج صاحب وٽ نوڪري هٿ ڪرڻ لاءِ موڪليو هو، سو هن وايو منڊل ۾ ڳالهه ڪيئن ڪيان؟ وڏي ڳالهه ته هن سڀين واري محل ۾ اچي مونکان ته پنهنجو سڌامر پڻ ڀڄي ويو هو. ڪاش مونکي ملڪ جي ورهاڱي وقت ڪوئي ٻڌائي ها ته ماڻهوءَ کي وري وجڻ لاءِ هڪ وڏي پهر يا راڄڌانيءَ ۾ئي لڪاڻو ڳولهڻ کپي. ليڪن پوءِ منهنجا شعر مٺين جنم ڀڪين ها مون وٽ؟

ڪجهه ٻئي پر منهنجي هيءَ ملاقات بالڪل آجا ٿي ويئي. نلنيءَ کي جڏهن سورج ۽ سنيتا جي محلن ماڙين جون ڳالهيون ٻڌايم، تڏهن يڪدم ئي هٿ رکي چيڪين، ”وري نه وڃجو انهن وٽ. اسين جوڌپوريءَ ئي سٺا آهيون. اسانکي ٻامي جو ڦيٽو ئي ڪونهي. پنهنجي دوست کي ڇڏي وڃجي زال جي اوڍليءَ ۾ ڇي ڇي. پاڻ سان گڏ توهان کي به ائيرپورٽ تي وٺي وڃي ها ته ڇا ٿئيس ها؟“

ان ”ڇا“ کي ته مون ئي ٿي سمجهيو تلنيءَ کي ڇا سمجهايان؟ منهنجي هٿ جي منڊي تي پيرن جو ٻوٽ به موچو ٻئي لڳو. شڪل ته مون آرسيءَ ۾ ڪانه ڏيهي پيئي، پر جيڪي اسين ٻئي دوست پٺر لڳندا هئاسين، سي شايد هاڻي ڪجهه به نه لڳندا هجون. ڪٿي هو اوچو متي عرش ۾ ٿي مان هوس پورو متي پون... ڇي ڇي هي پست خيال ۾ هڪ شاعر وٽ شاعر آهي تصور جي دنيا جو سمراٽ ”خودي ڪو ڪر بلند اتنا ڪ خدا بندي سي خود پوڇي ٻتا تيري رضا ڪيا هي“

”محصب ڪواس ڏيڏر لاءِ کوهه جي پاٽيءَ ۾ ڦوڪجڻ ڦاٽڻ واري شامت...“

هي خيالن جا ور وڪڙ، سورج جو آدر ڀاڪر، سنيتا جي نهٺائي ۽ سونهن، خبر ناهي ڪهڙي ڪهڙي چيز هئي، جا مونکي ڇڪيندي ڇڪيندي وري هنن جي در تي وڌي ويئي ٻاهر ئين

ڪمري تائين پهچي اچانڪ پير موٽڻ لاءِ مجبور ڪرڻ لڳا. چو تہ ”مان هنن ماڻهن ڪي اهو ٻڌائيندس تہ مان فقط ملڻ لاءِ نہ آيو آهيان پر نوڪريءَ جي غرض ڪٺي آيو آهيان اهڙي خيال اچڻ سان جوبدن پگهر پگهر ٿي ويو. پر، ”صاحب ۽ مئي گهر ۾ ڪانهي.“ نوڪر جي چيل انهيءَ ڳالهہ مونکي شانتي ڏيئي ڇڏي، اوچتو گهر اندرانئہ پريون نڪتيون ۽باهرباغيچي ۾ پهچي ”ڊرائيور ڊرائيور“ جي رڙو رڙ ڪندي وڃي پيروز رنگ جي هڪ ننڍڙيءَ موٽرڪار ۾ ويٺيون. ڊرائيور آيو ۽ ڪيسن ”ڊانس ڪلاس جانا هي؟“ چئي اڏامي ڪٽيويو. هاءِ ڙي مان... سندن پيءُ جو جگري دوست مون تي نظرئي نہ پين تنهن ڏينهن سنيتا ساٽن سجاٽپہ ڪرائي هئي پر سايد مانئيمائين ڪنڌ ۾ تيھبينو هوس... انڪري ۽ ياد اچي پنهنجي ڪڪي ننڊني. ڪيڏو وڏو ي ويو آهيان ما مونڪي هڪ شاديءَ لائق ڏيءَسہ آهي اجا ڪلهوڪي ڳالهہ آهي مان ۽ سورج ڦليليءَ تي وڃڻ لاءِ صبح جي اٺي هنئبنهي پرين وانگر اوڏم مچائيندا، ڦليليءَئي نڪري ويندا هئاسين، ڪئي جوبداري ڪانہ هئي ۽ هينئر جوبداري هيٺ سجا ڪلهائي جهڪي پيا آهن پير پير ۾ ڪر يموٽي رهيو هوس، جو اوچتوبنگلي ۾ سچيتي اچي ويئي.مائين محسوس ٿيو چڻ جهڪيل سورج مکي گل، سورج نڪرڻ سان هيڏانهن هوڏانهن پجندو ڏسي مان ٺم ٿي ويس. ڳالهہ چا هئي، جو هنن کي پنهنجي صاحب جي موٽر جو هارن سجاتل هو، جنهن ڪري سپ ڪڙا تيھبينا، مگر مونکي تہ هنن جي چرپر جو ڪارڻ تڏهن سمجهہ ۾ آيو جڏهن ڦاٽڪ مان موٽر کي اندر گهرندو ڏٺم. سورج لٿو تہ سندس پٺيان هڪ ڪرسچئن چوڪريہ لٿي جنهن جي هٿ ۾ ڪي پئڪيٽ هئا.مائين تہ سورج جا هٿبہ خالي ڪانہ هئا. هڪبہ پئڪيٽ سندسبہ هٿ ۾ هو. ڪرسچئن چوڪريءَ لهنديئي ٺورو پريرومبينل پولوءَ کي سڏي ڊڪيءَ ملن وسڪيءَ جو ڪوڪو ڪڍڻ لاءِ چيو ۽ پاڻ هال جيٻاهرئين در کي ڪنجيءَ سان کولڻ لڳي. ان وچ ۾ سورج مونسان هٿ ملايو ۽ چڪي اندرئينڪمري مان لنگهي آندئين پاسي ڪانئي هال ۾ وٺي هليو. جتي ڪرسچئن روزي، گلاسن ۾برف ۽ وسڪي وجهي گاجنٻادامين ۽ چيز ننگ جو پليٽون رکي وکي هئي.

مون هيڏانهن هوڏانهن ڏسي چيو، ”پاپي ڪٿي آهي؟ ۾“ هوندي اتي ڪٿي چئي سورج وسڪي تڪرائي پيئڻلڳو. ڍيري ڍيري جهونيون يادگيريون دهرائيندي دهرائيندي هڪ عجيب ڳالهئي پهچي ويو...

”هيءَ تنهنجي پاپي آهي نہ، هتي اچن ڏاڍي لکي ٿي پيئي آهي.“

"اڇا"

"ها پيءُ ڳالهه ئي نه پڇ، هاڻي هيءَ ويچاري روزي، ڪيس ڇا ٿي ڪري؟ مڙس ته مان سندس ئي آهيان، ڪيئن مونکي ڪلنڪس ڪسي ڪانه سگهندي..."

منهنجو ساهه اندرئي اندر رڪجڻ ۽ گهٽجڻ نه لڳو. هي آهي پنهنجو سورج ڇا اهو ساڳيو سورج آهي؟

هاڻي سورج جي اکين ۾ لالي ۽ منهن تي خنڪي هئي. اک پيچي چيائين، "آخر هنن ڇوڪرين کي ڇا ته "يعني؟.... تنهنجو مطلب آهي روزيءَ جهڙين ڇوڪرين کي؟.."

"ها ڇو نيڪ نه چيم؟... حقيقت ۾ چاهي ته سنيتا کي ڪم ڪو به ڪونهي. اڄايو ويهيويهي وينيءَ بور پيئي، وري اولاد مان به ڪين ٿيو. وڏي ڪڪي اڄا 14 ورهين جي هئي ته ضد ڪري ويئي ته مونکي پارسي ڇوڪري سان شادي ڪرڻي آهي. مون ته چيو زهر ڏيئي ڇوڪريءَ کيئي پورو ڪري ڇڏجي. نه هونديءَ بانس نه وڄنديءَ بانسري"

سورج جون ڳالهيون هاڻي منهنجيءَ برداشت ڪرڻ ڪان باهر هيون. ڪنن ۾ آڱريون وجهي چيم "اولاد لاءِ ڪوئي پيءُ ائين به چئي سگهندو آهي؟"

"اڙي اولاد؟ خبر اٿيئي ڪهڙا گل ڪلايا اولاد؟ شاديءَ جي ڇهن مهنن ڪانپوءِ سڌي واپس اچي هن گهر ۾ ويئي ... ۽ ماڻس؟...بس وساڻل ڏيئي جي به وٽ نه هوندلي، هن زال جوپن ته جڻ يادونئي سڙي ويئون."

سورج جي اکرن ۾ دکه شامل ٿيندو پئي ويو.ائين پئي لڳو شايد.... شايد روئي به وجهي. ان مهل روزيءَ چيو، "توهانجا دوست ته اڃا ڪانه آيا اهن، فون ڪريان؟"

"نه، اڄ رام آهي ته سيني دوستن جي ڪمي پوري ٿي ويئي آهي." سورج جا لفظ توازن وڃائي رهيا هئا.... هو اٿي روزيءَ جي ڪرسيءَ پنيان وڃيءَ بيٺو "روزي تون بلڪل نيڪ آهين نه؟" روزي چيو، "ييس باس."

"ناهين ناهين ناهين ناهين، ايي باس ناهين." سورج هٿ سان ڪنهن تصور جي غبار کي هٽائڻ لڳو. مان اندر ۾ ششدر، سگريٽ جي ڇپاڙي پيو سان ڇتي وڃڻ لاءِ تيار ٿيس ته هال جي در وٽ ڪنهن جلوي جو احساس ٿيو. ڪنڌ مٿي ڪڻي ڇا ڏسان سنيتا بلڪل ئي اپسرا جيان برجمان سورج جي به نظر ان طرف ويئي چيائين، "هلو سنيتا هلي اچ هڪ پيگ بچيو آهي باقي....ٻ

سنيتا اندر نه اچيئي رهي هئي، پرائين، جڻ هنن سيني چيزن، ويندي ماڻهن سان به هنجو

ڪوئي لاڳاپو ڪين هو. مونکي ته،ڪين محسوس ٿيو ڄڻ ديو توڪ کان اڇي رهي آهي پيو پٽ تي ڪانہ اٿس. ڄڻ هڪ اپسرا ترندي مون ٽائين اچي پهتي هئي آهستي چيائين.

”توهانجو فون آيو هو. توهانکي گهر ڪونيو اٿن“.

مون واچ ڏٺي. ”اوهہ هيڏو وقت گذري ويو“ سورج جهومندي چيو. ”گذري نہ اڏامي ويو ڇئہ دوست“ مون من ۾ ڏاڍيءَ بي ٽڪي ڳالهہ ڇئي وقت تہ سنيتا سان گڏ رهڻ مهل اڏامڻ کپي. روزيءَ سان گڏ رهندي تہ وقت اڏامڻ جو سوال ئي نہ ٿو اٿي. مون ڪجهہ شڪجندي پنهنجي اچڻ جو مقصد ياد ڪندي سورج کي چيو. ”هاڻي تنهنجو منهنجو گهر اچڻ جو وارو آهي پاپيءَ ڪيڀہ وني اچ“.

سورج ڪوچ ت ويهي رهيو. ”ضرور ضرور“ ڇيڇئي اٿڻ جي ڪيائين. پر اٿي نہ سگهيو. ڊرائيور کي پرين سان گڏ ويندو ڏٺو هو مون. آخر سنيتائي پنهنجي ڪار ڪڍي. مونکي ڇڏڻ هلي.

سنيتا ڪار هلائي رهي هئي. مان ان ۾ سوار هيس. هڪ ڪن لاءِ،ڪين پئي لڳو ڳوٺ ۾ ڀئي ڇٽا گهوڙي تي چڙهي سرڪاري ٻاغ ڏي سير لاءِ پيا وڃيون ۽ گهوڙي جي واڳ سنيتا جي هٿ ۾ آهي مان فقط سندس پنيان وينو آهيان....

”واهہ زمانا“ منهنجي وات مان نڪري ويو.

”توهان ڪجهہ چيو؟“ سنيتا موٽر جي رفتار ڍني ڪئي.

”نہ... ڪا مطلبجي ڳالهہ ڪانہ هئي“.

سنيتا مرڪي هڪ نهار مون طرف اڇلائي ۽ وري سٽيئرنگ ويل ۾ ڌيان لڳائي رفتار تيز ڪري ڇڏيائين. ناريءَ جي هيءَ نهار. شفقتن سان ڀرپور تڏهن دل چيو جيڪي سورج سان نہ سلي سگهئين. سو اگر سنيتا ڪيڀتائي ڇڏين تہ شايد تنهنجي اجوڪي ڪاهہ سڦلي ٿئي..

من جهلي چيم ”توهين مونکي گهر ڇڏڻ هلو. اها ڇا... منهنجي خوش قسميتي ناهي “ هاڻي موٽر جي رفتار تمام ڍلي ڪري ڇڏي سنيتا. وري وري مون طرف ڏسندي چيائين. ”يلا اوچتوئي مان ”تن“ مان توهين“ ڪيئنبڻجي ويس؟... توهانجي قسمت سني آهي. ان ڳالهہ سان تہ مان سهمت آهيان“.

”مطلب؟“ مون تڪڙ ۾ پڇيو.

سنيتا کلڻ لڳي. ”مطلب“ تہ،ڪين ٿا پڇو. ڄڻ مون توهانجي ڪا چوري پڪڙي وري آهي“.

”تہ ڪو نہ پڪڙي اٿيئي منهنجي چوڪري تڏهن؟“ مون پاڻ کي تناهہ کان آجو سمجهو ۽ ڪار

جي سيٽ تي ٽيڪ ڏيئي ڇڏيم.
هاڻي سنيتا ڪار رستي جي، هڪ اهڙي ٽڪر تي بيهاري ڇڏي، جتي هن ڪار بين ڪارن جي رستي روڪ ڪانه ٿي ڪئي.
آهستي چيائين، ”توهين پڇندا، ڪار ڇو بيهاريئه؟“
”ها“... مان مونجهاري ۾ ته هوس ئي ”تبڏاءِ“
ڪجهه مون طرف ڏسندي، ڪجهه پنهنجي بنهي هٿن ۾ رومال کي ٿهه ندي ۽ اکيليندي سنيتا چيو، ”ڪلهه مون ۽ سورج ويئي هڪ ڳالهه تي بحث ڪيو.“
”ڪهڙيءَ ڳالهه تي؟“ مونکان خبر ناهي ڇو چڙڪ نڪري ويو.
”توهان تبارن وانگر ٿا چڙڪ پريو.“
مون پاڻکي ضلبطي ۾ آڻي ڪلي ڏنو.
”سورج ۽ مون سوچيو آهي ته انڌيريءَ ۾ جيڪا، اسين پنهنجي ڪنسرن سوريه ڏارا جي هڪ نئين آفيس کولي رهيا آهيون، ان ۾ توهانکي بڌي رکي ڇڏيون...“
مان ملڪرو ٿي نهارڻ لڳس. دل ۾ چيم ”اهوئي ته توهانکان گهرڻ آيو هوس...“
”نالي ۾ ان برانچ جي هلائيندڙ مان رهنديس، پر ماڻهن مقان نظرداري رکڻ، سجو ڪم سنڀالڻ،توهان جي ذمي هوندو... دل ۾ ڪلبه غلطفهمي اصل نه آڻجو، مان توهانجي باس ڪونه هونديس، اهو منهنجو انجام آهي توهنسان، مان اهلڪي هونديس توهانجي پاءُ کيان وڏيڪ جگري دوست جي پتني سنيتا ب بس...“
جذبي وهيڻي منهنجي دل اچلجي پيئي. مون سندس بئي هٿ ڪٺي ڪري، پنهنجي اکين سان ڇهلڪي ورتا.
موٽر وري هلي رهي هئي. مان اکيون بند ڪري، پنهنجي هن اوچتي هٿن کي اکين سان ڇهلڪڻ واري واقيع تي سوچي رهيو هوس، تڏا نرم گلابي هٿ مون چيو، ”ان بولت ميري برتا جاني. انندا انندا سڪ پايو“(بنلبتلڪي ٿو منهنجي حالت جاڻي ورتي. ڪيڏو سڪ مليو آهي مونکي)
”هاڻي هتان شايد ٿلڪي پاسي هلڻو آهي نه.“
”ها ها...“ مون اکيون کولي ڏنو بربار ٿلڪي طرفئي هلڻو هو، ”بس هن روڊ تي پنجون نمبر بنگلو“ ۽ ڪن ۾ ڪار ماسيءَ جي بنگلي اندر پهچي ويئي.
سنيتا کي مان گهر اندر وٺي ويس. هوءَ نلنيءَ سان هلڪو پاڪر گڏي.

”سورج جي زال سنيتا“ مون نلنيءَ کي ۽ داديءَ کي سنيتا جي سڃاڻپ ڏني.
”توهان سمجهو، مان نہ سڃاڻندي سانس؟مٺين تمٺي ڪنهن هنڌ ڏسانس ها تہ شايد پڇانس ها، ”يلا تون سنيتا ۽ سورج پرڪاش جي ڏيءَ تہ ناهين؟“
ٺهڪ ڏيئي سڀ کلياسين.
نلنيءَ چيو، ”سنيال تہ مونمہ پنهنجي سرير جي گهٽ ڪانہ ڪئي آهي، هيءُ پنهنجو شاعر مهاشيہ جو ولهن جو پوڄاري آهي... پر تون تہ عمر کان ڏهہ سال نن ڍي پيئي لڳين“
داديءَ چيو، ”ڇٽ پٽ ڇٽ، هن نلنيءَ کي تنهنجي شاديءَ تي مانٺي تہ وڏيمٺي هئس.
تنهنجي سورج کو شاديءَ موڪارڊ ۾ هڪ لنبي چٽي کي هئن سکر ۾. وري تہ سال گذريا ويا آهن اوچتو هاني اچي لٿا آهنہمبئيءَ ۾، ڇي دادي اسين سورج سان گڏجڻ آيا آهيون.
هيترن سالن کان پوءِ سورج ياد آيو اٿن“
مون داديءَ جا کلها لوڏئي چيو، ”ايترن سالن ۾ سورج ڪيترو مٿي چڙهي ويو آهي، اها مہ ڪا خبر اٿيئي؟“
”پٽ چنڊ وري کو هيئمبينو آهي ڇا؟“
”شاعريءَ ۾ هنمہ ڏاڍو نالو ڪييو آهي، هرڪو سنڌي سندس گيتن ۾ ڪلامن مان واقف آهي. پر سڌامو تہ سداموئي آهي“ نلنيءَ جو نهن ڦڪو ڦڪو ٿيندو ڏسي، مون يڪدم نلنيءَ جي وات تي ڪٽي هٿ رکيو.
رات جو جڏهن نلني منهنجي پر ۾ اچي سمجهي، تڏهن پهريون سوال اهوئي ڪيڪين، ”تو سڌامہي واري ڳالهہ تي منهنجو وات ڇوبند ڪيو؟“
مون کلي ڪٽي ڪيس ڇاتيءَ سان لڳايو، ”نلني هن دوست تہ لنبولت ميريمبرتا جاني...“
سندس ڪن وٽ چيم. نلنيءَ تڏهن مونکي وڌيڪ قرب ڏيئي چيو، ”ڪجهہ پگهارپگهار جي ڳالهہ نڪتي؟“
”سڄيمئين آفيس جو مئنيجرمئي مونکي ٿا ڪن“ سڪ جو ساهہ کنيو نلنيءَ، ”اوهمبنا پئسي ڏاڍي پريشاني ٿيمٿي. اڄ داديءَمہ پڇيو تہ گهٽا ڏينهنبمبئيءَ ۾ رهڻ جو سوچي آيا آهيوپار تہ اڪيلا ٿيندا هوندا موڊپور ۾.
مئينءَ آفيس جي مهورت وقت، نلنيءَ هڪ شيشي جي ڪوني ڏسي چيو، توهين وهندا هن ڪوڏيءَ... سڄي آفيس مٿان نظرداري ڪرڻ؟“

”نہ اها ڪوئي، سورج جي پوريءَ لاءِ آهي سورج چوي ٿو سڄو ڏينهن گهر ۾ ويهي،
”سنيتلبور ٿي ڇٽي پوءِ رات جو پيئي مونسان جهاموٽيون پيئي. انڪان هڪڙيبرانچ
سنڀالڻ جوبوج سر تي هوندس تہ مونکي تہ نہ حيران ڪندي“

”اڇا؟“

نانيءَ جي انهي ”اڇا“ ۾ ڇا ڇا سمايل هو. سو منهنجي دل خوب ٿي ڄاتو. گهر موٽڻ تي نلني ماسيءَ کي چوڻ لڳي،”ڏسو ٽا ڪودا پهاڙ نڪلا چوها“

ماسيءَ تڪڙ ۾ پڇيو. ”چو نوڪري نہ ملي ڇا سڌامي کي ڪرشن وٽان؟“

ڪلندي چيم. ”اها ڳالهہ ناهي ماسي نوڪري تہ ملي، پر مئنيجري ڪرڻي پوندي، سلبہ.
سورج ڪمار جي جوءِ جي نالي ۾...“

ماسي ڦٽ ڪري ڪوچ تي ويهي رهي، ڪجهہ سوچي چيئين. ”نوڪري وجي ڪاري ڪتي جي نالي ۾ هجي، تنهنجو ڇا؟ توکي پگهار سان ڪم اهو تہ ملندءِ نہ؟“

ٻيوبہ ڪجهہ ملندس ماسي“ ڪلندي نلنيءَ چيو.م ”هڪ پوري هوندي شيشي جي پڃري ۾“ سندس سامهون وينل ءِ هي ويچارو شاعري ڪندو ڪين مئنيجري؟ مهني ۾ آفيس ٿي وينديبند..“ نلنيءَ وڏو ٿهڪ ڏنو.

ڪيڏو شڪي آهي هيءَ ناريءَ جو من...

ڪيڏي رات گذريبہ. ننڊ نہ هئي منهنجي نيڻن ۾. هڪ عجيب ماٺ لڳي ويئي هئي منکي. نلنيءَ رڌڻي جو ڪم ڪار سميٽي، جڏهن مونکي جاڳيل اچي ڏنو. تڏهن منهنجي شعرن لکڻ جي ڊئري ڪڻي اچي هٿ ۾ ڏنئين.

”اڙي هيءَ ڇو؟“

”توهين شعر لکڻ جي موڊ ۾ جو آهيو“

شعر لکڻ جي موڊ ۾ هوس يا نہ. اهلبي ڳالهہ هئيباقي منهنجو اڇانڪئي سنيتا جي ٿڌن گلابي هٿن کي ڪڻي اکين تي رکڻ وارو واقعو اجلبہ مونکي عجب ڪان آزاد نہ ڪري سگهيو هو.

پنهنجو وهاڻو ڪلهي تي رکي نلني منهنجي پلنگ وٽبتيءَ جوبٽڻ ٿيڊبايو تہ ڪيس ٻانهہ کان ڇڪي چيم. ”ڪيڏانهن تي وڃين؟“

”اڙيبلبا ماسيءَ جو گهر هيڏو وڏو آهي ڪنهن نہ ڪنهن روم ۾ وڃي سمهي پونديس. بتيءَ ۾ پلا ننڊ ڪٿي ايندي آهي مونکي“

نلنيءَ جو هٿ چمي سندس ساري وجود تي نظر ورائي ڪيس وڃڻ ڏنم. جوڌپور جي ننڍڙي گهر ۾ جڏهن رات رات جو مونکي شعر لکڻ جي موڊ هوندي هئي, تڏهن نلني اکيون پوري جاڳندي رهندي هئي, سندس هن لشڪام قربانيءَ اڳيان من جهڪي پيو. ان مهل جيڪو شعر منهنجي هٿ سان لکجي ويو, ان ۾ نلني ۽ سنيتا عجيب نمونيءَ سان نالو ڪموندني پلئي اتي ڪڙيون ٿيون.

سوريه ڏارا انٽرنيسنل جو ڪم سڄو مونکيئي سنڀالڻو هو پر پرين مينبرانچ ۾ مهنو ڪن ڪم سکڻ تي لڳي ويو. آفيس کان موٽندي سورج هاڻ روزيءَ ۽ مونکي ساڻ ڪري, ڪڏهن پڪچر هائوس, ڪڏهن ڪنهن ڪلب وغيره ۾ هليو هلندو هو. تورنئي ڏينهن ۾ مان سمجهي ويس ته سورج فقط سنيتا کي پاڻ کان پري رکڻ ۽ روزيءَ جي ڪمپنيءَ ۾ وڌيڪ رهڻ لاءِ هيءَ وريه انٽرنيشنل ڪولڻ جو ٽڪساٽ ڪيو آهي. پر دوستيءَ جي وچ ۾ جا ناٽي جي ديوار ڪڙي هئي ته دوست کي دڳ ڪيئن ڏيکارجي. روزي تمبس ناٽي جي لالچ سب ي سورج جو ساٿ ٿي ڏنو. هاڻ مونکي سنيتا لاءِ تمام گهڻو احساس ٿيڻ لڳو. پر سورجئي ته منهنجو دوست هو. منئي من ۾ ڪيس ڏوراپا ڏيندو هوس ته يار سچ چڏي وجي ڪوڙ تي پيو آهين.

هڪ ڏينهن ته پڙ پڌرا ٿي پيا. سورج کي روزيءَ صاف صاف چئي ڏنو ته تو منهنجو قدر نه ڪيو آهي. مان ولائت ۾ نوڪريءَ لاءِ ٿي وڃان.

سورج اچي مونسان ڳالهه ڪئي چئي ڏس پنهنجي حوبڊي زال کان وڌيڪ گهمايانس ڦيرايانس پوءِبه... . ..."

مونکي وجهه ملي ويو سنيتا جو پاسو ڪڻڻ جو. مون چيو, ”اهوئي ته هنن خريد ڪيل مبانهين جو نخرو اهي. هنن جو پيٽ پرجڻ جوئي ناهي.“

سورج چيو, ”پرمبيوقوف چوي ٿي منهنجي ماءُ کي جاءِ وني ڏي. پڇيس تنهنجي ماءُ منهنجي ڪير لڳي.“

مون چيو, ”دوست اهومبه ڊارو اچلي ڏس.“ منهنجي من کي پڪ هئي ته هيءَ عورت جاءِ ملڻ کان پوءِ سورج کي چڏي ويندي.

سورج روزيءَ کي جاءِ وني ڏني يا نه, ان کان اڳئي مونکي سوريه ڏارا انٽرنيشنل جي سنيتا واريمبرانچ ۾ وڃڻو پيو.

سنيتا چيو, ”مان ته هتيمبور ٿي پئي آهيان.“ مون چيو, ”هتي ته ڪم ايڏو هوندو, جومبور

ٿيڻ جي فرصت ئي ڪين هوندي توهانکي.“
”نڪي نئين مئنيجر مونکي ڪم سکاريو نڪي منهنجو ئي من ٿو لڳي ڪم ۾ بس صحيون ڪندي آهيان سي به بنا ڪجهه سمجهڻ جي.. دير هاڻ ته توهانجي ڪمپني ملندي.“
چالاڪ ڪو ئي ڪنهنجي ڪمپنيءَ لاءِ پريشان ٿو ٿئي، چالاڪ اها پريشاني، پريشان ڪندڙ ڏڏر جا سپ پور ڪولي سڳنڌ ڦهلايو ڇڏي..
ڳالهه مٽڻ لاءِ ڪلي چيم، ”توهانکي مالهيءَ کهڙي باغ مان هي گل آڻي ڏنا آهن؟ توهانجي گلدستي مان ڪيتري سٺي خوشبو ٿي اچي نه ته بمبئيءَ ۾ گلاب جا گل حيدرآباد جي گلن جهڙا سڳنڌ وارا ته ڪين هوندا آهن...
سنيتا هلڪو مرڪيو. گلدستي کي ڏسندي چيائين. ”هي ته آهن، ”ايور ريڊ روز ز. ولائت وارو هڪ دوست ڏيئي ويو آهي.“
مون چتائي چتائي ڏٺو بلڪل ئي سچا نظر ايندڙ. نرم پنکڙين وارا گلاب هئا تڏهن هن شيشي جي ڪئين اندر لڳاب جل جي سڳنڌ ڪو هو. پر ڪل جهڙي ڳالهه هئي. هتي به ڪوڙا گلاب رکيل هئا ۽ سورج وٽ به روزي هئي.
سنيتا هڪ فائيل ڪولي، ڪٽي منهنجي اڳيان رکيو. مان سندس ۽ سورج جي باري ۾ سوچيندو ڪيس ئي ڏسي رهيو هوس.
سنيتا اکين جي اشاري سان فائيل ۾ نهارڻ لاءِ چيو.
مار هت يته فائيل ۾ مٿان ئي مٿان منهنجو تازو لکيل شعر هو ”ڪمود تنهنجا ٿڌا ۽ گلابي هٿ.“ هڪ ٻيل مرڪ، ٿهڪ ٻڌڻ لاءِ مک ۾ آتي هئي. مگر سامهون واري ڏر ٿهڪ ۾ شامل ٿيڻ واري آهي يا نه نه، ان خيال سان سنيتا ڏي ڏٺم.. هو بلڪل گنڀير ۽ شانت هئي. منهنجي ڪل ته اڏامي وئي. ان جي جاءِ تي هڪ قسم جو ڊپ مونکي ويڙهي ويو.
سنيتا چيو، ”؟تڏهن هن عمر م توهين ڪنهن ڪمودنيءَ کي چاهڻ لڳا آهيو؟ توهانجي نلني ويچاري ته اهڙا شعر ڏسي دکي ٿيندي هوندي.“
مون نڙي صاف ڪري چيو، ”نلنيءَ ته شاديءَ کان اڳ ئي، منهنجي هن قسم جي شاعريءَ کي ڏسڻ شروع ڪيو هو. چوندي آهي ”پڳوان هڪڙي قسم جي مت پڳوهي زال ذات کي ناهيو به مٽيءَ مان پرشن کي ناهيائين. سو مان آهيان زناني مٽيءَ مان ٺهيل، ان جو هڪ حصو...“
ٻئي هٿ هڪ ٻئي ۾ اٽڪائي، ڪاڏيءَ هيٺان رکي ٻڌي رهي هئي سنيتا هي سڀ.

مون ماٺ ڪٽي ڪئي.. ڪن رڪي چيم, ”ڪجهه تونبه ڳالهاءِ.“
مئي هٿ هيٺ رکي ڏِگهو ساهه کڻي سنيتا چيو, ”توهانجي نلنيءَ جو اهو ويچلبلکل ي
سنو آهي.. ها ساري استري جاتيءَ لاءِ سنو آهي.. ليڪن حالتون هر استريءَ لا نياريون آهن.
ڪن لاءِ اهو وقت اچي ٿو جڏهن پتي پتني هڪٻئي کان ڌار رهڻ لڳن ٿا.. ساڳي ڇت
هيٺيان رهنديبه, هڪٻئي جي دک سک کي سمجهڻ لاءِ تير ناهن. اهڙي وقت عورت جي
من ۾ اداسي ڇڪئنجو وجي. سڀ سنساري خوشيون ڪيس رڃ جي درياهه جيان لڳن ٿيون.
اهڙي وقت شايد ڪمئي سندس سهارو آهي.“
مان سنيتا جيبرف جهڙي شفاف وجود طرف ڏسندو رهيس. اچانڪئي هن مورتيءَ جي
مٿان ورتي ويئي منهنجي نلنيءَ جي صورت. نلنيءَ کي گهر جي ديک ڀال ۽ رڌڻي جي ڪم
ڪار, سندس وجودئي ڪارڻ جو هلڪو تهه چاڙهي ڇڏيو آهي, پر اندر ۾ وهندڙ رڃ جو
درياهه جي ڳالهه هن ڪڏهن ڪين ڇئي آهي.
ڪلي چيو سنيتا, ”پنهنجي نئين ڳولهي لڌل ناري ڪمود تي ڪتا ناهڻ لڳي ويا ڇا...؟
مون جواب ڪين ڏنوبس ان آڪار ڏيئي ڏسندو رهيس جنهن جي هر آنگ مان چلڪاٽ
پئي نڪتو. جڻ پاڻيءَ مٿان سورج پئي چمڪيو.. پر اندر وهيو پئي رڃ جو درياهه..
ڪيتري دير سنيتا چپ ويٺي رهي. آخر جڻ ڪنهن غبار کي هٽ سان هٽائيندي چيائين,
”سامهون ڏسو, توهان جي ميز وٽ, ڪيڏا ماڻهو ڪنا ٿي ويا آهن.“
مون شيشي جي ڪئين مان, ٿورو پرتي رکيل پنهنجي ڪم ڪرڻ واريءَ ميز ڏي نهاريو,
مبربلبر پيڙ ڪني ٿي ويئي هئي.
سنيتا سڌو منهنجي اکين ۾ ڏسندي چيو, ”توهين مانتا ڪروزمبرانچ مان هن آفيس جو
ڪم سکي آيا. هاڻي مونکي سيڪاريو ته هيءَ پيڙ روز منهنجي ٽيبل وٽ اچي... مان ڪم
۾ رڌل رهڻ ٿي چاهيان.“
مان سندس اکڙين جي ماڻڪين اندران انهيءَ رڃ جي درياهه جو نظارو ڏسي رهيو هوس.
هڪ ڪوتا جو سرو من ۾ لهريائڻ لڳو ڪمود تون آهين جل جو پرم.“

هڪ ليڪڪ ڪين هو

هو ليڪڪ ڪونہ هو. پوءِ بہ ليڪلن جو هر محفل مشاعري ۾ ڪيس ويٺل ڏسبو هو. مشاعرو هوندو تہ ان ۾ ڪهڙا ڪهڙا شاعر ڀاڱہ وٺي رهيا آهن. سا خبر سيتل کي هوندي. ليڪڪن جي سڀا ۾ اڄ ڪهڙيءَ رشتہ تيبحث ٿيڻو آهي ۽ ڪهڙا ڪهڙا ليڪڪ ۽ ليڪڪائون ان ۾ ڀاڱہ وٺي رهيا آهن سو اخبارون ڪان پوءِ جي ڪنهن ڪان پوريءَ طرح معلوم ڪري سگهبو هو تہبس سيتل وٽان.

ٺئين تہ ليڪڪن جي مجلسن ۾ شامل ٿيڻ ڏکيو ڪونهي پر تمام سولوبہ ڪونهي. ڪڏهن ڪڏهن نون ليڪڪن وٽان (جيتوڻيڪ پاڻ ڪان اڳين ليڪڪن جي پيٽ هر هڪ ٺئونئي آهي) ڏاڍا عجيب قصلبتبا آهن. ڪو چوندو آهي مون تہبارهان مهينا دلئي دل ۾ پرارٿنا ٿيئي ڪئي تہ سل ڪو ليڪڪن جو سنگ ملي. ڪو چوندو منهنجو هڪرو سچو لکبم ليڪڪن ۽ ليڪڪائن جو فوٽن سان ڀريل آهي. سيتل هٽي سچو وڏو شاهي ڪبٽ ليڪڪن جي ڪتابن سان ڀري ڇڏيو هو.ليڪ ديوتائن جي سنگ ملڻ لاءِبيبہ هڪ اپاسنا ڪئي هئائين. هڪڙو وڏو ٿيلهو سيني سان لڪيڙهہ جوبہ رکيو هئائين. وٽس جدا جدا شهرين مان جدا جدا نمونن جي ماڻهن جا خط موجود هئا. سمپادڪ ڪيس پنهنجون مخزنون وڪڻڻ لاءِ لکندا هئا. ليڪ شڪر گذارين جا خط لکندا هئا، جي سچ تہ سيتل وٽان پاتل واڌاين ۽ قدردانيءَ جي ڪارڊن جي موٽ ۾ئي ايندا هئا. ڪي رسڪ هرديہ ناريونبہ ڪيس خط لکنديون هيون، ڪڏهن ليڪڪن جي درشن ڪرڻ لاءِ، ڪڏهن مشاعرن ۽ ليڪڪن جي محفلن ڪيس ڪارڊ لکي گهرڻ لاءِ شڪرانا مڃيندي...

هنجو ليڪڪن جي منڊل ۾ اچڻبہ عجيب نموني ٿيو. هڪ ڏينهن اچي سندس گهر ۾ سخت جهڳڙو لڳو. دالان ۾ جيڪو ننڍڙو ڪمرو هو، ان ۾ سيتل جو ٽاٽو نڪاٽو هو، گهر جلبيا ياتي يعني سيتل جي زال ماءُ، تي ياجايونبہ ننديون ڀينر ۽ ٽي ڀائر سڀ اندرين ٽن ڪمرن ۾ گذر ڪندا هئا. پاڻ ۾ وڙهندا هئا، جهڙندا هئا ۽ نهي ويندا هئا يا رات جوبيبيبجي ٿائين ڀيا رهاٽيون ڪندا هئا. پر سيتل کي ڪنهن سانبہ مطلب ڪونہ هو. زالس ڪيڏي مهلبہ ڪمري ۾ ايندي هئي تہ سيتل کي جاڳندو ڏندي هئي، پر يا ڪتاب هٿ ۾ يا ڪليل اکين ۾ خواب لهندوئي ڏسندي هئس. جهڳي جي ڏينهن ڪنوار سوڏي سجي فوج اچي

نانيڙي دروازي وٽ حاضر ٿي. شروعات ماءُ ڪئي، ”اڄ تي چوائين ٿا وڃن. اڄا اهو قران ڪرمن مان ڪڍندين ڪين ڪڍندينءَ ڪين؟“
سيتل ڪتاب پري ڪري مرڪندو اٿي وينو وڏي ياءُ رڙ ڪئي، ”تڏهين ڏند ڪڍڻ سان هاڻي اما ڪي ڪونہ ڦسلائي سگهندين.“
اوچتي حملي تي سيتل جي مرڪ اڏامي ويئي، پر غصو ڪين آيس رڳو عجب مان ياءُ طرف ڏسڻ لڳو.. سڄي ميڙاڪي طرف ڏسڻ لڳو. نانيڙي چيائين، جنهن جي ڳچي ڪٽ ڪان ٿورو مٿي ٿيلڳي تنهن هٿ تي هٿ نڪاءُ ڪرڪي چيو، ”اڄ فيصلو ضرور ڪرڻو آهي.“
سيتل اهوبہ ڪين پڇيو تہ ڇا جو فيصلو؟ ڪيس تنهنجار جي ادا اهڙو موهي ڇڏيو جو ٻالڪ کي ڪٽي ڪري گود ۾ وهاريائين ۽ سندس ڳل پٽي چيائين، ”اڄ پٽاڻي ورو ڏاڍو سٺو آهي.“
ٻيئين نمبر ياءُ رڙ ڪئي، ”گهر جي مٿي پليٽ ڪرڻ وارو تونءَ ئي آهين سڏو ڳالهاءِ اهي هير ڦير هاڻي هن هلندءِ.“
سيتل کي ڳالهہ ٽيڙهي نظر آئي. ڏال طرف نهاريائين. هوءَ وسي وسي ڏوهارڻ جيان ڪنڌ ۾ ٻيني هئي... سيتل پانيوهين جا هٿڙا لال ڇهرا لڳا پيا آهن ڪوئي جواب تہ پورو ڏيندوئي ڪين، سو زال کانئي پڇيائين، ”ڇا منهوري توکي خبر آهي؟..“
”انهيءَ گگدام سان جيڪي وعل ڪيا اٿيئي سي اسانکان ڳجها ڪونہ.“ ننڍي ياءُ رڙ ڪئي.
سيتل جي مکہ تي مرڪ اماس جي چنڊ جيان غائب هونديہ نراس هستي ڪٽيہبيني، جڻ پڇي رهيو هو، ”ڇو؟ سڀ جا سڀ ڏاريلبنجي ويا آهيو؟ ليڪن ڏوهہ تنهنڌايو؟“ مگر اهڙو سوال ڪنهن ڪين پروڙيو. هاڻي ماءُ جي هردي اندر ڪن رڳن ۾ شايد، اڻ چيل اڪرن، پرڏو پاتو. هن سانهہ ستيءَ سان چيو، ”پٽ گووند جي مٽيتي چوڪي هئيسين ڇوڪريءَ واري چوڪي مکو آهي، تہ سيتل جي ڏيتي ليتي ڪونہ مليو پوءِ اسانکان چو ٿا گهرو“
هاڻ ڳالهہ سيتل جي سمجهہ ۾ آئي. سامت جو ساهہ ڪنيائين. پنهنجي آپي ۾ آيوتہ وري اچي مرڪ سندس چپن تي لڪ چپ ڪرڻ لڳي. گووند ڏي نهاري چيائين. ”ڪٽي زال کي مٽيا نہ پڪڄ. ڏيتي ليتيءَ جي توکي ڪهڙي ضرورت آهي؟“
وڏي ياءُ رڙ ڪئي، ”۽ وهياتريءَ پيٽ کي شينهن ڪلهي تون چاڙهيندينءَ“
سيتل جي اکين ۾ وڄ جهڙو چمڪاٽ ٿيو. جارين اندر ڪجهہ ڇٻاڙي، نفرت مان چيائين، ”شينهن نہ تہ گدر ڪلهي، چڙهندي، ڪنهن جانور جي ڪلهي تيئي چڙهڻو اٿس تہ ڪهڙو ٻہ جانور سواريءَ لاءِ ڪارگر ٿي سگهي ٿو.“

وهياتري ڇوڪريءَ جي شڪل لهي ويئي. هوءَ اٿي ٻاهر هلي ويئي. سيتل پرون گنجلڪ ٿي چيو، ""هونءَ ته هر ڳالهه لاءِ ڀاڳ ڀاڳ جي رٽ لڳڪيندا آهيو. هيئنر ڇو نه ٿا چئو ته جهيڪي ڇوڪريءَ جي ڀاڳ ۾ هوندو سو ٿيندو." ڳالهه ڪيتريءَ سمجهه پري هئي. پر وايومنڊل جنو تتل جهو سوٻادل ڇڄڻٻنا ڪارهن ڪيئن لهي وڏي پاءُ هٽ الاري چيو. ٻڌ دل هاڻي ٿو ڀاڳ کي محيندڏي نٿو مرين الاجي ڪتان تو جهڙو مڙس هن سنتياڻيءَ جي ڀاڳ ۾ لکيو وينو هو"

سيتل جي منهن جو ڀاو ڪڙو وڪ جهڙو ٿي ويو. ڳوڙها پي چيڪين، "مونکي ته لڳي ٿو جيترو پاڻ توهانجو ادب رکيو اٿم، اوتروئي پنهنجي وڏيڪ ستيا ناس ڪئي اٿم. مون کيس پڙهڪڻ چاهيو، توهانجي ناڪار، چوان ڪنهن م ريٽنگ، مشاعري تي وٺي، وجانس، توهانجي "نه""

"ڪنڌ وٺيو وينو آهيان پوءِ به توهانکي راضي ڪري نه سگهيو آهيان.

"اول ڪنهن کي راضي ڪرڻ جي مڙسيءَ به هجيئي نه"

"ڀلڪو گهٽ وڌ ڳالهڪڻ کي ته ڳالهڪي ماڻهه سگهان ٿو. پر منهوريءَ سان اتڪڪي توهان ته ٻنهي سان ظلم ڪيو آهي..."

"ظلم مون ڪيو آهي... ظلم مون ڪيو آهي؟..." ماءُ وڏي پٽ کي نندي ڏي الر ڪندو ڏنو ته وٺي ٻچايوٻچايو" ڪيڪين منهوري ٻلڪل ڊرکي هيٺ پٽ تي ڪري پيئي.

هاڻي سيني اچي منهوريءَ کي هوش ۾ آڻڻ جي ڪوشش ڪئي... جهڳڙو ٽري ويو.

منهوري پوري طرح ٺيڪ ٿي ويئي ته وڏي پاءُ چيو ٻلڪل ٽکن اکرن ۾ چيڪين، "جيڪو پڙهيو ڳڙهيو اٿيئي سو هاڻي روٽي روزيءَ لاءِ ڪم آڻ. ڪتلبنن سان ڪني ڪٻٽ پريا اٿيئي... سنڌي ٽيپون الڪي ڪتان ڪتان ٿو خريد ڪري آڇين. سڄو ڊريسنگ ٽيبل هيٺ ڪان مٿي ٽڪين پري ڇڏيو اٿيئي. سنڌي گانلٻڌڻ مان ته ڪو ڊيهئي نٿو ٺٽيئي. پوسٽ ۾ خطن جا ڊير ٿا اچني. الاجي ڇورين جا آهن، الاجي ڇورن جا. وڏو سنڌي قوم جو پوڄاري پيو سمجهين پاڻکي..."

سيتل اکيون هيٺ هونديئي چيو، دادا توهانجو غصوٻيٻنياد آهي. پاڻ لاءِ ته هرڪو ٿو جيئي ڏوم لاءِ به ڪجهه ته ڪرڻ ضروري آهي..ڪين ته ڪماياڻبه وينو."

ڇا ٿو ڪمڪين؟ گهر ڏار ڪري وهين ٻه ٿي ڦڙ نکر اچي وجني ته خبر پئجي وجيي ته گهڻي ويهين سو آهي.

هاڻي نڪي سيتل جواب ڏيڻ جي موڊ ۾ هو نڪي وڏو پاءُ وڌيڪ ٻڌڻ وارو هو. سيتل چپ چاپ پنهنجي اوطاق ۾ اچي ويهي رهيو.
منهورريءَ به اوطاق ۾ اچي ويٺي. سيتل چيو، ”پلا ڪهڙي پاسي سڄ اڀريو آهي. تون ته رات ڪان سواءِ هن ڪمري ۾ پير نه رکندي آهين؟“
منهوريءَ ڊپ واري انداز ۾ چيو، ”مان توهانکي پنهنجي گيان ڌيان ۾ لکندو پڙهندو ڏسي منجهڻ ڪوئي ڪونه ٿو سمجهي. هي ته سڀي دنيوي عيش عشرت ۾ رڳيا پيا آهن. توهانجي اوجل آتما کي ڏسي ڪين سگهيا آهن..“
سيتل پنهنجي زال مان ايڏي سمجهه جي اميد ڪڏهن ڪين رکي هئي. چيائين، ”ته پلا تو وٽي آهي ڇا اوجل آتما؟“
”ها ڇو نه ڏٺي اٿم.“ هاڻي منهوريءَ جي ڳالهائڻ ۾ ڊپ بلڪل ڪين هو. چيائين. ”هلو پلو ڪٿي به وٺي هلو مون کي، مان توهان سان ڪٿي به هلنديس. اسين وڏيون ويٺيون پنهنجين وڏين جو ڊپ ڪريون باقي ننڍي ڪشن جي ڪنوارمٽي آهي ته، ڏسو ڪيئن ته تون ڪري ڳالهائيس. سچو ڏينهن ته، ڏسو ڪيئن ٿي تون ڪري ڳالهائيس. سڄ ڏينهن ڊارلنگ اڄ هتي هلنداسين، اڄ تنهنجي آفيس ۾ هيٽري لڳي پهچنديس.. پڙهيل آهي ته سو ڇا؟ سمجهه ته اسانکي به آهي..“
”اڙي واهه منهوري ته وڌيڪ پڙهڻ لاءِ رکون ٽيچر؟“
”ضرور ضرور“
ان ڏينهن شام جو ويجهوئي هڪ دوست جي گهر لمڪڻ جي ميٽنگ هئي. سيتل پڇيو، ”هلندينءَ هڪ ميٽنگ تي؟“
”ڇيم نه، سرڳ ۾ ڇاهي توڳ ۾، جتي به وٺي هلندا اتي هلندس.“
منهوريءَ سوڌو سيتل، ليکڪن ۽ ليکڪائن جي محفل ۾ پهتو ته ڪنڌ وڏي وڃي ويٺو. ڪهاڻي ٻڌايائين انتي به حٿم ٻڌائين، پنهنجي ڇڙ وڇڙ قوم جي انتي ۽ ڳانڍاپي لاءِ خوب جوشيلا ليڪچر ٻڌائين، هاڻي منهوريءَ کي اشارو ڏنائين اٿ ته هلون. اوچتو هڪ ليکڪ ڪٿي سندس نالو پڇيو.
”سيتل“
”سيتل؟“ بس پوءِ جڻ ”سيتل سيتل“ جي لهر لڳي ويئي. هر ڪنهن جي من ۾ سيتل سان ملڻ جي اڇا هئي. هڪ ليکڪا چيو، ”تڏهن توهين آهيو ڇپا رستم سيتل؟ منهنجون

ساهيڙيون چونديون آهن توهين ڪينس ڪيترين اخبارون ۽ ڪتاب پڙهڪيندا آهيو. هڪ سمپادڪ اٿي چيو، ”منهنجي مخزن جون گهڻي ۾ گهٽيون ڪاپيون. ياءُ سيتلءَي هلايون آهن. پر پنهنجو نالو توهان ليڪڪن ۽ ليڪڪڻ اڳيان ظاهر ڪرڻ کان منع ڪندو هو.“ هاڻ سڄو اٿالو سيتل کي قرب ڀرين نظرن سان ڏسڻ لڳو.

لڄي ٿيندي سيتل چيو، ”جل ڀريون تار جون ڪنگريون نہ توهين آهيو. مان فقط اها موري آهيان جتان ڪنگرين جو ڪوهہ منجهان آندل جل ڪيتن ڏانهن وڃي ٿو.“ هڪ وڏيءَ عمر واري ليکڪ سندس پنيءَ تي ڏک هڻي چيو، ”آري واهہ تمثيل نہ کهڙي خوب ڏني اٿيئي. تون نہ اصل ليکڪن جوبہ کو ليڪ آهين ڪنگرين جو پاڻي ڪيتہ‌ملآباد نہ ڪري نہ؟.. رٿ ڪهڙي ٻہ اچي چو نہ هجيٻس وڳرتءَي وڃي پوءِ نہ“

ليکڪڻون نہ سيمنهوريءَ کي ويڙهي ويئون. سيني سيتل جي رهن سهن، اٿڻ وهڻ، سياءُ ۽ سنگهمبلبت، ايترا سوال پڇيا، جو لڳو پئي، سيني کي سيتل تي ڪا ڪهاڻي لکڻ جو شولق جاڳيو هو.

ان رات سيتل منهوريءَ سان ڳالهين ڪرڻ ۾ ڪاتي گهنتلڪي نہ پئي سمجهي. چيڪين، ”منهوري ڪيئن لڳڪہ توکي ميتنگ؟ مونکي تہ‌ملئين پئي محسوس ٿيو جڻ ڪوئي سنيهہ جو درياهہ اٿلي پيو هو.“

منهوريءَ مڙس جو هٿ چمي چيو، ”چڱو جو وٺي هليا مونکيٻہ درياهہ نہ سهين‌ملئنچلي نہ مونکيٻہ نصيب ٿي.“

سيتل هٿ چمڻ واري حرڪت تي حيران ٿي ويو هوبي خبريءَ ۾ منهوريءَ جي گول دڪنيٻانهن کيٻنهي هٿن سان ڳوهيندي چيڪين، ”منهوريءَ پنهنيج گهر ورن جي هلت، ڪندي وانگر ڪين ٿي چپي توکي پنهنجي ڪيٻي حساب پئسا ڪملڪي ڏي نہ واهہ، نہ نہ پنهنجلبہ ڏاريا ٿيو پون.“

ملئين سڪ دڪ جا ويچار وندبيندي، حياتيءَ جي هڪبلڪلءَي انوکي رات، ٽڪري ٽڪري ڪري گذاريٻنهي.

منصوري اجا نند ۾ءَي هئي، جو سيتل گهر کانٻاهر نڪري ويو. ماڻهن جا آواز اجا جاڳيا ڪين هئا، تڏهن پکين کي پنهنجي گلي تي ڏاڍو ناز پئي ٿيو . ڪوئل نہ حد ڪري ڇڏي... سيتل جو رات جي راڻيءَ، اڇن گلن سان سواگت ڪجو...

موٺڻ وقت سيتل رات جي راڻيءَ جي اڇن گلن سان رومال ڀري ڪري ڪنيو. پر منهوري

اوطاق ۾ ڪانہ هئي. هوءَ تہ ڪڏهو ڪر وڃي گهر جي ڪم ڪار ڪي لڳي هئي. سيتل اڄ گهر جي ٺهي ڪمرن ۾ گل اچلي سڳند ڦهلائي ڇڏي.

هاڻي سيتل لاءِ منهوري، گهر ۾ اوطاق وچ ۾، پلپٽجي پيئي. ڏير سويلئي ڪم تي هليا ويندا هئا، تڏهن منهوري سيتل ڪي اچيپٽڪيندي هئي. فلاڻيپار ڪي ٻڙ ڪانهي، فلاڻي ڪي ڪاپي ڪانهي، فلاڻيپار ڪي ٻڙ ڪانهي، فلاڻي ڪي ڪاپي ڪانهي، فلاڻي ڊريس تي رولو ڪيو آهي. سيتل هاني "ڏيرم"، "ننڍڙو"، "سياڻو، "ٻيئر انڪل"، "ننڍو دادا" خبر ناهي ڇا ڇا سڏجڻ لڳو.

تنهن ڏينهن هٿ مٿي جي پنيان رکي ليٽبو پيو هو سيتل. ڪيس سارو گهر. انجي اندر پاتين جا روئٽا ڏوئٽا، گهرجون، خواهشون. هڪ وڏي ناول جي هسٽري جاگرافي ٻئي لڳيون.

اوچتو هڪ وڏيءَ عمر جو ليکڪ، گهري آيو اوطاق ۾. چيلئين، "هاڻيئي مونسان هل. ڏورانهين شهر کان ليکڪن جي هڪ ٽولي اچي لٿي آهي، انهن جي هتي رهڻ جو ۽ هتي جي سيني ليکڪن سان گڏجاڻن جوبندوبست ڪرڻو آهي."

سيتلبزرگ ليکڪ سان پيرن تي هٿ رکي مليو. "سڀئين توهين ڇنا آهيو سپ ڪم ٿي ويندو."

واقعيپاهران آيل ٽوليءَ جي رهڻ ڪرڻ جو تمام سٺوبندوبست ٿي ويو. شام جو پنهنجي شهر جي ليکڪن سان گڏجاڻي رکي ويئي تہ سيني مهمانن جي آڪ وڃي سيتل ۾ پيئي.

سيتل اٿي پنهنجي شهر جي ليکڪن ۾ ليکڪئن جي سڃاڻپ ڏني. سندس شٽبولي ۽ چوڻ جو ڍنگ ڏسي، نوان آيل ليکڪ پڇڻ لڳا، "سيتل پاڻ، ڇا شاعر آهي؟"

ٻئي چيو، "چيبولي تہ ڪنهن ناولن نويس جي اٿس."

ٽئين چيو، "مار هنڪي تہ هر هڪ ليکڪ جا ڪتاب، انعام، ويندي ڪهڙينبولين ۾ سندس لکٽين جا ترجما ٿيا آهن، سوبہ ياد آهي"

هڪڙيپاهران آيل شاعرا چيو، "عجب آهي ههڙي سني شهاڪر جو اسان نالو تہ ڇا تخلص بہ ڪينبڌو آهي هوندو تہ پڪ شاعر. ڪيڏي شاعراڻيبوليءَ ۾ ٿو هڪ هڪ جي سڃاڻپ ڏئي"

وچ وچ ۾ ڪنهن سيتل ڪان سندس سڃاڻپ گهري، هو پهرين تہ "ترسو، ڪندو رهيو. پر آخر ۾ جڏهن پنهنجي سڃاڻپ ڏيندي ڪلي چيلئين، "مان تہ آهيانبس سيتل ليکڪ تہ مان ڪين آهيانٻپاهر وارا دنگ رهجي ويا.

الڳ راهون

خبر ناهي کهڙيءَ ڪٿيءَ ڪنيو جو سيدرا ديويءَ جي فوٽي ڪيملبتو ڪري ڇڏيم. روي گهر ۾ گهڙيو تہ يڪدم سندس نظرملبتي ٿيل فوٽي تي پيئي پڇيائين، ”هيءُ فوٽو ڪنهنملبتو ڪيو آهي؟“

هڪ پل لاءِ سوچيم چاونس،”ٻيبيءَ ڪيو آهي“ ليڪن منهنجي سچ ڳالهائڻ جي عادت چيم، ”مون“

هو چپ چاپ پنهنجي ڪمري ڏي هليو ويو. چپ چاپ چوڻ ٺيڪ نہ ٿيندو. پهرين تہ مونڏي ڪڙي نظر اڇليائين، پوءِ فوٽي ڪي سڌو ڪيائين ۽ انڪان پوءِ مون طرفبلڪلئي نہ نهاريائين، جڻ مان هن لاءِ هئسئي ڪين. دل ۾ آيم، پنيان چڪي پڇيانس، ”سيدرا ديوي اگر تو لاءِ سيڪجهہ هئي تہ مونکي هن گهر ۾ آڻڻ جي کهڙي ضرورت هئي؟“

ليڪن هيئر اهو پهرين رات واري سالڳئي سوال جو پيارو جواب تہ ملٽو مئي ڪين هوبيڪار ۾ پنهنجي موڊ خراب ڪرڻ مان چا ورندو مگر سوچيم پهرين راتبہ جڏهن هن چيو ”سيدار جهڙي لڳينءَ تڏهن تہ تنهنجي پنيان پيس“ تبہ مونکي ڪو اهو جواب اندر ۾ خاص تہ ڪونہ وڻيو هو. ان جو ڪارڻ شيد اڄ سمجهانتي تہ ڪلبہ ناري پتيءَ جي نظر ۾ ٻي ناري هجڻ نہ چاهيندي آهي.. نہ اهو مان غلط ويدي سوچيان. هر ڪا ناريٻي ناري ٿيڻ چاهينديبہ هي پر پنهنجي مرضيءَ سان سندس پتي ڪيسٻيءَ ناريءَ جي روپ ۾ ڏسڻ چاهي تہ شايد پسند نہ ڪندي آهي. ها اهائي ڳالهہ ٺيڪ آهي، نہ تہ شاديءَ جي ڪن مهنن ڪانپوءِ رويءَ جڏهن مونکي سيدرا ڪري ڪاريو تہ مان سندس پلنگ تان ٽپ ڏيئي اٿي چو ڪڙي ٿيس. ۽ هن ور ور ڪري سمجهايو تہ سيدرا مري چڪي آهي، ا توکي هسد ڪرڻ جو ڪوئي سبب ناهي. پوءِبہ مان پنهنجي اندر ۾ سانوٽيءَ جي مور

وانگر هڪ ڪڙاهيندر آواز چوڀڏمندي رهيس مان مان هجان ڪوئي مونکي پيار ڪري فقط مان سمجهي سويتا سمجهي.

هڪ رات تمام گهڻو روئي روئي، مون ڪيس ٻڌايو ته ”مونکي لڳي ٿو، سيدرا جي هن فوٽي سبب، اسان ٻنهي جي اٽوٽ پيار ۾، وار جيتري وٿي پئجي ٿي وڃي.“

هن پير يهو ٽپ ڏيئي منهنجي پلنگ تان اٿي ڪڙو ٿيو. سندس اکين ۾ ڪجهه چمڪي رهيو هو ”مون سمجهيو تون ٻه انکي پيار ڪندينءَ جنهن کي مان پيار ڪريان ٿو.“ جاچي ڏٺم جيڪي سندس اکين ۾ چمڪي رهيو هو سي ڳوڙها هئا، جن کي هن منهنجي اڳيان هيٺ ڪين ڪيرايو... پرش آخر راجا آهي ۽ راج هٺ

”روي..“ مون هڪ پيرو ڪيس پنيان سڏيه ڪيو. مگر ان رات هوبيءَ روم ۾ئي نه..مونکان... منهنجي دل کان... ڪجهه ڪوهه پر پهلي ويو هو. هر ڪن م.ونکيملئين پئي محسوس ٿيو اسين ٻئي بلڪل مختلف ماڻهو. هڪ ٻئي سان اٽڪي، هڪ وڏي پل ڪري ويدا آهيون. هنکي سيدرا جهڙي ڪلاڪار کپندي هئي. ڪراهت سان ڪڏهن ه لاءِ ”ناچڻي، چئي رويءَ اڳيان هسلبه ڏيکاريو هوندم، انکان انڪار نٿي ڪريان. پر رويءَ جي غير حاضريءَ ۾ رويءَ کان لڪي مون خود وڃي نرتيه جي ڪلاس ۾ داخلا ورتي. ان ڳالهه لاءِ مان ڪهڙو ٿيبهانو پاڻ کيٻڌلئي سگهان. منهنجي من جي سپل ويچار هڪ وار انجو جواب مونکي هيءُ ڏنو، ته سويتا تون خود سيدرا کي پير ڪين ٿي، چو ته تو اسڪول ۾ ناٽڪ ڪيليا، رڪارڊ وڄائي تن تي ناچ ڪي، شايد تنهنجي اندر ٻه هڪ ناچڻي ڪلاڪار جو روح لڪل آهي، جنهنڪري رويءَ پهرينءَ رات چيو هو ”تون سيدرا جهڙي لڳين

انڪري تہ تنهنجي پنيان پيس...“
ليڪن جنهن مهل هن سيدرا جي ملبتي ڪيل تصوير سبتي، ڪري ڪڙي نظر اچليءَ ڀئي ڪمري جو رخ رکيو، ان مهل جيءَ چيو، ”اها سيدرا اڄ جيئري هجي ها تہ سندس خون ڪري وجهان ها...“
ليڪن منهنجي زندگيءَ کي زهر ڪرڻ لاءِ 3 ايتروئي ڪوٺو نصيب ڪافي نہ هو. هڪ ڏينهن روي اچي چيو، ”آسا ديوي ملئي آهي. اڄ رات ڪويتا پاٺ جو پروگرام هتي گهر ۾ رکيو تمانس.“
”آشا؟ ڇي ڪويتا پاٺ ڪندڙ تنهنجو نالو وري آشا؟ ههڙو عام نالو ملئيشا نالو رکلئي ها، آشنا نالو رکلئي ها.. ڇا پاڻ ڪويتري ڪانهي؟“
”نہ“ رويءَ چي، ”پاڻ ٿورا لوڪ ناچ سکيل آهي ڀاقي چون ٿا گلي ۾ ميناس اٿس.“
مون چيو، ”توهاننجون ڪوتئون سدي نموني پڙهي، تہ مان ٽيپ ڪنديس.“ ۽ واقعي ٽيپ تي پرڻ جهڙيون هيون ڪوتئون... ڪوتئون تہ يونئي، چو تہ اهي لکيل رويءَ جون هيون، پر انهن کي سون تي سهاڳو ڏيڻ وارو هو آشا جو آواز.
رات جا 10 اچي لڳا، آشا پريشان ٿيڻ لڳي. هاڻ هن گهر وڃڻ چاهيو. رويءَ کلي چيو، ”وڃ پلي پر اڃا تہ منهنجو فقط هڪڙو ڪويتا سنگرهہ تنهنجي گلي جي ميناس ماڻيندو، سويتا جي ٽيپ ۾ نہ پهتو آهي...“
”مان سياڻي ڀہ اينديس. پرهين ڏھہ..جيستائين تهانجي سيني ڪوتئن کي پنهنجي گلي مان توهان تئين نہ پهچايو اٿم. تيستائين بس نہ ڪنديس. اسان جي سڄي شهر مان ڪلاڪار نڪتلئي گهٽا آهن“
رويءَ چيو، ”آشا ديوي پهرني سوچيو تہ سهين اسانجو شهر آهيءَ ي

ڪيترو؟ فقط پنج هزار چورس ميل.“
آشا چيو, ”مگر چوطرف جبلن,ٻبشارن ۽ ساوڪ ڪيس سونهن ته سرڳ کان وڌيڪ‌بخشي آهي..“
منهنجي من ۾ آيو ته مان چوان, ”مون پلي توهان‌ٻنهي جو شهر نه ڏٺو آهي پر پنهنجي جنم پوميءَ کي ايترو پيار ڪيو اٿم جو توهانجي‌ٻنهي جي پنهنجي شهر لاءِ سڪ‌بلڪل تز نموني محسوس پيئي ڪريان, مگر اهي اکر منهنيج زبان تي اچي‌ٻه رڪجي ويا. رويءَ جي‌ٻيلب ٿي دوست آيل هئا. اصل ۾ آشا ديويءَ کي رويءَ جو گهر ڏيکارڻ وارا هوئي هئا, هنته فقط رويءَ جو ذڪر ڪيو هو ساڻن. آشا ديويءَ کي سندس مٽئتن وٺ چڏڻ لاءِ رويءَ جا ٿي دوست ڪافي هئا پر روي‌ٻه ساڻن گڏ ويو. مٽڪسيءَ واري ڪي‌ٻه رپيا خرچي ڏيڻ سان چڻن کان پنج پنج چٽلبه ڪجي ويا.
هنن جي هلي وڃڻ کان پوءِ خبر ناهي ڪهڙيءَ احساس ڪمتريءَ اچي ورايو. دل ۾ چيم, عجيب آهن هي مرد اگر روي هڪڙو نه وڃي ها ته ڇا اها ديويءَ ڪي‌ٻيا دوست اڻلئي وڃن ها“
ڪلاڪ کن کانپوءِ روي واپس موٽيو. مون ان مهل مينا ڪماريءَ جا ڳايل ڪي غزل ٻئي ٽيپ تي هاليا. هڪ درديلو احساس من ٺن کي گهيري وينو هو. رويءَ ايندي شرط, ٽيپ رڪارڊمان اها ٽيپ ڪڍي, آشا ديويءَ جي تازي ڳايل ٽيپ کني وڌي, منهنجو من ۾ خبر ناهي ڪهڙي راڳٺي پئي هلي, جنهن کي جهٻو اچي ويو. روي جي هيءَ حماقت مونکي اصل ڪين وٺي مان چپ چاپ اٿي ويس ۽ وڃي‌ٻيبيءَ جوبسترو وغيره ٺيڪ ڪيم. ٻيبي نند ۾ ڏاڍي پيراي ٻئي لڳي. پر ڪيس چمي ڏنم ته جاڳي پيئي‌ٻس جاڳي ڇا پيئي اصل ”پپا پپا“ جو فسا دلڳئي ڏنئين روي ته هڪ من, هڪ

چت، آشا جا ڳايل پنهنجا گيت ٻڌي رهيو هو. ڪيس ٻيءَ کي ڪٽڻ لاءِ سڏ ڪيم ته جواب ئي نه ڏنائين. شعر لکڻ مهل ته هون ڪجهه ٻڌندو ناهي. هاڻي شعر ٻڌڻ مهل به جواب نه ڏيڻ جي ڪار شروع ٿي رهي هئي. ڪنهن نموني ٻيءَ کي مات ڪري، مان ٻيءَ سان گڏ ئي سمهي پيس. شايد اڌي رات جو سمو هو، جو اوچتو جاڳ ٿيم. ڏسان ته روي اڃان ئي آرام ڪرسيءَ تي ليٽيو پيو آهي ۽ پاسي ۾ ٽيپ رڪارڊ مان، سندس پيارا گيت آشا ديويءَ جي سريلي گلي مان لهرائي رهيا آهن. مون هلڪو ڪڙڪو ڪيو. پهرين سمجهيم ڪيس ننڊ اچي ويئي آهي. ليڪن ڪن ڪانپوءِ ٽيپ خلاص ٿي ته ڏٺم وري انکي نئين سر چالو ڪري ڇڏيائين. خبر ناهي مونکي ڇا ٿي ويو. رڙ ڪري چيم ”بند ڪر، مهرباني ڪري بند ڪر روي“ ۽ رويءَ ڪيه خبر ناهي ڇا ٿي ويو چيائين ”بند نه ڪندس بند، توکي ڪپي ته ٻيءَ روم ۾ وڃي سمه.“

مون پڄرندي چيو، ”تون جيڪر ٻيءَ روم ۾ وڃي، اها ٽيڪ ٻڌين ته ڇاهي ٻيڊ روم سمهڻ لاءِ ٿيندي آهي، راڳن لاءِ نه ٿيندي آهي.“

هن ڏاڍي ڪراهت سان چيو، ”پلنگن ۾ ئي ٻڌي پئي هجج، توکي ڪهڙي خبر روح جي آزادي ڇا ٿيندي آهي.“

مان به وهاڻو کڻي روم سان اٿي ڪڙي ٿيس. چيم، ”اها روح جي آزادي ڪنهن استريءَ کي ماڻيندو ڏسو ته سڙي جيڪو خاڪ ٿي وڃو. اهي اسين زالون آهيون، جن جي زبان تي مهر آهي“ ۾

رويءَ جي ڳالهائڻ ۾ نهارڻ ۾ حد کان وڌيڪ ڌڪار ڏسي منهنجو روح رڙي اٿيو چيم، ”ڪهڙو آهين روي پهرينءَ رات کان وٺي سيدرا ناچڻيءَ جي مردي سان گڏ جيئڻو پيو. هاڻي شايد آشا ديويءَ جي زنده دليءَ سان گڏ

جيئدني، ڪنهن احساس ڪمتريءَ ۾ مرڻو پوندو؟“
ان ڪانپوءِ خبر ناهي ڪهڙا ڪهڙا الزام هڪٻئي تي هڻندا رهياسين. اف ڪهڙو آهي هي لفظن جو طوفان جنهن ۾ سڀ پيار ۽ پريم ڇن ڀن ٿيون وڃي.
مان پنهنجو وهاڻو کڻي بيڊ روم کان ٻاهر ته نڪتس، پر رويءَ ڪانسواءِ ڪٿي جاءِ هئي منهنجي وشواس ڀريءَ ننڊ جي.
ٻئي ڏينهن تي ٻه، آشا ديوي وري اسانجي گهر ۾ ملئي. ”اسانجي“ نه چان، ”روي“، جي چوان، ڇ ته روي ان رات مونکان جو جدا ٿيو ته وري ڪڏهن گڏ نه ٿيو. دل ڪري، اسانجون راهون ٻلڪل الڳ ٿي چڪيون هيون. گيتن لکڻ ڪري رويءَ کي مشهري ملي هئي.
مشهوري ته رويءَ کي گهڻو اڳ ملي هئي، پر اهي گيت جڏهن آشا ديويءَ جي سريلي گلي مان ماڻهن ٻڌا، تڏهن ته روي لاءِ فلمن وارن ٻه دروازا کولي ڇڏيا ۽ ٻئي ٻانهون کولي روي ۽ آشا ديويءَ جو ستڪار ڪيئون.
مان رويءَ سان گڏ هوندي ٻه پاڻکي سندس پاڇي کان وڌيڪ ڪجهه ڪين سمجهندي هئس.
هڪ رات ته رويءَ سان وري جهڳڙو ڪيم. مون چيو، ”روي هي سڀ ڇا ٿي رهيو آهي“ آشا ديويءَ سان، گيتن کي سجيلا سر ڏيڻ سني ڳالهه آهي پر آشا سان گڏ خريدارين تي وڃڻ، سندس عزت ۾ پارٽيون ۽ ڪوي سميلن ڪويئڻ، سندس هرڪو عدل ڪڻن مان ڇا سمجهان؟“
”آشا ديوي منهنجي ڳونئڻ آهي منهنجين ڪويتئن جو، سندس آواز، ملهه وڌئي ڇڏيو آهي. پوءِ ٻه مان سندس قدر نه ڪريان؟“
”مان ته تنهنجي ڪنهن ڪم ۾ ساٿ نه ٿي ڏئي سگهان. سيدرا وانگر نرتيه

ڪلا ۾ نالو ڪڍي سگهان ها، ته اڄ فلمن ۾ تنهنجن گيتن تي منهنجا نرتيه هجن ها... هاڻي ته مان ڏاڍي اڪيلي ٿي پيئي آهيان روي"

"ته ڪر نه محنت، ڪنهنجهليو اٿيئي؟ اڄ نه ميدان ۾ مڙ سڄي ڪويتائن جو قدر ته ٿيئي"

هيءَ هڪ للڪار هئي منهنجي وجود ڪي جيڪي نرتيه ڪلا سکڻ لاءِ اڳي لڪلڪي ڪندي هئس، سو هاڻي پڌري پٽ ڪرڻ لڳيس. روي4 ڪي ڪملڪي ٿي ته جاءِبه خلاصي ورتائين. وڏي هال ۾ رويءَ جيبينڪ هئي. هڪ ڪندۡ ۾ ڪئسيٽن سان پريل ڪٻٽ، ٽيپ رڪارڊ ۽ آشا جي ڳڪئڻ لاءِ ساز رکيل هئا.

منهنجي روم تي گهنگهرن ۽ سازن سان اڌ ڪان وڏيڪ پرجي ويئي هئي. ننڊڙيءَ شلپيءَ لاي ايترا رانديڪا اچي ڪنا ٿيا هئا، جو انجي رومبه دڪانبڻجي پيئي هئيبس خالي خالي ۽ صاف سٿري هئي ته هڪبيڊ روم هئي.

ڏيري ڏيريبيڊ نالي ڪيبيڊ روم جي رهي. روي ڪيڏي مهل، آشا ديويءَ سان، ڪهڙي4 فلم جي شوٽنگ تي ٿي وڃي، اهوبه ڪي سبڌائڪڻ وسري ويندو هو. شلپيءَ ڪي نندۡ ۾ چمي ويندو هو اها عادتبه ڏيري ڏيري ڪلئنس ڇڏئجي ويئي. پر ڪڏهن نهنجو ڪوي گيت، ڪنهن گهٽيءَ گهوبي ۾ ڳڪئجندوبڌائين يا ريڊيو يا تي ويءَ تي ساراهبڌائين تبس ڍير رانديڪا وني ايندو شلپيءَ لاءِ پوءِ ڏاڍو پيار ملندو هو شلپيءَ ڪي، ليڪن اهوبه فقط ڪن گهڙين لاءِ.

مگر هيءَ ڪهڙي عجيب ڳالهبڌم. دنيا وارن وٽان ته فلمي دنيا ۾ رويءَ هلائي ڇڏيو آهي ته "سندس گيتن تي ڪوبه فلمي نرتيه موناڪن نه ورتو

وڃي."
ڏرامر ڪري برف جي هڪ ڇپ، هماليه جي چوٽي تان ڪري پيئي لاهي
سان رڳڙجندي زمين کي ڇلهيندي، هيٺ هيٺ وڃي، ڪنهن تل ترائي ۾
پيئي
پهاڙ جي چوٽيءَ تي سرسوتي، پنهنجي ويڙها مان مٿر سر ڪڍي برهماند
کي ليءِ ۾ آڻي رهي هئي۽ مان هيٺ هيٺ ڪريل برف جي ڇپ جو ڳرڻ
ڏسي رهي هئس... جيئري ڪڳي کي، تڪر ڪري جڏهن ديگڙي ۾ رڌڻ لاءِ
وجهبو آهي، تڏهن ڪيڏي دير تائين اهو ڪڳو تپ ڏيندو رهندو آهي...
ڦتڪندو رهندو آهي جيسين سندس ٽڪر ٽڪر مان، جان پوريءَ طرح
نڪري وڃي... ساڳي حالت هئي هن برف جي ڇپ جي.
روي منهنجي نرتيه کي فلاڻي فلم ۾ سارهايو اٿن، مان وڊيو ڪئسيٽ
ڪٺي ڪئي آهيان. تون ڏس."
مون من ماري ڇيو.
"فرصت هوندي ته ڏسندس، رکي وڃ منهنجي ميز تي."
"روي تون مونکي سيدرا ڇو نه ٿو سمجهين؟ سڀ چون ٿا، مان سيدرا کان
به رتيون سرس آهيان فرتيه ۾..."
"سيدرا سمجهان توکي؟ سيدرا جي جتيءَ ۾ تون پير پائي سگهندينءَ؟...
تنهنجو پهريون پيرو نرتيه مون تنهنجي ڪاليج ۾، سيدرا سان گڏجي ڏٺو
هو. مون توکي سارهايو، هٿ ڇميا.. سيدرا مونکان وڌيڪ سارهايو توکي،
تنهنجي نڙاري ڇميائين... ڪري سگهين تون آشا ديوءَ لاءِ ملئين؟"
اچانڪ ئي رڄ جي چمڪات جيان ڪ عجيب حقيقت تي وڃي نظر پيئي
ڇيمر. "جيئن توکي مون تائين پهچائڻ لاءِ، سيدرا ديوي ساهه ڏني، توکي

آباد ڪيو، تنهن مان برابر نه ڪري سگهندس، پر الڳ رهي، توکي آشا ديويءَ تائين پهچڻ لاءِ تنهنجي راهه کولي سگهان ٿي... شل اهو ڏينهن نه اچي جو تون چوين. آشا ديوي کان ڪنهن به فلم ۾ منهنجو گيت نه ڳارايو وڃي.

سواگت

چانهه جي پليٽ جهڙو سان لڳندڙ وصل ڏٺو پليٽ ۾ چت مان لڏندڙ ٻلبل لڏي لڏي چمڪيو پئي، ڪينئن جئن چنڊ تلاءَ ۾ ڪريو هجي ۽ نرجيو تلاءِ ڪي آتما ملي ويئي هجي.

اٺ ڏينهن گذري چڪا هئا، جڏهن وسل هڪ ڳوٺڙي ۾ پنهنجو خود جو درشن ڪري آيو هو. ڪيس محسوس ٿيو هو، سندس نرجيو سرير ۾ سجيو آتما جو چنڊ نٿو هو. انجي انند جا ذرڙا، اجلٻ سندس ساري سرير ڪي، ڪپهه جي ريشي جيان ويڙهيبينا هئا.

وصل جنهن مهل ريل مان لهي، ڳوٺ تي نظر وڌي هئي، تنهن مهل ڪيس احساس ٿيو هو، ڳوٺ جي اونداهيءَ جو، جيڪا ڪٿي ڪٿي تنگيل، راهه جيٻتين جي رشنيءَ کي گم ڪرڻ جيٻيڪار ڪوشش ڪري رهي هئي. ڪلاڪس ٿڌو ساهه کڻي ويو. سگريٽ جي ڪش هڻيبلبل ڏي وري هڪ نظر اڇلايئين. من ۾ چيائين، مون ۾ هنن ويچارنٻلبن ۾ کهڙو فرق آهي ٻلب مون وانگر سمجهن ٿا ته سندن اندر ڪوئي سورج لڪل آهي، جو انڌڪار کيٻجهئي ڪيندو، نگر انڌڪار، ڪيئن نه پوريءَ طرح کين ويرهي ويو اهي انڌڪار جي مدد لاءِ ته ڪوهيري جو لشڪرٻ اچي نڪتو آهي.

هن ننڍڙيءَ اسٽيشن تي ڪولي ڪٿان اچي پرگهٽ ٿيو چيائين، ”سامان ڪٺان صاحب ؟“

وصل ڪوليءَ جي منهن ۾ نهاريو، ”سامان؟... سامان ڪٺندين؟... هڪٻئگئي ته آهي.. اڇا هل ليڪن ڪنهن سني هوٽل ۾ وٺي هل... سامان ڪٺڻ جو نه

سگهين، رستي ڏيکارڻ جوڳي سگهين، ڪجهه ته ضرور ڏسبو توکي.“
”پهريون پيرو آيا آهيو؟..“
ومل وٽ هزار انديشا هلي آيا هن سوال تي. پر پنهنجي ننڍڙي دماغ اندر رکيل، خسيس رقم جو سوچي ڪلي ڏنائين، چيائين، ”پهروين پيرو آيو آهيان، ان ڪري ئي ته رستي جي خبر ڪانهي. مون کي ته هتي هڪڙو منهنجو پوڄاري رهندو آهي...“
”ڪهڙي مندر ۾؟“
”مگر ان وٽ مونکي هلڻو ئي ناهي.“
”ڇو سيٺ؟“
”مون کي توکان ڇا لڪايان، پوڄاري ڪنهن ڪنهن وقت پنهنجي اشٽ ديو کي اهريون ست سريون ٻڌائيندا آهن، جو هو سڄ پٿر ٿي ويندو آهي.“
ڪوليءَ چيو، ”ديوتا پٿر جوڳي ته هوندو آهي. نه ته پوڄاري ڪيس پوڄي ئي نه سگهي جيڪر ،منش ديهي ته مل موٽر سان پري پيئي آهي، ڪير ڪندو ان جي پوڄا سيٺ؟“
”واهه واهه“ ومل ڪولي ڏي نظر اڇلي. قداور ڪوليءَ جي، ڳاڙهي پٽڪي مٿان لٽڪي، هڪ عجيب پاڇو، هرهڪ ڀتيءَ هينان پنتي هليو ٿي ويو يا ساڪو روپ ڪولي اڳيان هلندو ٿي رهيو ڳوٺ جي ڪليڙ ڪوچڙ رستي تان. سگريٽ جي ڇڇڙي، ننڍڙن ٻوٽن جي جهنڊ اندر اڇلي، ومل من ئي من ۾ ڪجي چيو، ”ڪهڙو ٻيڪار ڪم مليو آهي هڪ ليکڪ کي آدم شماري ... ڇه... ۾ ٽرين جو هيتروڻي ٽائيم هجڻ ... ڦو...“
هڪ ڪچي روڊ تي پهچي ڪوليءَ چيو، ”صاحب هيءَ ئي هوٽل هتي سڀ ڪان سٺي هوٽل اٿو.“

ڪوليءَ ڪي مٿي تان لاهي هٿ ۾ جهلي.
وِمل ڪلنٽس ٻئي وني سندس تريءَ تي ڪجهه رپيا ڪٽي رکيا.
ڪوليءَ صاحب جي منهن ۾ نهاريو.
وِمل چيو، "اڇا ڪجهه ڪپي ٻئي ڳري ته ڪانه هئي."
"نه نه صاحب اها ڳالهه ناهي. توهانجي ڪمري ۾ رکي ڏيانو؟"
"بس بس گهڻو ٿيو." چئي وصل مئنيجر سان ڳالهائڻ لڳو. ڏنئين ڪوليءَ
در تائين ويندي ويندي تري ڪولي رپين کي چمي ورتو.
"نالو لکايو." مئنيجر ڪتاب کوليو.
"وِمل...."
"پر ۾ ويٺل نوجوان جي چانهه جو ڪوپ پليٽ ۾ چانهه اوتيندي ترڪي
ويو ۽ پٽ ۾ ٻه ٽڪر ٿي پيو..
وِمل جي نظر جوان طرف ويئي ته جوان اٿي بيٺو، "وِمل.... ليکڪ؟"
وِمل ڪلي چيو، "ليکڪ ته ڪوئي بيو وِمل هوندو فلحال هي بندو ته آدم
سماري ونڻ لاءِ توهناجي ڳوٺ ۾ پڌاريو آهي."
"ليڪن توهانجو نالو به وِمل آهي بس ڏاڍي خوشي ٿي" جوان وڌي اچي
وِمل سان هٿ ملايو.
وِمل ڪيس پاڪر پڪڻ چاهيو. هيڏي ڏاري ڳوٺ ۾ ڪوئي ته پنهنجو هو،
ڪوئي ته سنڌي هو، ۽ "توهان جو نالو به وِمل آهي بس ڏاڍي خوشي ٿي."
وِمل من ۾ چيو "خبر ناهي ڪهڙو عجيب ناتو آهي هن ماڻهوءَ جو وِمل
سان"
"ويهو چانهه پيئو"
وِمل ڪرسيءَ تي ويهي رهيو.

”ومل منهنجو پريہ ليکڪ آهي... توهان ڪڏهن سندس ناول ۽ ڪهاڻيون پڙهيا آهن؟“

”منهنجو پريہ ليکڪ ومل ئي آهي. خاص ڪري نالي پيٺئي جو آهي.“

”اڇا؟“ اجنبيءَ هٿ ملايو. ”توهين هتي پلا ڪيئن رهندا؟ رهي تہ ويندا پر منهنجي گهر هلي رهيو.“

”توهانجي گهر؟“

”عجب ڪلڻ جو ضرور ڪونهي. مس تہ ڪوئي سنڌي هن ڳوٺ ۾ اچي ٿو ۽ هتي گهرئي گهڻا آهن سنڌين جاہبس آڱرين تي ڳڻڻ جيترا.“

چانهہ پيئڻ جي وچ ۾ ايتيون تہ ڳالهيون ٿي چڪيون جو ومل خودئي لٺچي ڪٽي اجنبيءَ سان هلڻ لاءِ تيار ٿيہبينو.

گهر تہ ڳوٺ جي نموني کانہبلڪلہلبتر هو. شهر سکن جي هر چيز ميسر هئيہباٿروم ۾ ٺئيلس ۽ ڪموڊ“ ورانڊي ۾ چينيءَ جي گينڊي، منهن ڌسڻ لاءِ آرسي، پاسي ۾ہبرش رکڻ لاءِ جاءِ، صابڻ لاءِ پلاسٽڪ جو لوٽو. گهر جو سارو فرنيچر اچي فارميڪا سان چمڪيل هڪ روم ۾ هڪ صوفا سيٽ ہبہ پيل هو. پٽ تي ايراني غاليچو، هڪ پٽ ۾ شيشي جو ڪتابن ڪي جاچڻ لڳو تہ اجنبيءَ چيو، ”هي ڏسو ومل جي ليکڪن جو سڄو سيٽ مون وٽ آهي. سندس سڀ ناول ۽ ڪهاڻي سنگرهہ ڏسندا جن ۾ ومل جي هڪ ہبہ آکاڻي هوندي، سا مخزن مون وٽ ضرور هوندي.“

ومل سگريٽ دکئي، ”اڪ ماري پڇيو، ”تو تہ پريتما وانگر پيار ڪيو آهي، پر جاڻين ٿو شهر ۾ سندس ناولن ۽ آکاڻين تي نڪتچيني ڪندي تنقيدنگارن ڪنپ ڪنپ پٽي رکيو هوندو؟“

”آهہ“ اجنبيءَ ٿڌو ساهہ ڪنيو.

”ڏسجي ويهي، ومل تمام گهڻو ته ڪونه لکيو آهي.“

چاتيءَ تي هٿ رکي اجنبيءَ چيو، ”آهه مون لاءِ ته سندس هڪ ناول ئي بس هو موهت ٿي پيس سندس لکڻيءَ تي.“

”اهڙي ڪهڙي ڳالهه آهي هن ليکڪ جي، جيڪا توکي خاص وڻي آهي؟“

”ڪمال آهي خود سندس ڦڻن هونديءَ توهين سندس لکڻيءَ جي جادوءَ کي سمجهي نه سگهيا آهيو؟ يا اڳه ونو؟“

”مان ته کيس رواجي ليکڪ سمجهندو آهيان.“

”دوست هن ليکڪ جيڪا سمجهه ۽ پريم جي دنيا مونکي ڏني آهي نه، سا ڪوئي ليکڪ نه ڏيئي سگهيو آهي.“

ومل کي پيار اچي ويو هن اجنبي شخص تي. کلي پڇيائين، ”تون چا ٿو سمجهين، تنهنجو ليکڪ ڪيتري عمر جو هوندو.“

”هوندو ٿيهن سالن کن جو...“

ومل جي انر مان هڪ گرم گرم ڪشيباهر نڪتو ”ڪاش مٿي جي وارن ۾ هيترن اڇن وارن جو فصل نه لڳل هجي ها.“ ومل جي من ۾ آيو ”هڪ وار چئي ڏيان، مان آهيان ومل..“ ليڪن نهمئين ڪرڻ سان هڪ مزو هليو ويندو. هڪ پانڪ جي تصور ۾ هڪ پريه ليکڪ جي جوان مورت ياچانڪ مئيبدي ٿي ويندي. دل جي هڪ گهري جذبي تي قلبو پئيندي ومل چيو،

”دوست تون جنهن ليکڪ جو شراڌالو آهين، انکي ڪڏهن ڏسڻ جي ڪوشش نه ڪئي اٿيئي؟“

”ڪاش مان کيس ڏسي سگهان، ڪاش هو ڪنهن فلم ۾ پارٽ ڪري ۽ مان اها فلم گهمئي، هت يجي سيني مٿ پر سنڌين کي فري ڏيکاريان.“

ومل جو سرو تنبدن ڪنهن جذبي سان ڪناتار پرجي ويو. کلي چيئين،

”ڇا پيو ڏسين پيارا؟“

پوڄاريءَ مرڪي چيو. ”سوچيان پيو جنهن ديوتا کي توهان جهڙا ڀالڪ نصيب ٿيا آهن.. جن جي منهن ۾ هيڏي مٺيا آهي سو ليڪڪ ڇا هوندو اڇٽوءِ پوندو مونکي توهانجي شهر ۾.“

چانهه سان ڀريل پليٽ ۾ اجلهه ڇت وارو ٻلب چمڪي رهيو هو. ڳوٺ مان آدم شماري جو تعداد لهي آيس. اڄ پوڄاريءَ جي ڀاو ڀري ياد چانهه جي پليٽ ۾ چمڪي اٿي آهي

وڏلبهار

سيلونتي پٽاٽن جون ڪلون ڦٽيون ڪرڻ نڪتي نہ ڏنڪين پريانبيٺيون گلي ۽ هيران پاڻ ۾ وڙهنبنهي جا هٿ هڪٻئي جي وارن ۾ هئا. هوءَ ڪلن واري رڪيبي چلڻٺ وٺ رکي ڊوڙي اڳنڊ ۾ وڃيبنهي ٿيئرن ڪي ادنر وڊيملئي ڪٿ تي ويهي گليءَ ڪيبنهي گوڏن وچ ۾بيهاري چيلئين, "هاڻي ٻڌاءِ مونکي ڇا تان پئي وڙهيون؟"

ڇهن ورهين جي هيران ٿپ ڏيئي ڪٽ تي چڙهي ويئي ۽ ماءُ جي پنيءَ تي چڙهي سندس ڳچيءَ ۾ٻانهون وجهي چيلئين, "ممي ممي مونکي ٿي چوي شيلوءَ سان نہ ڳالهاءِ."

ماءُ چيو, "چو گلي چو ٿي پين کي شيلا سان ڳالهڻ ڪان جهلين؟" گلي مٿون سجلئيبانهون بڌي ڦوڪيبيني رهي.

ماءُ چيو, "ٻڌاءِ شيلوءَ توکي ڇا ڪيو؟"

گليءَ پنهنجو اٺن ورهين جو سرير لوڏي چيو, "وچ مان نٿيبڌايانءِ."

"ممي ممي هيران نندڙن هٿن سان ماءُ جو منهن پاڻ ڏانهن ڦيرڻ جي ڪوشش ڪندي چيو, "شيلا گليءَ کي چيو, "ڪتي"

"هان توکيملئين چيلئين؟"

"تڏهن ڇا؟" هاڻي گليبود ۾ اچي ڳالهڻ لڳي.

"ممي شيلو ۽ هيرانبئي پئي پينگهہ لڏيون تہ مون چيومان. "ٿوري دير مونکيہ لڏايو تہ نٽيون لڏڻ ڏين انڪري مون پينگهبيهاري ڇڏي تہ شيلو ٿي مونکي چوي "ڪتي" پوءِ مان شيلو سان پنهنجي پيڻ کي چو

ٻالهڪڻ ڏيان؟“
سيلونتيءَ کي ڪل اچي ويئي گليءَ جي ڳل تي هلڪي چماٽ هڻي چيائين، ”تو هنن جي پيئنگهبيهاري هن توکي ڪتي چيو، اٺا ماٺا، هاڻي هيران کي ٻالهڪڻ ڪان روڪڻ جي ڪهڙي ضرورت آهي؟“
”نہ مان نہ ٻالهڪڻ ڏينديسانس ٻالهڪيندي تہ مان مارينديسانس.“ گلي چپ ڪدي چيو، ” تہ ور يمان توکي مارينديس.“ ماءُ چيو، ”چري چوڪري ٻالهڪڻ جلبہ ڪڏهن وير رکبا آهن؟“ هتان پٽاڻ جي ٿالهي تہ رڌڻي ۾ ڪڻي هل.“ گلي هپ چاڙهي پٽاڻ جي ٿالهي رڌڻي ۾ ڪڻي ويئي تہ ماءُ هيرنا ڪيہاهر پينگهہ ڏي موڪلي رڌڻي ڏي هليمئي ۽ گليءَ کي اڳيان صندليءَ تي وهاري پاڇيبہ چاڙهڻ لڳي تہ ڏيءُ سان ٻالهيونبہ ڪرڻ لڳي.
”چو گل تنهنجون ساهيڙيون ڪٿي آهن؟“
”ڪونهن آهي، مان انهن سان نہ ٻالهڪيندي آهيان.“ گلي جوش سان چيو.
ايتري ۾ سيلونتيءَ جي ڏيرانيءَ اندر اچي تيزيءَ سان چيو، ”آني گلي ماڻهين اڪن پڇينس وري مڙسنهس گگلوءَ کي چا لاءِ آلو ڏنو آهي؟“
سيلونتيءَ چيو، ”مون تہمئين چيو تي ڪين ٿمانس تہ گگلوءَ کي آنو نہ ڏيو يا ڏيو پوءِ مونکي ڪهڙي خبر ہبارن سان پلا ڪهڙو وير؟“
”نباقي وير آهي مونسان.“ چوندي پڇرندي ڏيراني رڌڻي مان هلي ويئي.
گليءَ چيو، ”پلا پاپي توسان چو ڪين ٿي ٻالهئي چو ٿي مونکي چوي تہ ماڻهين کي چوينس؟“
”گل مون تہ ٻالهايومانس پئي. جوش اٿس پاڻيهين هڪبن ڏينهن ۾ ٺيڪ ٿي ويندي.“
گليءَ جيہاهر ڪنهن اهڙيءَ چيز تي نظر پيئي جو اچل ماري اٿي ۽

ٻوڙندي پڇي ويئي. ماڻهن ٻاهر نظر ڪئي ته ڏٺائين پر وارن گهرن ۾ رهندڙ گليءَ جون ساهيڙيون گلر ناهي وڃي رهيون هيون گليءَ ۾ وڃي تن سان ملي. ڪن گهڙي ته هوءَ ٻاهر پڪڙيل گاهه جي ميدان، پينگهه ۽ چڪري تي ڦرندڙ ٻارن کي ڏسندي رهي. گهر جي چوديواريءَ جي ٻلڪل اڳيان گلن ٻوٽن جي وچ ۾ هيءُ ننڍڙن ٻارن جو وسيل جهان کيس ڏاڍو وڻيو. اپ تي ڪڪر مري آيا هئا. هلڪي ڦڙ ڦڙ ٿيڻ لڳي ٻار رڙيون ڪندا مينهن آيو مينهن آيو چوندا ڀڄڻ لڳا. گلر ناهي وڃي ڇڇرين هينيان لڪا. آسمان ۾ ڪبوترن جا گلر اڏامندا ويا. سيلونتي جي من کي هي درشيه ايڏو ته ليئي ويو جو الاجي ڪهڙي جهان ۾ کوهجي ويئي. اوچتو پاڇيءَ جي سڙڻ جي ٻانس آيس ته ڪٺنيئي تڪر ديگڙو لاهي ڪٽي هيٺ رکيائين. رڌڻي ۾ ڪافي اونده ٿي چڪي هئي. سيلونتيءَ اٿي لالٽين کي تيلي هڻئين.

سوپراج رڌڻي وٽ اچي چيو، ”چا ويٺي ڪرين اندر؟“ سيلونتي پاڇيءَ ۾ پاڻيءَ ڊڪ وجهي ديگڙو چلهه تي رکي، گهوٽ سان گڏ ٻاهر ڪمر يءِ ۾ هلي مئي.

سوپراج ڪوٽ لاهي ٻيڙي ڪٽي ڇڪڻ ويهي رهيو. سندس منهن تي سخت ناراضپو هو. سيلونتيءَ وٽي سان هٿ اگهندي چيو، ”چو ڪجهه ٿيو آهي چا؟“

سوپراج جي منهن جون وڳون تاڻجي ويئون منهن ڦيري چيائين، ”ٿيندو وري چا؟ چوندو ته آهيان انهيءَ چرئي جو مٿو نه ڦير.“

”ڪهڙو چريو؟“ سيلونتيءَ من ۾ ته سمجهو پر ٻاهران چيائين، ”ٻڌايو به ته ڪهڙي چرئي جي تا ڳالهه ڪريو؟“

”اڙي اهو پاڻهين چريو ٻيو ڪير.“

”پر منهن تمبڻي پاسي نہ ڪريو سڌي ڳالھ ڪريو نہ.“

”ڳالھ ڏوڙ جيمبس جنهنجي تنهنيج اڳيان عزت ونندي ويرمڻي ڪين ڪندو. شاهوڪار آهي تہ پاڻ ٺڪين، اسان ڪي ڏيڻي پيڻ ڏني اشمبيو ڪو لڌ پري ناڻي جي تہ ڪين ڏني اٿس.

”پيڻمبہ ڪاري ڏٺڪين...“ سيلونتيءَ جي مکہ تي چرچو ڪندي هڪ ڦتل مرڪ وري ويڻي.

.ٿونڻي پيڻي پاڻ ڪي ڪاري اچي سمجھہ. مونکي تہ اهڙو خيال آهيڻي ڪونہ.“

سيلونتيءَ جي اکين اڳيان پنهنجي نندڍيءَ ڏيرانيءَ جي شڪل ڦري ويڻي جا هينڻر نہ پرواري ڪمري ۾ گگلوءَ ڪي گهٽ وڏ ڳالهڪي رهي هڻي. ڪهڙو چنڊ جهڙو چهرو هو ڏيرانيءَ جو سيلونتيءَ ڪي خومبہ تہ ڪڏهن ڪڏهن دل ٿيندي هڻي تہ ڏيرانيءَ جي چهري ۾ ويٺي نهاري ويٺي نهاري، پوءِ جي سوپراج روز صبح جو وجي ڪلاڪ ڪن سندس ڪمري ۾ وهندو هو تہ ا ٿيو پر سليونتي من ڪي ڪيترومبہ سمجهڪيندي ايترو اسمرٿ هڻي جو هڪ ڏينهن پتيءَ ڪي چڻي ٿي ڏنو هڻڪين.

”مونکي توهانجو ڪلاڪن جا ڪلاڪ پاپيءَ وٽ وجي وهڻ نٿو وڻي ءِ پتيءَ ضد ڪندي چيو هو، ”مونکي روڪڻ واري تون ڪير؟ مونکي پاپي ٿي سمجهين.“

”نہ پاپي نٿي سمجهان، الاجي چو هتي رھ چھ ڏسي چوان پيڻي، ويهي ڳالهيونمبوليون ڪندا ڪريو.“

”توکي ڳالهيون ڪرڻ جڏهن اچنمبہ نہ؟ مڪين جي مونسان ضد ڪندين تہ مان وڏيڪ ويندس.“

سيلونتيءَ ان ڳالهہ ڪي دل جي ڪن اندرين تهن ۾ سانديي ڇڏيو هو ۽ پاڻ وري پاڻ ۾ وندر ڳولي ورتي هئائين. ان ساڳيءَ مهل تي صبح جي وقت جڏهن سوپراج وينو پاڻ پاڃڪيءَ سان اوپاري لهواريون ڪري وننڌو هو. اوچتو سوپراج چيو, اڄ ڪان وني انهيءَ نيچ سان ڳالهايو اٿيئي تہ پاڻمئي جاٽين.

سيلونتيءَ جي ڇهري جون رڳو تاٽجي, ويئون "ءِ جڏهن مون ٿي چيو پاپيءَ سان گهٽيون رهاٽيون ڪرڻبدران هتي اچي وهو, تڏهن ڪيڏانهن ويا هئا؟" "پاٽهين منهنجيہبي عزتي ٿو ڪري پاپهين ڪڏهن تنهنجيہبي عزتي ڪئي آهي"

سيلونتيءَ جي ڇاتيءَ تي ڪوسبار چڙهي آيو. پاپيءَ جا ڪئين اکر ڪيس هري آيا. "مونکي ڏسي سڙي ويئي آهين, پيئين ٿي توڪان ڪنڻ لاءِئي مان دادا ڪي سنيون پاڇيون ٿي ڪاريان سو اهڙا خيال تنهنجا هوندا." اهڙيون هلڪيون هلڪيون ڳالهيون جن سندس تنبدن ڪي چيريو هوندو سي ياد ڪري سيلونتي دڪي من سان چيو, "مئين‌ئي ڇئي ڪونہ سگهندا تہ هن منهنجوبي عزتيون نہ ڪيون آهن پر مئي گذري پاٽي ولوڙڻ مان ورندو ڪي ڪين پر مون تہ توهانيمئين ڪڏهن ڪين چيو آهي تہ توهين پاپيءَ سان نہ ڳالهايو."

"بيوقوف عورت مان چوان ٿو پاٽهين سان توڪي نہ ڳالهئڻو آهي."

"ءِ جي ڳالهايان تہ؟"

"ماري رڪندوسانءِ."

"منهنجي نہ مجيو تڏهنمون تہ ڪونہ اهڙيہبي عزتيءَ جي ڳالهہ ڇئي."

"بس جيئن چوان ٿي تيئن ڪر. تونمئين نہ ڪرين تہ نہ رهہ هتي, خلاص"

سيلونتيءَ جون اکيون ڦاٽي ويئون. پر مرد غصي ۾ اچي ته عورت کي چپ ڪرائي سونهين ٿي سو سيلونتي اٿي وڃي ڪم ڪار کي لڳي پر من سندس وس کان ٻاهر نڪري چڪو هو هر هر پيئي سو چي هي ڪهڙو حساب آهي. مالڪ ۽ نوڪر کان انهيءَ ته مٿي ڪونهي. ۽ پرش ۾ ههڪجهڙائي ڪهڙي تڏهن ڪائي چيز ڪانهي؟ تڏهن هيڏا ڊول ڇا جا پيا پٽين. اندر ڪا ودر وهٽي ناري رڙ ڪري اٿي تون گهر ڇڏي هلي وڃيس. پر گهر ڪيئن ڇڏبو. جيڪو ڏوليءَ چڙهي اچي وسائبو آهي ۽ ڪاٺي تي چڙهي ڇڏيو آهي اهو گهرٻاٻا نه مان گهر ڪيئن ڇڏينديس؟ ليڪن سومانهءَ ته ڪا چيز آهي... گهر ڇڏڻوئي پوندو مونکي ڏيراڻيءَ لاءِ حسد ڪرڻي ته سباهه ناهي، ڪيس پلي منهنجي سڳي ڀاءُ لاءِ به حسد ڪرڻي ته مباهه آهي" سيلونتيءَ محسوس ڪيو ڪوئي تکو زهر سندس رڳن ۾ دورو ڪري رهيو هو. روٽي وغيره تيار ڪري پتي ۽ ٻارن کي ڪارخاني پٺو ۾ ستل سس کي به ٽيئي ماني پر ڪائنس گراهي نه اکلي. سويراج جو من مزي ۾ ڪين هو. هو چپ ڪري سمهي پيو تهٻارن ڪ به جلدي ننڊ ڪڄي ويئي. ۽ سيلونتي ڪين چادر وجهڻ لڳي تهنهي ڇوڪرين جونهانهون ههڪٻئيجي ڳچيءَ ۾ پيل ڏسي چپ ٿي ڪن گهري ڪينهبيني ڏسندي رهي. اهيئي ڇوڪريون جن سانجهيءَ جو ههڪٻئي جي وارن ۾ هٿ وجهي ونگ ڪئي هئي سي سڀ ڪجهه وساري ڪيڏي پيار جي ساگر ۾ ڏوبي اوجل ٿي پيئون هيون پر هنن جي ويڙهه به ان ڳالهه تائين لڳي هئي. جو گليءَ چيو هو هيران شيلوءَ سان نه ڳالهائي ڇاڪاڻ ته شيلوءَ سندس بيعزتي ڪئي هئي. ڪيترو چڱو ٿئي جي اسين به هنن ٻارن جيان پنهنجو جهانهبنايون جيئن هو ڪن ۾ سڀ ڪجهه وساريو ڇڏين تيئن اسين به ويڙهه جهيڙهه وساري ڇڏيون.

گليءَ چيو شيلوءَ سان نه ڳالهاءِ هيران نه مڃيو ته ڇا نه مڃيو ته ڇلبس رات ننڍين سي ڪجهه پلاڻي ڇڏيڪون. سيلونتي سوچيندي سوچيندي اچي پتيءَ جي پيرن وٽ ويٺي.ٻانهن ڊگهي ڪري.ٻتيءَ کي گل ڪري ڇڏيائين ۽ پتيءَ جي پير ۾ ليٽي پيئي. گليءَ 7 هيران جون.ٻانهون اچي اکين اڳيان ٻيديس. پاڻ.ٻ.ٻانهن ورڻي پتيءَ جي گلي ۾ ڪٽي رکيڪين.ٻس ڪن جي دير هئي سوپراج.ٻئي.ٻانهون ڪولي ڪٽي سيلونتيءَ کي ڇاتيءَ سان لڳايو سيلونتيءَ جي ڇاتي ۾ ڪنو ٿيل غم پاڻي.ٻڻجي اکين مان وهي ڇتڪيو. سوپراج پتنيءَ جو هٿ پنهنجي اکين تي رکي چيو ”ٻيوقوف چوي ٿو مان تنهنجي گهر ڪڏهن پيرٻه نه رکان پر سليونتيءَ جا قربٻ ڏسي ٿو اچان.“ سيلونتيءَ ڪين محسوس ڪيو جڻ پاڻ هيران جيتري ننڍڙي هئي ۽ سوپراج گليءَ جو روپ ڌاري ڪيس چئي رهيو هو فلاڻي سان نه ڳالهاءِ. سوپراج هٿ جي تري سان پتنيءَ جا ڳوڙها اگهندي چيو. ”ڇي توکي چيم مار ڏيندس؟ جوش ۾ الاجي ڇا ڇا ٿو ڳالهائي وڃان.“ چوندي چوندي پتنيءَ کي.ڪين زور ڏيڻ لڳو جڻ سچ پچ کي سماريو هئڪين ۽ هڏ هڏ پئي ڏکيس.

سيلونتيءَ پتيءَ جي ڇاتيءَ ۾ منهن ڇپڪي آهستي چيو. ”مان توهانکي پاپيءَ وٽ وڃي وهڻ ڪان جهليندي آهيان. ان ڳالهه کي هاڻ محسوس ڪري سگهندا هوندا. خير مون ته محسوس ڪئي آهي مان توهانجي ان دڪه جي صدقي پيڪوءَ سان نه ڳالهڪيينديس.“

سوپراج جي دل کي سٽل وويڪ وڌ وڌو. جي پنهنجي دل کي دڪندو نٿو سهي سگهين ته سيلونتيءَ کي دکي ڪرڻ جو توکي ڪهڙو حق آهي؟ تنهنجوٻه ته فرض آهي پاپيءَ سان نه ڳالهڪڻ پر هوءَ جا سمجهندي؟

سيلونتيءَ جهليو اٿس.

”مان نہ ڏيندو سال“ سويراج پتنيءَ جي ڪن وٽ وات آڻي چيو.

”ڇا نہ ڏيندو؟“

”ٻالهڪڙ جا ويو تنهار رکندا آهن اسين تہ وڏا آهيون.“

”پر پيقار تنهارن وانگرٽي ڪنداسين.“ چوندي سيلونتي اچلجي اٿي ويني،

”مان هاڻي روٺي ڪلڪي ٿي اان“ چوندي، پتيءَ جي اڳر موري پيجي وئي .

مرڪ تي منع

لنبي عرصي کان پوءِ تي هئي پڪنڪ. چتريج ڪيترو وقت ٻيڙيءَ کان پرتي ويندڙ پاڻيءَ کي تڪي رهيو هو. اوچتو راڻيءَ طرف منهن ڪري چيائين، ”مونکي لڳي ٿو، توکي منهنجي باري ۾ ڪائي غلطفهمي ٿي آهي....“

راڻيءَ جي پلڪن جا سورج مکي اڌ گول ڪجهہ دير چتريج کي تڪيندا رهيا. پڇيائين، ”چو ٿو لڳي توکي ائين؟“

”ائين ئي.... لڳندو آهي تون مونکي Avoid (نظرانداز) ڪرڻ ٿي چاهين.“

”نہ نہ....“ فلڪ سان ڪنڌ ڌوڏيو راڻيءَ ۽ سندس پيشانيءَ تان گنجہ غائب هو. ٻيڙيءَ ممبراجي ڪاريءَ ۾ هلندي رهي. دوست ۽ سڪيون سڀ هڪٻئي کان حال احوال وٺڻ ۾ مشغول ٿي ويا. ڪنهن وقت ڪنهن اٿي جي گولي پاڻيءَ ۾ ٿي اڇلي تہ ٿپ جي آواز تي مڇليءَ اچي جهتي ٿي ورتي. راڻي جي من سطح تي وري اهو سوال لڪجي ٿي ويو لڳندو آهي، تون مونکي نظرانداز ڪرڻ ٿي چاهين.“

اچانڪ راڻي کي ائين لڳو ڪوئي يادن جو ديوتا ڪيس وارن کان ڇڪي، هيٺ پاڻيءَ ۾، گهڻو هيٺ پاتال لوڪ ۾ وٺي ويو آهي، پاتال لوڪ جا پرش ۽ استريون، فقط جل جي لهرن ۾ وڪوڙيل آهن ۽ سونهري پهاڙيءَ تي وينا هڪٻئي سان مرڪي رهيا آهن. راڻيءَ ڏٺو هڪ قرب ڀري مرڪ اڇليائون پر سندن مرڪ راڻيءَ جي دل ۾ گهاءُ ڪري وڌو.

راڻيءَ سندن مرڪ ڪين ورائي تہ جل پراڻي جنهن ڪيس هن پاتال لوڪ ۾

آندو هو تنهن چيو، ”تون هتان هيءَ مرڪ کڻي وڃ..“ راڻيءَ ترقي چيو،
”ماڻهو مونکي غلط سمجهڻ لڳن ته...“ ”بزدل..“
راڻيءَ محسوس ڪيو هو وريبيڙيءَ ۾ڪي ويني آهي. جل پراڻيءَ
سندس وار چڏي ڏنا اهن ۾ هڪڪي ڏل سان هوءَبيڙيءَ ۾ پهچي ويئي
آهي... سپنو هو يا ساپيا... ڪپڙا پنل ڪينهن مگر اها مرڪ هڪ وسريل
دردبڻجي تن کي ٿڪي رهي هئي. هن سهميل نگاهه سان چتريچ طرف
ڏنو. هاڻي هو هڪ گيت ڳڪڻ ۾ مشغول هو.
متر آواز جي گهرڪي ۾بڏل...
سڪين جون نظريون پاڻيءَ جي لهرنڪي...
ملاح ايوبينو لهندر. سورج کي پاڻيءَ ۾ چٽپٽڪيندو ڏسي رهيو هو.
”جي نه ڪلن اکيون ڪڏهن، ته مڪه تي گيت ڪيئن لهنبڻڪي ڪو ته مرڪ
بنبه گيت ڪيئن نهي سگهن؟“
راڻيءَ کي لڳو هيءُ گيت چتريچ سندس لاءِڪي ڳڪي رهيو هو ۽ سندس
سارو وجود پاڻيءَ تيبينل، واريءَ جي گهر جيان گهرڪڻ لڳو.... لهر لهر
سان ڍهندو پڪي ويو. واري ڪناري جي واريءَ سان ملي ويئي ۽ لهرون
ڪيس نه ڍاهي سگهڻ جي ارمان کي گود ۾ ٽي لڏنديون هلنديون پڪي
ويئون. سج جي نما شام وارن هلڪن ڪرڻن ۾ واريءَ جو وجودڪي
جرڪيو...
گيت پورو ٿيڻ ڪانپوءِبيڙيءَ ۾ ڪجهه وقت شانتي هئي.
آڪاس جي سطح تي ڏيري ڏيري لڪرجندڙ ستارن جيان، مترن ۾ سڪين جي
وچ ۾ پڻ پڻ وڌڻ لڳي... راڻي پنهنجي وجود ۾ موٽيڪي.
راڏا ونجهه پرسان ٿورو جهڪي، هيٺان پاڻيءَ مانبڪ پري، راڻيءَ اکين

سانڍيل چور پڪڙي ورتو.

ولود راڻي4 جي پيرن وٽئين وينل هو يڪ ٽڪ راڌا طرف ڏسندي ذرا راڻيءَ طرف جهڪي چيائين, ”استري پرش کان وڌيڪ چنچل آهي....“

راڻيءَ ساڳيئي سورج مکي اڌ گول مٿي کنيا. ونود ڏٺو سندس من جي اندر اکرن جو ماندان لهي پيو. جنهن ۾ چيل هو... ”استريءَ جوبدن چنچل آهي پرش جو من..“

”نه ناهي“ ونود ڪڙو ٿي وينو. سگريٽ جيبچيل پچڙيءَ کيبيڙيءَ جي ڪاٺ تي وسائي پاڻي4 ۾ اڇلي چيائين, ”نهڪين ناهي راڻي من استريءَ و بہ چنچل آهي.“

”۽ پرش جوبہ؟ رڪيٽ؟ آڻ مجي جهڳڙا ٿوتا.“ ونود هٿ سان جڻ ڪنهن غبار کي هٽائيندي چيو, ”راڻي تومان ايتري هلڪڙائيءَ جي اميد نٿي ڪري سگهجي.“

”۽ ماحول مان؟“

”انڪانبہ گهٽ.“

”گنپيرتا سان چوڻ چاهين ٿو تہ مانبڌڻ لاءِ تيار آهيان.“

”راڻي نيڪ ٿي چوي استريءَ جو من ايڪاگر آهي.“ چوڻ چتريج شروع ڪيو, ”شايد استري هڪ وقت هڪئي پرش کي پيار ڪري سگهي ٿي. ليڪن پرش سائي وقت گهڻين تي استرين کي چاهي سگهي ٿو.“

”ثبوت“ راڻيءَ پڇيو.

”تو ڏٺو هوندو شاديءَ کانپوءِ هر استريءَ جي مرڪ ۾ اڪثر فرق اچي ويندو آهي. جيڪا مکمت سورج جي ڪرڻن جهڙي تازگي پريندڙ مرڪ پهرين هن وٽ رهندي آهي اها پوءِ هوءِ شايد پتيءَ لاءِ ئي محفوظ رکندي

آهي.“

”معاف ڪجو راڻي وچ ۾ ٿو ڳالهايان... استريءَ جي مرڪ سرڪ جون ڳالهيون توهين سوچيو. مونپڪي تہ ولائت ۾ رهندي اهو آزمودو ٿيو آهي تہ پرش هڪ وقت هڪ استري ماڻي سگهي ٿو. پر استري لاحول ولا... ...“

چتريج رام جي وات تي هٿ رکي ڇڏيو. ”ڏس رام تون آهين ڦڪڙ پر هن ماحول کي اپوتر نہ ڪر. پليءِ پاهران چڪر هڻي آيو آهين پر مان داعوي سان ٿو چوان ههڙو پيٽپي ۽ محبت سان پريل گروپ توکي ڪٿي نہ مليو هوندو.“

رام کن پڪڙي پتريج اڳيان جهڪي چيو. ”گرو تو ڪٿيو... پيٽي اسان لاءِ تہ هرڪا استري راني...“

راڻيءَ تڙچي نگاهہ سان ونود طرف ڏٺو جڻ ڏوراپو ڏيئي رهي هئي. ڏس هيءُ آهي نہ ماحول. ڪنهن گنپيربحث جو؟...ونود رام کي ڪنڌ کان پڪڙي چيو. ”جهڪ هنن چرنن منجهہ کن پڪڙ ڇہ ڪا ڪا استري راڻي آهي.“

”معافي“ رام چيو.”بس راڻيءَ ي راڻي ٿيندي آهي.“ سندس چوڻ جو انداز ڪجهہ اهڙو هو جو سڀ کلڻ لڳا.

راڻي تہ کلندي کلندي ڳاڙهي ٿي ويئي. ونود مگڏ نگاهہ سان سندس طرف ڏسي رهيو هو. سندس اکرن ان نظر سان راڻيءَ جي اندر ۾ پراڏو ڪيو.

”ڪا ڪا استري راڻي آهي.“

راڻيءَ ڪجهہ پاونا وس ٿي. ڪجهہ پتي ورت ڌرم جي پالنا ڪندي چيو.

”مانبلبا راڻيباڻي ڪانہ آهيان منهنجو تہ فقط نالو راڻي آهي...“

ليڪنڪين چوندي راڻيءَ محسوس ڪيو سندس مک تي هڪ مکت ۽

ڪنواري مرڪ ڦهڻي هئي جا چتيج طرف نهاريندي سندس چپن تان اڏامي ويئي.

راڻيءَ انجي ڪارڻ ڪي من ۾ ٻُولڻ شروع ڪيو. پڪنڪ - گڏجاڻي - گروپ جي ۽ چتريج ۽ راڻيءَ جي گهڻي عرصي ڪانپوءِ ٿي هئي...ليڪن وچ ۾ ڪي ڪي ملاقاتن جا واقعا هئا، جي شايد منزل جا ڏاڪاڻ ڀٽجي سگهن... سوچيندي راڻي چپ چاپ پاڻيءَ جي سطح طرف ڏسڻ لڳي.

ڪاليج جي هڪ گڏجاڻيءَ ۾ هڪ ڪويءَ مرڪ تي شعر چيو هو جنهن جو مطلب هو:

”دک سانڀرل مرڪ همدردي جاڳڻي ٿي. سنيهه سانڀرل مرڪ پريم جاڳڻي ٿي. چاهه سانڀريل مرڪ جسم ڪي جاڳڻي ٿي. سونهن ۾ڀرل مرڪ من جي پکيڙي ڪي آڪاس ڏي اڏڻي ٿي....“

گڏجاڻي پوري ٿيڻ وقت ان ڪويءَ راڻيءَ ڪي مرڪندو ڏسي چيو هو ”۽ توهانجي مرڪ سيني جذبن جو ميلاپ هجڻ سبب پرش ۾ راجا هجڻ جو يا جاڳڻي ٿي.“

راڻيءَ هڪ ڀيري اها ڳالهه پنهنجي پيءُ سان ڪئي هئي. هن چيو هو. ”۽ اها مرڪ تون جڏهن مونڪان سواءِ ڪنهن ٻئي پرش طرف اڇليندي آهين، تنهن وقت هڪ درد ڀري اڪيلائي ۽ غصي جي ڀاونا جاڳڻي ڇڏيندي آهين منهنجي من ۾....“

”ته مان اها سوغات ورهائيندي نه ڦرنديس.“ راڻيءَ انجام ته ڪيو هو. مگر انجام پاڙڻ مهل ڪيس ڪافي گهٽ محسوس ٿي.

وڏي شاهي گهر ۾ بيمار سس جي ليٽئي رهڻ سبب ملئي، ڏوٻياڻي، ڪير واري، ڪچڙو ڪٽڻ واري سيني سان ڪيسئي ڳالهائڻو پوندو هو. پتيءَ جا

دوست مٿ ملڻ، پرس استريون، سڀ انهيءَ مرڪ جيئي ته ڏاڍي مسئل هئا. راڻيءَ ڏنو هو اهو انجام پاڙڻ لاءِ ڪيس سنا سڳنڌ گلاب ڇٽو پوندو. سياري جي هڪ سخت ٿڌي رات جو، راڻيءَ جو جسم پٽيءَ جي بانهن ۾ هو. ڪنگهه جو دوروي بندعي نه پئي ٿيو.

هڪ ايڪس ري فوٽو ڪڍايو ويو بلڪل هلڪو داغ هو ڦڦڙن ۾. مگر پٽيءَ جي چنتا ايتري وڌي ويئي جو راڻيءَ کي ڪلاڪن ۾ خوش رکڻ لاءِ شريمان چرچن جي ڪتابن جا ڍير وٺي آيو.

ان بيماريءَ وقت چتريچ زال کي وٺي. هڪ ڀيري راڻيءَ جي نگاهه ڪرڻ آيو هو. وڃڻ وقت چيو هئين، ”راڻي ڪويءَ جو رمارڪ ياد اٿيئي نه؟“

راڻيءَ پوءِ نه ڪين مرڪيو هو. چتريچ ڏوراپي يري نهار سان ڏسي هليو ويو هو. ان ڏوراپي ۾ رانيءَ ڏٺو... ٿهو پڇي رهيو هو، چوبين کي راجا محسوس ڪرڻ ۾ تنهنجو ڪوئي نقصان ٿو ٿئي؟

نقصان ڪهڙو ٿو ٿئي، ڪنهنجو ٿو ٿئي، اهو سڀ ٿڻ لاءِ سريادا جو النگهن ڪرڻو پوي ها، جنهن لاءِ راڻي تيار ڪين هئي.

ٻن ڏينهن کان پوءِ راڌا اچي چيو، ”راڻي تون پاڻکي مرڻ هارڪي ٿي سمجهين ڇا؟“

”نه ته“

”وءِ ايڏي نبلتا ڏيکارڻ جو مطلب؟“

”نبلتا ته ڪانه پيئي ڏايکاريان.“

”ءِ هوءَ مسز چتريچ ڇا ڇا پيئي چوندي وتي ماڻهن کي؟“

”ڇا ٿي چوي؟“

”چوي ٿي، راڻي بيمار ته لڳيئي ڪين ٿي؟ پاڻ اڳي ڪان به جوان پيئي

لڳي، سندس چاتيءَ تي ڪپڙا ٺيڪ پيل آهن يا گهٽ وڌ. اهو ته متون سان گڏ نگاهه ڪرڻ لاءِ آيل سندن استريون ٿي ڏسي سگهنديون آهن.“ راڻيءَ چيو، ”پاڻ لاءِ اهڙي واهيات ڳالهه چوندر ڪي، مان زهري مڪه چوڻ ڪان رهي نه ٿي سگهان. مونکي تهبس ايترو ٿي معلوم آهي ته پنهنجي پتيءَ ۽ گهر ڪان جدا نتي ٿيڻ چاهيان. موت کي موڪلڻ جي جدوجهد ۾ مونکي بدن، ڪپڙن وغيره جي ڪٿي چاڻ ڪانه رهي آهي...“

اوچتو پير ۾ ڇهندڙي محسوس ڪري راڻيءَ چرڪ پريو. ”پاڻيءَ تان نظر ڦيري، راڏا جي ترڇي نظر ٻهبه رکڻ مان حرڪت ڪندڙ کي تاڙي، راڻيءَ چيءَ مان ٿور ايڳڙا ڪدي مٿس اچلائي ڇڏيا.

ليڪن ... ليڪن چتريچ پاسي ۾ وينو هو، اجلبه سندس سوال راڻيءَ جي ڪنن ۾ گونججي رهيو هو، ”لڳندو آهي تون مونکي نظرانداز ڪرڻ ٿي چاهين..“ ”ڪنهن کي ڪنهن کي نه نظرانداز ڪرڻ سکي هٿس منهنجا متر، راڻيءَ دل ۾ چيو ۽ ڊگهو ساهه کڻي اٿيبيني ٻيڙي ڪناري لڳي چڪي هئي. سيئي اٿيبيدا ۽ لهڻ لڳا.

ٻيڙيءَ تان ڪناري تي ٽپو ڏيندي، راني اڇي سڌير ۽ شانتيءَ جي ير ۾ پهتي سندس گفتگو جي هڪ سٽبڌي راڻيءَ چيو، ”ڪير سيني هيروز کي پنهنجو پريتم سمجهندي هئي؟“

”مينا ڪماريءَ لاءِ ٿو چوي“ جواب شانتيءَ ڏنو.

”شايدهڪينبه هجي، جو هرڪو هيرو کي سپريتما جي نظر سانئي ڏسندو هجي..“ راڻيءَ سڌيو طرف ڏسندي شرارت سان چيو.

”سچبڌايان“ سڌير گوشڪتو ٿي، ويجهو اچي چيو، ”خود مان پنهنجي اڏير عمر ۾ رات رات جو سندس فوٽي کي چمندو هوس..“ شانتي ۽ راڻي خوب

ڪلنديون اڳتي هلڻ لڳيون.
جهنگلي پيچري تان هلندي، شانتي ۽ سڌير اڳتي هلي ويا.
راڻي اڪيلي هلي رهي هئي. سروپ سندس پر ۾ اچي چيو، ”مان توهان سان گڏ هلان ته توهان اڪيلا نه ٿيندا.“
”مان؟...اڪيلي“ راڻيءَ ڪليو، ”منهنجي خوبي دنيا ڪڏهن مونکي اڪيلو ڇڏيوئي ڪانهي.“
”ته نه هلان؟“ سروپ بيهجي ويو.
”اڙي اڙي توکي گڏ هلڻ کان ڪنهن منع ڪئي؟“ راڻيءَ سندس ٻانهن پڪڙي ورتي.
سرووپ گڏ هلندي چيو، ”توهانکي خبر ناهي ڪيئن لڳي، مگر مان سچ ٿي چوان ته هن گروپ ۾ اچڻ سان ئي، مون توهانکي الڳ ئي ڇا ڇا سمجهيو آهي“
”اڇا“ راڻي ڪلڻ لڳي.
”منهنجي رچيل هڪ ڪوتلڀڏندا“
”اڙي تون ڪيڏي مهل ڪوي ٿيڻ جي ڦندي ۾ ڦاٿين؟“
”بس ڦاسجي ويس...“ هڪ ڏينهن مونکي اچ لڳي هئي. تڏهن ٻه اسين هڪ پڪنڪ لاءِ نڪتا هئاسين. مون چيو هو اچ ته ڪيڏي لڳي آهي. ليڪن منهنجو آواز فقط توهانجي ڪنن ٻڌو... توهان پنهنجي پتيءَ کي چيو،
”سروپ کي اچ لڳي آهي.“
”پاڻي ته هتي ملڻ مشڪل آهي.“
”ته ڪو ڪو ڪولائي وٺي پياريوس.“ ۽ ان رات گهر وڃي مون توهان لاءِ خبر ناهي ڪيتري رات تائين ٻئي سوچيو.“

”اڇا“
”توهانجو مڪين ”اڇا“ چوڻ مونکي ڏاڍو وڻندو آهي. لڳندو آهي ڪنهن سناڻي واري منڊ ۾ گهنڊ ٻڌي وڃيو“
”ڪنجهون ته نه؟“ راڻيءَ جي مکه مان هڪڙو مکت کل جو ڦوهارو ڦهلجي ويو.
”ڏسو توهين مڪين نه ڪلو. مونکي لڳي ٿو توهين منهنجو مذاق ٿا اڏايو.“
”نه ڙي، مونکي ته پنهنجي ساراهه ٻڌي، سلبه توبهه گوپال وٽان، ڏاڍي خوشي پيئي ٿي.“
”توهان لاءِ سڀ دوست چوندا آهن ٻه.“
”ڇا چوندا آهن؟ ڇپ ڇو ٿي وڃين؟“
”چوندا آهن توهين ڪين تمام گهڻو پيار ٿا ڪريو... ۽ اهو شايد زندگيءَ ۾ ڪنهن ڪشش سهڻ جو نتيجو آهي...“
”پاڳل...“
”ڪير؟“
”سپيئي مڪين سمجهڻ وارا.“
”ها مان ته مڪين ئي ٿو سمجهان. سچ ته اهو آهي ته هر ڪو توهانکي پيار ٿو ڪري.“
”نه سچل اهو آهي ته پيار پرسپر آهي. مگر اهو منهنجن ڪشش جو نتيجو ناهي. اهو منهنجي ننڍي هوندي جي ڌرمي وايومنڊل ۾ پالنا جو نتيجو آهي.“
”مطلب؟“
”مطلب... ننڍڙيءَ عمر ۾ مونکي درو پڳت جيان اوم جي آڪار ۾ پرٿوي

جي پراڻين ڪي پلڪڻ سيکاريو ويو. ميران جيان پريو پگھتيءَ ۾ لين رهي، پرٿويءَ جي هر پرش کي، ان اننت پرش جي داسي سمجهڻ سيکاريو ويو، جنهن اڳيان جنس جو ڪوئي ڀيد نہ رهدنو آهي...“

”ها... ها اهوئي سچ آهي ... توهانجي منهن جو تيج نہ تہ ايڏو پربل نہ هجي ها... اف ڪيڏي غلطفهمي آهي ماڻهن وٽ...“

آڪاس جي اتهينءَ ۾ پکي پراهون وڃي رهيا هئا. رانيءَ کي لڳو سندس من جو پکي هتي هن ماحول ۾ اڪيلو ٿي پيو آهي. شريمان، ڊاڪٽر جي اوچتو سڏايل ميٽنگ ۾ شريڪ ٿيڻ لاءِ سموريءَ ويل هو. راڻي کي سندس غير حاضري هن گهري خاص ککي رهي هئي.

”توهين کلو چو نہ ٿا...“ سروپ اوچتوبيهجي چيو.

”ٻنا چلبيءَ جي؟“

”چلبي تہ رانديڪي جي ٿيندي آهي. مگرد توهين...توهين تہ ...“

سروپ جي ياونا ۾ اهڙي تہ ڏوڙيءَ جي ڦوڪار هئي جو رانيءَ کان سچ پچ کل جي ڦهاڙ ڇٽڪي ٿي.

”ٻس توٿهين ان طرح کلندا رهو...“

”پهرينٻڌاءِ توکي انمان ڇا ٿو ملي...“

”ملي ٿو ڪجهہ“

”مانہ تہٻڌان...“

”ٻڌندا...“ ذرا جهجهڪ سان، سروپ هڪ مرداني نهار رانيءَ تي وڌي ۽ پلڪون جهڪائي چيو، ”توهين کلو ٿا تہ ونکي لڳي ٿو، هن ممبرا جي سجيءَ جهنگلي گهاٽيءَ ۾ اڃن گلنجا نلبار کڙي پيا آهن...“

”ڪيڏن مهينن کانپوءِ ايتري سٺي ڳالهہٻڌڻ لاءِ ملي آهي...“ چوندي رانيءَ

جو من پڪي پري ڪٿي سوچ جي گهاٽيءَ ۾ ٻڏمانو ڪلڪڻ لڳو... شريمان رانيءَ کي انجام ڪان مڪت پليءَ ڪيو هو، مگر چند ڪيمڻين محسوس ٿيو ته چانڊني بلڪل ڦڪي ٿي ويئي آهي... مٿن ڪوبتو اس ۽ هوا کان پريئي رکجڻ سبب، ڪوسڪجي پيلو ٿي ويو هجي، تيئن ٿي لڳو. رانيءَ کي پنهنجو من ... مگر هيبال گوپال "توهين کلو ٽا ته مونکي لڳي ٿو ڳ هن ممبرا جي سڄيءَ گهاٽيءَ ۾ اچن گلن جا لنبار ڪڙي پيا آهن....

راڻي ۽ سرپ چپ چاپ اڳتي وڌي رهيا هئا. اوچتوبنهي پاسيبن ماڻهن ڪيبينل ڏسي رکجي ويا...

"چو چا ٿيو؟" راڻيءَ جي اکين ۾ سوال هو. سڌير ۽ شانتيءَبنهي گڏجي ڳالهايو. پرببن طرفن کان آواز اچڻ سبب ڪجهبه سمجهه ۾ نه آيو. سندن چوڻ جو مطلب اهو هو ته هنن رانيءَ کي اڪيلو ڇڏي شريمان وٽان ڏوراپو ٻڌڻ نه ٿي چاهيو...

"پر مان اڪيلي ڪٿي آهيان، سروپ جو ساڻ آهي" راڌا چتريج ۽ ونود جيڪي پنيان پئي آيا، سيبه سپ راڻيءَ وٽبيهي رهيا... چپچپاٽ لڳي ويئي.

ونود چيو، "مان پڇي سگهان ٿو ته اها هالتنگر اسٽيشن ڪهڙي آهي؟..."

"ڪنهن گاڏيءَ جي شنٽنگ ٿيٽي هوندي" رام چيو.

"ولڪت مان چگو سڌرجي آيو اهين" چتيج ٿوڪ هڻين ۽ سپ کلڻ لڳا. اوچتو چتريج ۽ رانيءَ جون نگاهون مليون ۽ راڻي مرڪي پيئي. سگريٽ کي پري اڇلي، چتيج چيو، "ڏئٽ از اٽ (That is it) ".

ونود پڇيو "مطلب؟"

”راڻي سمجهو.“ چتريج جي نگاهہ راڻيءَ جي چهري تي، ۽ خيال پري ڪٿي هو.
راڻيءَ کي لڳو هوءَ گهڻي وقت جيءَ بيماري ڪاٽي، سنان ڪري، اساڪڙي ۾ اچيءَ بيٺي آهي.